

ISSN 2673-0367 (Online)

Journal of Modern Management Science

JMMS

วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564

Volume 14 No.2 July – December 2021

วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่

Journal of Modern Management Science

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564

วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ ISSN 2673-0367 (Online)

Journal of Modern Management Science

ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564

เจ้าของ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

กองบรรณาธิการวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่

บรรณาธิการ

ดร.นุสรา

แสงอร่าม

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

กองบรรณาธิการ

ดร.อารยา

อริยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรภาพ

จันทร์แสนต่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ดร.ณัฐวุฒิ

ปัญญา

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ

ธีรสรณ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติรี

จันทร์โคลิกา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำภาศรี

พ้อคำ

มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์

จันทน์นอก

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส

เดชะตันมีนสกุล

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ดร.ศรีสุดา

อินทมาศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ผู้ทรงคุณวุฒิ (ภายใน)

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญทวรรณ

วิงวอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์

อินตะขัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนันท์

ฐิตยาปราโมทย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พอใจ

สิงหนตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริญา

จนาศักดิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ

อาทิตย์กวิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ดร.วีรพร

สุพจน์ธรรมจารี

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ดร.บัณฑิต

บุษบา

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

ผู้ทรงคุณวุฒิ (ภายนอก)

รองศาสตราจารย์ ดร.กรไชย

พรลภัสสรกร

มหาวิทยาลัยนครพนม

รองศาสตราจารย์ ดร.อุเทน

เล่านำทา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณ

หวังเจริญเดช

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรยา

ภัทรอาชาชัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิรวัดน์	ชมระกา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ดร.พรรณภา	เชื้อบาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา	แสนสุข	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสุธิดา	นุริตมนต์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร	ทิพย์ศรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์	เลาหะเมธานี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุตาพร	สาวม่วง	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์	ชุ่มเมืองปัก	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยยศ	สัมฤทธิ์สกุล	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ดร.กীরติ	ตระการศิริวานิช	มหาวิทยาลัยแม่โจ้
รองศาสตราจารย์ ดร.ขวัญฤดี	พรชัยวิวัฒน์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ก่อพงษ์	พลโยธราช	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์	เจษฎาลักษณ์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรสา	เตติวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ดร.सानนท์	อนันตทานนท์	มหาวิทยาลัยบูรพา

ฝ่ายประสานงานทั่วไป

นายพิสิษฐ์ เทียมเย็น

นางสาวรุจิราภรณ์ แสงอินทร์

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม – มิถุนายน และกรกฎาคม - ธันวาคม)

วัตถุประสงค์ของวารสาร

1. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่บทความวิจัยที่มีคุณภาพแสดงถึงคุณค่าทางวิชาการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎี (Theoretical Contributions) และเชิงการบริหารจัดการ (Managerial Contributions)
2. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่แวดวงวิชาการและสังคม ในการเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เชิงบริหารธุรกิจ ในแขนงต่าง ๆ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนประสบการณ์ระหว่าง คณาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหาร นักธุรกิจ นักศึกษา และประชาชน

บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารทุกบทความ ตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ เป็นของนักวิจัยหรือนักวิชาการแต่ละท่าน โดยเฉพาะ ไม่ใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบใด ๆ ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และบรรณาธิการวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่

บทบรรณาธิการ

เรียนผู้อ่านวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ ของคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางทุกท่าน ทางกองบรรณาธิการวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มีเรื่องแจ้งให้ท่านทราบ 2 เรื่องหลัก เรื่องแรกคือวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารวิชาการไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) ให้อยู่ในกลุ่มที่ 1 ซึ่งมีผลตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2564 – 2567 ทั้งนี้ขอขอบพระคุณนักวิจัยและนักวิชาการทุกท่านที่ให้ความกรุณาส่งผลงานที่มีคุณภาพมาตีพิมพ์กับทางวารสารของเราเป็นอย่างสูง

เรื่องที่สอง อ้างอิงตามประกาศใหม่ของ กพอ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564 ซึ่งระบุว่า ผลงานวิชาการที่จะขอตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวจะต้องได้รับการตีพิมพ์ลงในวารสารที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่อย่างสม่ำเสมอเป็นระยะเวลาอย่างน้อย 3 ปี และมีการตรวจสอบคุณภาพของบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบบทความ (Peer Review) ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลากหลายสถาบันอย่างน้อย 3 คน ดังนั้น บทความที่ส่งมาตีพิมพ์กับทางวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2564 เป็นต้นไป จะได้รับการตรวจสอบคุณภาพของบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกจำนวน 3 ท่าน โดยยึดตามวันที่นักวิชาการ/นักวิจัยได้ส่งบทความเข้ามาในระบบ

สุดท้าย กองบรรณาธิการวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ ขอขอบพระคุณนักวิชาการ/นักวิจัย/ผู้สนใจทุกท่านที่มอบความไว้วางใจและส่งบทความมาตีพิมพ์กับทางวารสารของเรา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้เกียรติในการประเมินคุณภาพบทความ ทางกองบรรณาธิการฯ หวังว่า ผู้อ่านทุกท่านจะได้รับความรู้และเกิดแรงจูงใจในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานวิจัยใหม่ๆ เพื่อตีพิมพ์กับทางวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ต่อไป

กองบรรณาธิการ

ธันวาคม 2564

สารบัญ

บทความวิจัย	หน้า
ความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ :ฤทัยชนก มงคลเสริม ^{1*} กฤตยาวิทย์ เกตุวงศา ² วรารวรรณ ชูวิรัช ²	1-19
บทบาทการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและความได้เปรียบทางการแข่งขัน ที่มีต่อผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมในประเทศไทย :สุกานดา กลิ่นขจร ¹	20-34
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานขององค์กร :สาวิตรี พรหมรักษา ^{1*} ดารณี เอื้อชนะจิต ²	35-49
ภาวะผู้นำแบบอำนาจความสละสลวยกับประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน: กรณีศึกษาบริษัทสีซึ่งแห่งหนึ่งในประเทศไทย :กัญญาภัทร์ ศรีสุภินานนท์ ^{1*} สุขยีน เทพทอง ²	50-61
อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก :ศุภณาริ พิรส ^{1*} ธรรมศนวัตร ไชยเย็น ¹	62-76
กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง :ลินดา ทำดี ^{1*} ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์ ²	77-88

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during 2021-2024

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

The Relationship between Best Practice for Accounting and Corporate Success of MAI Listed Companies

ฤทัยชนก มงคลเสริม^{1*} กฤตยาวิดี เกตุวงศา² วรารวรรณ ชูวิรัช²

Ruetaichanok Mongekolsarm^{1*} Krittayawadee Gatewongsa²

Warawan Chuwiruch²

Article Information

Received: Jun 01, 2021

Revised: Jun 20, 2021

Accepted: Jun 25, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 79 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่าแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี และด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยเป็นแนวทางให้องค์กรสามารถใช้จัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนให้กับผู้บริหาร ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเพิ่มมูลค่าให้ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี, ความสำเร็จขององค์กร, บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Student in Master's Program at Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

² อาจารย์ประจำคณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Lecture at Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The objective of this research was to test the relationship between best practice for accounting and corporate success of MAI listed companies. Questionnaires were used as a tool for collecting data from 79 accounting executives of MAI listed companies. The statistical techniques used for data analysis were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The results were found that dimensions of best practice for accounting in these aspects; ensure engagement and communication, and adequate disclosure of financial had positive relationships and effects on corporate success. Therefore, the best practice for accounting under the good corporate governance principles can be applied as guideline in planning for executives to enhance operational efficiency and to add value to the sustainability of the corporate success.

Keywords: Best Practice for Accounting, Corporate Success, MAI Listed Companies

บทนำ

โลกธุรกิจในปัจจุบันได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นผลมาจากการแข่งขันทางธุรกิจที่สูงขึ้น จึงทำให้เกิดแหล่งลงทุนที่นักลงทุนสามารถเข้าไปลงทุนได้หลายแหล่ง ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นอีกหนึ่งแหล่งระดมเงินทุน โดยมีกลไกการทำงานที่มีรูปแบบเช่นเดียวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพียงแต่ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เน้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) เพื่อเปิดโอกาสให้มีช่องทางในการระดมทุนได้ (ทินตดา ส่องแสง, นฤนาถ ศราภักวานิชย์ และเอื้อบุญ เอกะสิงห์, 2563) ซึ่งในปัจจุบันบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศเช่นเดียวกับบริษัทขนาดใหญ่และถือเป็นรากฐานทางเศรษฐกิจที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นกลุ่มธุรกิจที่มีศักยภาพมีแนวโน้มเติบโต ซึ่งมีความต้องการระดมเงินทุนจากผู้ลงทุนเช่นเดียวกับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (เพ็ญนิภา พรหมโคตร และนงคณิตย์ จันทร์จรัส, 2560) การนำหุ้นสามัญเข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นการขยายการลงทุนในด้านโครงสร้างเงินทุน เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและลดความเสี่ยงทางธุรกิจ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำลังมุ่งเน้นในเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่อาจมีผลต่อผลการดำเนินงานเพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดแบบยั่งยืน การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นข้อกำหนดที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยบังคับให้บริษัทจดทะเบียนต้องปฏิบัติตามในการสร้างความยั่งยืนต่อธุรกิจ (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิด และศิริเดช คำสุพรหม, 2563) ดังนั้น ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จึงทำหน้าที่เป็นตลาดรองและแหล่งระดมทุนสำหรับกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) และเปิดโอกาสให้บริษัทเหล่านี้มีช่องทางในการระดมทุนที่เท่าเทียมกับกิจการขนาดใหญ่ รวมถึงเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับบริษัทที่จะเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในอนาคต การกำกับดูแลกิจการที่ดีจึงมีความสำคัญ และมีบทบาทในการผลักดันธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ให้มีศักยภาพเทียบเท่าบริษัทใหญ่

แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี (Best Practice for Accounting) เป็นหลักปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้คณะกรรมการบริษัท ซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กร นำไปปรับใช้ในการบริหารองค์กรที่ครอบคลุมตั้งแต่ การกำกับดูแลกิจการ การติดตามและการเปิดเผยข้อมูล โดยดูแลให้มีระบบการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม การรักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล ตลอดจน

การมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น ซึ่งประกอบด้วย 1) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน (Complete Performance of the Audit Committee) 2) การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี (Efficiency of Risk Management and Internal Control) 3) การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี (Ensure Engagement and Communication) และ 4) การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ (Ensure Disclosure and Financial Integrity) (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560) ดังนั้น บริษัทจดทะเบียนและบริษัทที่เตรียมตัวเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ควรให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ดูแลและช่วยลดปัญหาในการทำงานของแต่ละฝ่าย ทำให้มีการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน และช่วยให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว (นิตยา ทัดเทียม และพิมพ์พิศา พรหมมา, 2563) ความสำเร็จขององค์กร (Corporate Success) เป็นผลมาจากการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากอดีตที่สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรมีฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่มีเสถียรภาพมั่นคง ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และยังได้รับการยอมรับจากนักลงทุนหน่วยงานของรัฐ และผู้มีส่วนได้เสียทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นอย่างสม่ำเสมอ สามารถรักษาการเติบโตของธุรกิจไปสู่ความอยู่รอด และเจริญก้าวหน้าในอนาคต (ขวัญนรี กล้าปราบโจร, มนตรี ช่วยชู และวรกร แซ่มเมืองปัก, 2562) สำหรับความสำเร็จขององค์กรมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร (Reliability of the Firm) 2) ด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย (Acceptance from Stakeholders) และ 3) ด้านความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ (Competitive Advantage) (ชินกมล สิบบางหว่า และฐิตาภรณ์ สิบจรรยาศักดิ์, 2560) ซึ่งความสำเร็จขององค์กรนั้นจะช่วยสะท้อนให้เห็นศักยภาพและความสามารถในการบริหารงานได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่มีอัตราการเติบโตสูง และมีศักยภาพที่จะขยายธุรกิจอย่างรวดเร็วในอนาคต เช่น กลุ่มธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งเป็นตลาดสาธารณะที่เปิดโอกาสให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก สามารถระดมทุนได้เหมือนกับธุรกิจขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปัจจุบันมีทั้งบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กที่ได้รับการสนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเปิดโอกาสให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อเพิ่มความพร้อมในการแข่งขันและเติบโตได้อย่างยั่งยืน (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิด และศิริเดช คำสุพรหม, 2563) ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพราะไม่เพียงแต่จะช่วยยกระดับคุณภาพด้านการบริหารจัดการ ยังเป็นกลไกช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จัดตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ธุรกิจที่มีศักยภาพในการเติบโตสามารถระดมทุนผ่านตลาดทุนได้ โดยเน้นธุรกิจที่มีการเติบโตสูง และธุรกิจที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดีในอนาคต โดยบริษัทสามารถระดมทุนจากประชาชนเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนหรือขยายธุรกิจได้โดยง่ายและรวดเร็ว ก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ทำให้มีโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมต่อการดำเนินกิจการ มีโอกาสในการเลือกระดมทุนผ่านการออกหลักทรัพย์ประเภทอื่นๆ ได้ง่ายขึ้นภายหลังการเข้าจดทะเบียน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563) อย่างไรก็ตาม เมื่อกิจการมีการระดมทุนจากบุคคลภายนอกที่มีผู้ก่อตั้งจึงส่งผลให้กิจการเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นจำนวนมาก รูปแบบการบริหารงานจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไป โดยกิจการอาจจ้างผู้บริหารมืออาชีพมาช่วยในการบริหารงานเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในระดับที่สูงขึ้น (ยุวดี เครือรัฐติกา, 2557) ดังนั้น กิจการควรให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะช่วยในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ การควบคุมภายใน การจัดทำบัญชี ตลอดจนการติดตามผล

การดำเนินงาน การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสและมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพ การกำกับดูแลกิจการในภาพรวม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับ ผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดี ทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ ทดสอบว่า แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กร หรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผลลัพธ์ที่ได้ จากการวิจัยสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน เป็นแนวทางให้องค์กรใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น จากการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานและการเพิ่มมูลค่าให้ องค์กร และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารของธุรกิจหรือผู้เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญของแนวปฏิบัติที่ดี ทางการบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่ใช้สนับสนุนกรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory) อธิบายถึงความสัมพันธ์การเป็น ตัวแทนว่าเกิดขึ้นระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายเจ้าของบริษัท (ผู้ถือหุ้น) คือ ตัวการ และฝ่ายบริหาร (คณะกรรมการ บริษัท) คือ ตัวแทน มีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์และบริหารจัดการองค์กรตามกลยุทธ์นั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ บริษัท ถ้าผู้บริหารสามารถสร้างผลตอบแทนสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม จะทำให้ความสัมพันธ์ ระหว่างเจ้าของบริษัทและฝ่ายบริหารยังมีประสิทธิผลที่ดี แต่ถ้าหากผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ของเจ้าของ บริษัทและฝ่ายบริหารไม่สอดคล้องกัน จึงทำให้เกิดปัญหาตัวแทน (Agency Problem) (สตัยา ต้นจันทรวงศ์ และ รัชนิยา บังเมฆ, 2560)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีตัวแทนเพื่อพรรณนาความสัมพันธ์อันจะเกิดขึ้นจริงระหว่างตัวการกับตัวแทน กำหนดให้เจ้าของกิจการผู้เป็นเจ้าของส่วนกองทุนเป็นตัวการแล้วกำหนดให้ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นตัวแทน โดยเมื่อ ทำสัญญาจ้างแล้ว เจ้าของจะมอบอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรทั้งหมดแก่ผู้บริหารเพื่อสร้างมูลค่าของ กิจการให้อยู่ในระดับที่สูงที่สุด (อัญญา ชันธวิทย์, ศิลปพร ศรีจันทพร และเดือนเพ็ญ จันทศิริศรี, 2552)

จากทฤษฎีดังกล่าวนำมาอธิบายแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้ คณะกรรมการบริษัท ซึ่งเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กร นำไปปรับใช้ในการบริหารองค์กรที่ครอบคลุม ตั้งแต่ การกำกับดูแลกิจการ การติดตามและการเปิดเผยข้อมูล โดยดูแลให้มีระบบการควบคุมภายในและการบริหาร

ความเสียหายที่เหมาะสม การรักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล ตลอดจนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี (Best Practice for Accounting: BPA)

หมายถึง หลักปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 ซึ่งได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการบริษัทจดทะเบียนเพื่อสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างหรือพัฒนาหลักกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทซึ่งเป็นผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กรนำแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีไปปรับใช้ในการบริหารองค์กรที่ครอบคลุมตั้งแต่ การกำกับดูแล การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่ดี มีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ถือหุ้น การเข้าประชุมและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตลอดจนมีการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560)

สำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และองค์กรในตลาดทุนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความท้าทายที่บริษัทจดทะเบียนต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างผลประกอบการที่ดี ความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสภาพแวดล้อมของกิจการ จึงได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ. 2560 ซึ่งพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลกิจการให้กับคณะกรรมการบริษัทนำไปบูรณาการในกระบวนการดำเนินงาน (กุลยา จันทะเดช, 2561) จากการศึกษาวิจัยในอดีตของธีระ เท็ดพุทธรธรรม, สุรีย์ กาญจนวงศ์ และไพศาล จันทังษ์ (2562) กล่าวว่า องค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ระบบการรายงานและการควบคุมทางการเงิน การเปิดเผยข้อมูล การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การตรวจสอบภายในและควบคุมภายใน และการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้น และการศึกษาของดลยา ไชยวงศ์ และอรุณี ยศบุตร (2561) กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล โดยบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล แต่สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันและการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล นอกจากนี้ พรปวีณ์ วรเศรษฐ์พงศา และสุชาติ ปรัชยานนท์ (2563) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริหารความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูล และคณะกรรมการตรวจสอบมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ขณะเดียวกัน ขวัญหทัย มิตรภานนท์ และทิพย์รัตน์ เลาหวิเชียร (2562) กล่าวว่า คุณภาพหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียน ที่มีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบและคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับสูงกว่า ดีกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ และคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับต่ำกว่า และบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนคณะกรรมการบรรษัทภิบาล และคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับสูงกว่า รวมถึงมีคุณภาพหน่วยงานตรวจสอบภายในที่ดีกว่าส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงองค์กรเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้สามารถนำมากำหนดองค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ได้ 4 มิติ

1. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน (Complete Performance of the Audit Committee: CAC) หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการเพิ่มมูลค่าให้องค์กร โดยการกำกับ ติดตามให้มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเปิดเผยอย่างเพียงพอ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน ตลอดจนสอบทานระบบการควบคุมภายในและระบบการ

ตรวจสอบภายในให้มีความเป็นอิสระ เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์อย่างครบถ้วน และเป็นตัวกลางช่วยลดความขัดแย้งของผลประโยชน์ระหว่าง คณะกรรมการบริษัทและผู้ถือหุ้น

2. การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี (Efficiency of Risk Management and Internal Control: ERI) หมายถึง กิจกรรมมีระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายในทางการเงินบัญชี ซึ่งเป็นการกำหนดกลยุทธ์และมาตรการให้ถือปฏิบัติภายในองค์กรและควบคุมกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ โดยลดสิ่งที่เป็นมูลเหตุให้องค์กรเกิดความเสียหาย เพื่อบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและเป็นระเบียบ เพื่อเพิ่มคุณค่าปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร และมีการประกอบธุรกิจให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและระดับสากล มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงการกำหนดนโยบายและวิธีในการรักษาความลับ การรักษาความน่าเชื่อถือและความพร้อมใช้ของข้อมูลทางการเงิน รวมทั้งมีการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการต่อต้านการคอร์รัปชันที่ชัดเจน

3. การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี (Ensure Engagement and Communication: EEC) หมายถึง กิจกรรมสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัทโดยผ่านกระบวนการพิจารณาหรือการอนุมัติในที่ประชุม เช่น รายงานทางการเงิน การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของกิจการ ค่าสอบบัญชี นโยบายการจ่ายเงินปันผล กิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตนอย่างครบถ้วนทุกประการ รวมถึงการเปิดเผยมติในที่ประชุมและการจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน และมีการกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่สื่อสารกับผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เท่าเทียมกัน และทันเวลา

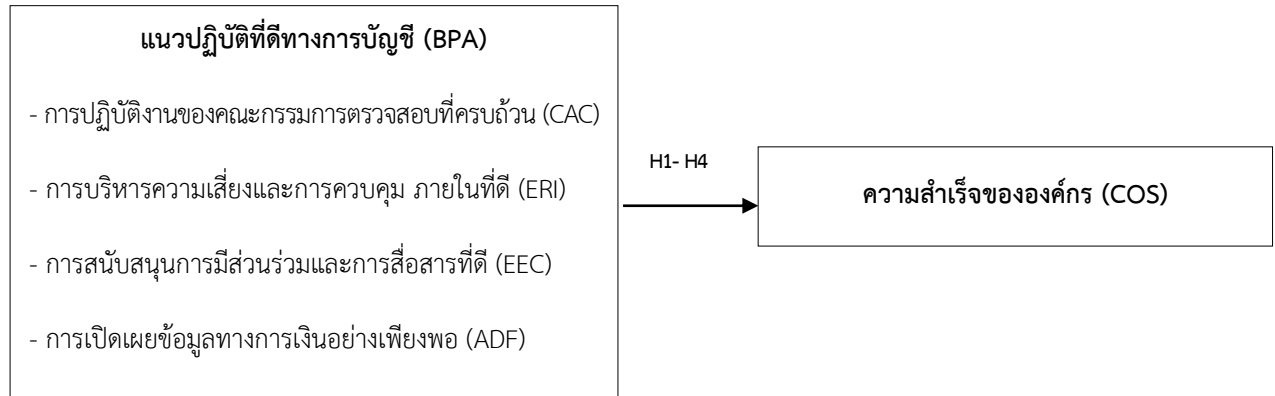
4. การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ (Adequate Disclosure of Financial: ADF) หมายถึง ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มิใช่ข้อมูลทางการเงินที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส ทันเวลา ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกันและน่าเชื่อถือ จัดทำรายงานทางการเงินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานการรายงานทางการเงิน และเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์ฯ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และผ่านช่องทางอื่นด้วย เช่น Website ของบริษัท

ความสำเร็จขององค์กร (Corporate Success: COS)

หมายถึง ผลจากการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากอดีตที่สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรมีฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานที่มีเสถียรภาพมั่นคงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และยังได้รับการยอมรับจากนักลงทุน หน่วยงานของรัฐ และผู้มีส่วนได้เสียทั้งในและต่างประเทศ เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นอย่างสม่ำเสมอ สามารถรักษาการเติบโตของธุรกิจไปสู่ความอยู่รอดและเจริญก้าวหน้าในอนาคต เป็นต้น โดย ธารินทร์ ราร่องคำ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จขององค์กร คือการดำเนินกิจกรรมใดๆ ตามพันธกิจหรือเป้าหมายขององค์กรได้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพโดยการกำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อทำให้องค์กรมีตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานสามารถควบคุมผลการดำเนินงานขององค์กรให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และ บุญช่วง ศรีธรรมาภรณ์ (2561) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กรเป็นความสามารถในการดำเนินงานธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายโดยดำเนินการตามแผน

อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่ธุรกิจจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินส่งผลให้องค์กรเกิดผลกำไรสูงสุดและสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรอย่างยั่งยืน จากความหมายและงานวิจัยนำไปสู่การตั้งสมมติฐานและกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H₁: แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร

H₂: แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร

H₃: แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดีมีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร

H₄: แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอมีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้บริหารฝ่ายบัญชี เนื่องจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และสามารถวางแผนปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีให้เป็นไปตามที่บริษัทกำหนดโดยใช้ข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทั้งสิ้น จำนวน 177 แห่ง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทของกลุ่มธุรกิจ ทุนจดทะเบียน มูลค่าสินทรัพย์รวม ระยะเวลาในการดำเนินงาน และจำนวนพนักงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน จำนวน 4 ข้อ การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี จำนวน 4 ข้อ การสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี จำนวน 4 ข้อ และการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วย ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร จำนวน 4 ข้อ ด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 3 ข้อ และด้านความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ จำนวน 4 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงโดยการพิจารณาเนื้อหาของข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญและหาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งเครื่องมือที่ใช้วัดแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.494 – 0.696 และความสำเร็จขององค์กร มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.496 – 0.627 ซึ่ง Nunnally & Bernstein (1978) กล่าวว่า การทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกันกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด และนอกจากนี้ยังได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.754 - 0.854 และความสำเร็จขององค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.780 – 0.905 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair, Black, Babin, Alderson & Tatham (2006) ที่กล่าวว่า การทดสอบค่าความเชื่อมั่นเกินกว่า 0.70 เป็นค่าที่ยอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยข้อคำถามสร้างขึ้นให้ครอบคลุมความหมายของตัวแปร โดยแบบสอบถามถูกส่งไปทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ไปยังผู้จัดการฝ่ายบัญชีของธุรกิจ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามแบบสอบถามในส่วนที่ยังไม่ได้รับการตอบกลับ เมื่อครบกำหนดผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 79 ชุด เป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องครบถ้วน จำนวน 79 ชุด มีอัตราการตอบกลับร้อยละ 44.66 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ (Aaker, Kumar & Day, 2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้ว่าขนาดตัวอย่างที่ได้รับเหมาะสมและเพียงพอที่ใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลวิจัยระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์- 19 มีนาคม 2564 รวมระยะเวลา 25 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการถดถอยแบบพหุคูณ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

$$\text{สมการ COS} = \alpha_{01} + \beta_1 \text{CAC} + \beta_2 \text{ERI} + \beta_3 \text{EEC} + \beta_4 \text{ADF} + e$$

เมื่อ COS แทน ความสำเร็จขององค์กร

CAC แทน แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่ครบถ้วน

ERI แทน แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี

EEC แทน แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี

ADF แทน แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ส่วนใหญ่มีประเภทของกลุ่มธุรกิจ กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง (ร้อยละ 24.05) รองลงมา กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (ร้อยละ 19.00) พุนจดทะเบียน มากกว่า 150,000,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 64.56) รองลงมา 50,000,001-100,000,000 บาท (ร้อยละ 18.99) มูลค่าสินทรัพย์รวม มากกว่า 200,000,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 70.89) รองลงมา 100,000,001 - 150,000,000 บาท (ร้อยละ 13.92) ระยะเวลาในการดำเนินงาน 11 - 20 ปี, 21 - 30 ปี และมากกว่า 30 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 30.38) และ จำนวนพนักงาน น้อยกว่าหรือเท่ากับ 500 คน (ร้อยละ 81.01) รองลงมา 501 – 1,000 คน (ร้อยละ 16.46)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ตัวแปร	COS	CAC	ERI	EEC	ADF	VIF _s
$\bar{X}$	4.35	4.52	4.51	4.46	4.54	
S.D.	0.39	0.48	0.43	0.48	0.44	
COS	1	0.567*	0.593*	0.636*	0.627*	
CAC		1	0.624*	0.673*	0.633*	2.299
ERI			1	0.690*	0.590*	2.239
EEC				1	0.554*	2.357
ADF					1	1.875

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กัน และในขณะเดียวกันตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของ ตัวแปรอิสระ แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.875 – 2.357 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีความสำคัญ (Black, 2006)

ตารางที่ 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยของความสำเร็จขององค์กรของบริษัทยางพาราในประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี	ความสำเร็จขององค์กร (cos)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.042	0.376	2.770*	0.007
ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน (CAC)	0.045	0.100	0.448	0.656
ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี (ERI)	0.135	0.111	1.219	0.227
ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี (EEC)	0.257	0.101	2.553*	0.013
ด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ (ADF)	0.298	0.099	3.026*	0.003
F = 20.452 p = < 0.0001 Adj R ² = 0.525				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี (EEC) และด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ (ADF) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร (COS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 และ สมมติฐานที่ 4 สำหรับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน (CAC) และด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี (ERI) ไม่มีผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กร (COS) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ 1 และ สมมติฐานที่ 2

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาจากรายด้าน พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน และด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีเป็นหลักปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ โดยองค์กรที่มีแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีจะส่งผลให้มีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ เพิ่มมูลค่าและคุณภาพของงบการเงิน ลดความเสี่ยงในผลตอบแทนหุ้น เพิ่มระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร แสดงให้เห็นว่าการที่มีกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีทำให้มีการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหารได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทที่ดีในระยะยาว มีความน่าเชื่อถือต่อผู้ถือหุ้น และเป็นประโยชน์ในการสร้างคุณค่าให้กิจการอย่างยั่งยืนตรงตามความมุ่งหวังของทั้งภาคธุรกิจ ผู้ลงทุน ตลอดจนตลาดทุนและสังคมโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลยา ไชยวงศ์ และอรุณี ยศบุตร (2561) พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล โดยบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและความรับผิดชอบของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวิทย์ วรเศรษฐ์พงศา และสุชาติ ปริกทยานนท์ (2563) พบว่า ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความโปร่งใส และการเปิดเผยข้อมูล และคณะกรรมการตรวจสอบ มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทวัดผลโดยใช้อัตราส่วนผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กร อยู่ในระดับมาก พิจารณาจากรายด้าน พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กร ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร ด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย และด้านความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ให้ความสำคัญกับความสำเร็จขององค์กรเพราะเป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของการบริหารจัดการธุรกิจโดยสามารถวัดได้จากการเพิ่มขึ้นของผลการดำเนินงานของบริษัททั้งจากการเพิ่มขึ้นของผลการดำเนินงานทางการเงินและผลการดำเนินงานทางการตลาด เพื่อเป็นการสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงกว่าต้นทุนของเงินทุน ความมั่งคั่งต่อบริษัทและเกิดประโยชน์สูงสุดตอบแทนกลับไปยังผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างเสถียรภาพทางการเงินให้แก่บริษัทอันจะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุช หงส์สิทธิ์, วราพร เปรมพาณิชย์กุล และนงลักษณ์ แสงมหาชัย (2561) พบว่า ประสิทธิภาพการควบคุมภายในด้านการควบคุมการประมวลผลข้อมูล ด้านการดูแลป้องกันทรัพย์สิน ด้านการแบ่งแยกหน้าที่ ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒนา ร่มเย็น (2562) พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์

ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านกิจกรรมการควบคุม และด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กร

3. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กรด้านความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจแตกต่างกัน เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญต่อสาธารณชนและที่จำเป็นต่อการตัดสินใจต่างๆ เพื่อเผยแพร่และรายงานข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง รวมถึงรายงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างและขนาดขององค์กร การเติบโตทางเศรษฐกิจของบริษัทที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะส่งผลดีต่อธุรกิจทำให้บุคคลภายนอกเชื่อมั่นในองค์กรสามารถดึงดูดนักลงทุนให้มาลงทุนในธุรกิจนำไปสู่ประสิทธิภาพในการสร้างความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มมูลค่าแก่กิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิญา ฤทธิ์ธรรม (2558) พบว่า เป้าหมายของธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนแตกต่างกัน ย่อมทำให้ขนาดของธุรกิจบริการ การพัฒนา การโฆษณาประชาสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย เนื่องจากธุรกิจที่มีเงินทุนสูงย่อมมีศักยภาพและความได้เปรียบทางการแข่งขัน เมื่อมีการลงทุนสูงย่อมคาดหวังจะประสบความสำเร็จที่สูงกว่าธุรกิจที่ลงทุนต่ำ ทำให้ธุรกิจสามารถบริหารจัดการการวางแผนทางการตลาด การบริหารสภาพคล่องและคุณภาพในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวขององค์กร อันนำความสำเร็จขององค์กร อีกทั้งงานวิจัยของ ศุภพงษ์ ปิ่นเวหา (2561) พบว่า ความได้เปรียบในการแข่งขันมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความยั่งยืนขององค์กร เนื่องจาก หากธุรกิจสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพ มีนวัตกรรมที่ทันสมัย และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าเหนือคู่แข่ง ย่อมส่งผลทางการเงินตลอดจนเป็นองค์กรที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิรา ไชยเกตุ (2556) พบว่า กลยุทธ์การตลาดแบบประสานความร่วมมือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจขององค์กรที่มีส่วนในการสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของสังคม ชุมชนหรือท้องถิ่น และแสดงให้เห็นว่าองค์กรให้ความสำคัญต่อลูกค้าโดยการสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจมากที่สุด ทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรดีขึ้นและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน

4. ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ที่มีมูลค่าสินทรัพย์รวมแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จขององค์กรด้านความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจแตกต่างกัน เนื่องจากสินทรัพย์รวมขององค์กรเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ องค์กรที่มีทรัพย์สินมากย่อมแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการบริหารจัดการ เมื่อมีทุนหรือทรัพย์สินมากย่อมสามารถบริหารจัดการได้ทุกด้านเพราะมีทุนที่สนับสนุนการดำเนินงานได้เป็นอย่างดีรวมถึงสามารถจัดทำทางการเงินที่มีคุณภาพและความน่าเชื่อถือ และสามารถบริหารสินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อมูลค่าทางการตลาดของกิจการมากกว่ามูลค่าของสินทรัพย์ที่ใช้ไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชรากร นาคสมบูรณ์ (2557) พบว่า สินทรัพย์รวมขององค์กรหรือธุรกิจ ย่อมเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการองค์กรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้หากองค์กรใดมีสินทรัพย์มากกว่าย่อมแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการบริหารจัดการ การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาสนับสนุนในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันต่อไปได้ ผลงานที่เกิดขึ้นย่อมได้มาตรฐานและมีคุณภาพ อีกทั้งงานวิจัยของ วันเพ็ญ วิชัยสุชาติ (2555) พบว่า มูลค่าสินทรัพย์รวมที่แตกต่างกัน มีผลต่อการบริหารให้มีประสิทธิภาพสูง รวมถึงการจัดทำทางการเงินเนื่องจากมูลค่าสินทรัพย์รวมเป็นหนึ่งในตัวบ่งชี้ถึงความสามารถในการดำเนินงานของบริษัท ดังนั้น กิจกรรมที่มีมูลค่าสินทรัพย์

จำนวนมากย่อมมีความสามารถในการจัดทางการเงินที่มีคุณภาพและความน่าเชื่อถือมากกว่ากิจการที่มีมูลค่าสินทรัพย์น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่นกมล สีนางหว้า และฐิตาภรณ์ สีนจรรย์ศักดิ์ (2560) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินบัญชีสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบต่อความยั่งยืนขององค์กรด้านความสามารถในการแข่งขันในทางธุรกิจ และด้านความน่าเชื่อถือของบริษัท เนื่องจากบริษัทมุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสร้างความไว้วางใจต่อสาธารณชนรวมถึงนักลงทุน มีการจัดทำข้อมูลบัญชีอย่างตรงไปตรงมา ถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้ ทำให้ธุรกิจได้รับการยอมรับและมีนักลงทุนเข้ามาลงทุนกับบริษัทเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ในส่วนของการศึกษาผลกระทบของแนวปฏิบัติที่ดีทางการเงินบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ นั้น สามารถอธิบายผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีทางการเงินบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มุ่งมั่นในการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ดีทางการเงินบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับแนวปฏิบัติมาตรฐาน ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย สร้างความสามารถในการแข่งขัน นำไปสู่ความเติบโต และมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว เป็นการสร้างความไว้วางใจจนทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน มีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย โดยบริษัทฯ ให้ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท โดยผ่านกระบวนการพิจารณาหรือการอนุมัติในที่ประชุม เช่น รายงานทางการเงิน การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีของกิจการ นโยบายการจ่ายเงินปันผล และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตนอย่างครบถ้วนทุกประการ รวมถึงการเปิดเผยมติที่ประชุมต่อบุคคลภายนอกองค์กร และมีการจัดทำรายงานการประชุม ผู้ถือหุ้นเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน ตลอดจนการกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่สื่อสารกับผู้ถือหุ้น และ ผู้มีส่วนได้เสียอื่นให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เท่าเทียมกัน และทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีระ เทิดพุทธธรรม, สุรีย์ กาญจนวงศ์ และไพศาล จันทรังษี (2562ก) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศทางการเงิน และผลการดำเนินงานที่เสนอในการประชุมผู้ถือหุ้น เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการภายในองค์กร โดยการเปิดเผยข้อมูลเป็นการเปิดเผยข้อมูลการถือหุ้นของกรรมการ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้บริหารระดับสูง ข้อมูลเกี่ยวกับหน้าที่ โครงสร้างกลุ่มบริษัท และกลไกในการกำกับดูแลบริษัทย่อย สารสนเทศทางการเงินและผลการดำเนินงานที่เสนอในการประชุมผู้ถือหุ้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเปิดเผยงบการเงิน การประชุมผู้ถือหุ้นและรายงานประจำปี องค์ประกอบดังกล่าวเป็นสิ่งยืนยันว่า แนวปฏิบัติที่ดีตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินกิจการจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการบริหารภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพเป็นอันดับแรก คณะกรรมการบริหารองค์กรมีความสำคัญที่จะดำเนินงานขององค์กรตามแนวปฏิบัติที่ดีตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนร่วมกับผู้มีส่วนได้เสีย เพราะผู้มีส่วนได้เสียทุกคนทุกกลุ่มต่างก็ต้องการผลประโยชน์จากการดำเนินงานของบริษัทด้วยกันทั้งนั้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย, อนุวัฒน์ รักดี และศิลปพร ศรีจันทพร (2562) พบว่า คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการในระดับสูง คณะกรรมการต่างชาติคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้บัญชีการเงิน และการประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบ ช่วยเพิ่มความทันเวลาของงบการเงินอย่างมีนัยสำคัญ

2. แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร และด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากการที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ให้ความสำคัญกับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้กิจการมีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ลดความเสี่ยงในผลตอบแทนหุ้น เพิ่มมูลค่าและคุณภาพของงบการเงิน เพิ่มระดับการเปิดเผยข้อมูลทางการเงิน เพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสและมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน นำไปสู่ประสิทธิภาพในการสร้างความเชื่อมั่นและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีระ เทิดพุทธธรรม, สุรีย์ กาญจนวงศ์ และไพศาล จันทรงษ์ (2562x) พบว่า ระบบการรายงานและการควบคุมการบริหารเป็นองค์ประกอบที่อธิบายแนวปฏิบัติที่ดีตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มากที่สุด แสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทที่เป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งรายงานทางการเงินแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติการด้านนโยบายการกำกับดูแลกิจการ จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง และนโยบายด้านการดูแลสิ่งแวดล้อมและสังคมผ่านทางเว็บไซต์หรือรายงานประจำปี ทั้งนี้เพราะผลการพิจารณาของคณะกรรมการที่มีต่อเรื่องผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของบริษัทเป็นเรื่องที่สำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจจากผู้ถือหุ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลยา ไชยวงศ์ และอรุณี ยศบุตร (2561) พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล โดยบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและความรับผิดชอบของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล แต่สิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกันและการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล

3. แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร ด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย และด้านความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาด เอ็ม เอ ไอ ซึ่งปัจจุบันยังเป็นบริษัทที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) และเพิ่งเข้าสู่ตลาดใหม่ ดังนั้นคณะกรรมการตรวจสอบอาจมีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เท่าคณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในด้านการกำกับดูแลเรื่องรายงานทางการเงิน ระบบควบคุมภายใน การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ของบริษัท ดูแลรายการต่างๆ ที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ รวมทั้งการตรวจสอบการกระทำที่อาจมีขอบ หรือรายการที่มีความเกี่ยวโยงกันของกรรมการและ/หรือผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบว่าคณะกรรมการบริหารได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบที่ได้รับมอบอำนาจหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kankanamage (2016) พบว่า คณะกรรมการที่มีความรู้บัญชีการเงินมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการกำไร จึงเป็นไปได้ว่าคณะกรรมการที่มีความรู้บัญชีการเงินช่วยให้งบการเงินของบริษัทมีคุณภาพสูงขึ้น โดยงานวิจัยครั้งนี้ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกกับความระมัดระวังทางบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yunos, Smith & Ismail (2012) พบว่า ความรู้ความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบส่งผลกระทบเชิงบวกกับการรับรู้ข่าวร้าย แต่ไม่พบผลกระทบของความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการตรวจสอบกับความระมัดระวังบัญชี และคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ทางบัญชีสามารถช่วยลดความเป็นไปได้ที่รายงานทางการเงินจะแสดงข้อมูลขัดต่อข้อเท็จจริง

4. แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี ไม่มีความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ด้านความน่าเชื่อถือขององค์กร ด้านการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสีย และด้านความได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ เนื่องจาก บริษัทจดทะเบียนในตลาด เอ็ม เอ ไอ ซึ่งปัจจุบันยังเป็นบริษัทที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กและเพิ่งเข้าสู่ตลาดใหม่ ดังนั้น คุณภาพของการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และคุณภาพหน่วยงานตรวจสอบภายใน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาด เอ็ม เอ ไอ ยังไม่สามารถทำได้ดีเท่ากับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) อุปสรรคประการสำคัญที่ทำให้องค์กรไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการบริหารงานได้ก็คือความเสี่ยงหรือความไม่แน่นอน ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญหทัย มิตรภานนท์ และทิพย์รัตน์ เลาหวิเชียร (2562) พบว่าคุณภาพหน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ และคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับสูงกว่า ดีกว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ และคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับต่ำกว่า และบริษัทจดทะเบียนที่มีจำนวนคณะกรรมการบรรษัทภิบาล และคะแนนการกำกับดูแลกิจการในระดับสูงกว่า รวมถึงมีคุณภาพหน่วยตรวจสอบภายในที่ดีกว่าส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงองค์กรเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการตรวจสอบมีบทบาทหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายในทั้งด้านการอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปี การติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานตรวจสอบภายในจะรายงานผลการตรวจสอบไปยังคณะกรรมการตรวจสอบโดยตรง เพื่อความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมอย่างเต็มที่ จึงอาจกล่าวได้ว่าผู้ตรวจสอบภายในเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ และทำให้กรรมการตรวจสอบมีความเชื่อมั่น เกี่ยวกับการสอบทานความถูกต้องของรายงานทางการเงิน ความเหมาะสมและเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูล การควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงของบริษัท ดังนั้น การบริหารหน่วยงานตรวจสอบภายในให้มีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wongcomdee & Ussahawanitchakit (2016) พบว่าความสามารถและความเที่ยงธรรมในการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบภายใน ส่งผลให้ความเสี่ยงขององค์กรลดลง และงานวิจัยครั้งนี้ยังค้นพบว่าความเป็นเลิศด้านการตรวจสอบภายในมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร

จาก ปัญหาทฤษฎีตัวแทน (Agency Problems) ที่นำไปสู่ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (Conflict of Interest) ระหว่างฝ่ายบริหารและผู้ถือหุ้น เนื่องจากผู้บริหารมีสิทธิในการควบคุมทรัพย์สินของบริษัท แต่ไม่มีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในบริษัทดังกล่าว โดยความขัดแย้งของผลประโยชน์นั้นไม่สามารถถูกขจัดไปได้ด้วยการทำสัญญาระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหาร เนื่องจากการจะเป็นการสร้างภาระต้นทุนให้กับบริษัท รวมทั้งฝ่ายบริหารเองอาจไม่สามารถดำเนินการตามสัญญาได้ ดังนั้น การทำสัญญาจึงเป็นเพียงหลักฐานที่สมบูรณ์เพื่อใช้สำหรับบังคับการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารของบริษัทเท่านั้น ทั้งนี้ แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จึงถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่บริษัทต่างๆ สามารถนำไปใช้เพื่อบรรเทาความขัดแย้งดังกล่าว รวมทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้ถือหุ้นด้วย ซึ่งแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี และด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ แสดงให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทที่เป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เนื่องจากคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้รายงานทางการเงินของบริษัทมีความระมัดระวังทางบัญชีสูงขึ้น ส่งผลให้คะแนนการกำกับดูแลของกิจการอยู่ในระดับสูงนำมาซึ่งการเพิ่มขึ้นของคุณภาพของรายงานทางการเงิน เช่น ช่วยลดระยะเวลาในการออกงบการเงิน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีกับความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นการศึกษา มิติของแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ, ด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี, ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี และด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ ว่าในแต่ละด้านจะมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กรอย่างไร โดยการส่งแบบสอบถามจำนวน 177 ชุด ไปยังผู้บริหารฝ่ายบัญชีของแต่ละบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และได้รับตอบกลับ จำนวน 79 ชุด ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารของกิจการมีความคิดเห็นโดยรวมเกี่ยวกับทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารที่ดี และด้านการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างเพียงพอ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรสำหรับแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบที่ครบถ้วน และด้านการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่ดี ไม่มีผลกระทบกับความสำเร็จขององค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ดังนั้นในอนาคตควรนำเอาธุรกิจอื่นมาศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่มี เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกัน และทำให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้นและสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และควรศึกษาตัวแปร อื่นๆ จะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยหลายด้านที่จะนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชี เพื่อสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากขึ้นและสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันได้เป็นอย่างดีเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

การนำไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติที่ดีทางการบัญชีภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการในการบริหารองค์การ การเปิดเผยการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐาน การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม และเป็นสิ่งผู้บริหารต้องการนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผน ควบคุม และพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน รวมถึงใช้เป็นตัวกลางในการสื่อสารการให้ ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่า เพิ่มความมั่นใจและได้รับการยอมรับจากสังคมเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่กิจการ ในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนได้เสีย

รายการอ้างอิง

- กุลยา จันทะเดช. (2561). หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี พ.ศ. 2560. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 14(41), 73–93.
- เกรียงไกร บุญเลิศอุทัย, อนุวัฒน์ รักดี และศิลปพร ศรีจันทะเดช. (2562). ผลกระทบของคะแนนการกำกับดูแลกิจการและคุณลักษณะคณะกรรมการบริษัทต่อความทันเวลาของงบการเงิน. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 15(48), 5–30.
- ขวัญนรี กล้าปราบโจร, มนตรี ช่วยชู และวรกร แซ่มเมืองปัก. (2562). อิทธิพลของการปฏิบัติตามหลักการการบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความยั่งยืนของบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 14001. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 19(1), 65–79.
- ขวัญนัย มิตรมานนท์ และทิพย์รัตน์ เลหาวิเชียร. (2562). อิทธิพลของคุณภาพการกำกับดูแลกิจการและคุณภาพหน่วยงานตรวจสอบภายในที่มีต่อประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงองค์กร. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 15(46), 5–26.
- ชื่นกมล สีนางหว้า และจิตาภรณ์ สีนจรรณศักดิ์. (2560). ผลกระทบของการบัญชีสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 161–168.
- ดลยา ไชยวงศ์ และอรุณี ยศบุตร. (2561). ผลกระทบของความสัมพันธ์ทางการเมืองที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล. *วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 13(1), 73–96.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). *รายชื่อบริษัท/หลักทรัพย์*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงจาก <https://www.set.or.th/th/company/companylist.html>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). *ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 มิถุนายน 2563, เข้าถึงจาก <https://www.set.or.th/mai/th/about/vision.html>
- ทินดา ส่องแสง, นฤนาถ ศรภักย์วานิชย์ และเอื้อบุญ เอกะสิงห์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำกับค่าธรรมการสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 15(2), 87–98.
- ธามัน ราร่องคำ. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างศักยภาพการบริหารการผลิตที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของอุตสาหกรรมผลิตเหล็กในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระ เทิดพุทธธรรม, สุรีย์ กาญจนวงศ์ และไพศาล จันทะเดช. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบของแนวปฏิบัติที่ดีตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(4), 168–177.
- นุชรากร นาคสมบุรณ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพเครือข่ายคอมพิวเตอร์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นงนุช หงส์สิงห์, วราพร เปรมพานิชนกุล และนงลักษณ์ แสงมหาชัย. (2561). ผลกระทบของประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(2), 25–36.
- นิตยา ทัดเทียม และพิมพ์พิศา พรหมมา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET 100). *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 150-161.
- บุญช่วง ศรีธรรมราช. (2561). ผลกระทบของภาพลักษณ์องค์กรที่มีต่อความสำเร็จขององค์กร สำนักงานบัญชีในประเทศไทย. *วารสารสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่นและภาษา*, 6(2), 1–7.
- ปริศนา เขาวมาร, เนตรดาว ชัยเขต และกมลวรรณ รอดหรั่ง. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบกับค่าธรรมเนียมการสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 2(1), 54–67.
- พรปวีณ์ วรเศรษฐ์ศุภสา และสุชาติ ปรักทยานนท์. (2563). การกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทกลุ่มธุรกิจการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(110), 1–13.
- พัฒนา ร่มเย็น. (2562). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตภาคเหนือตอนบน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(3), 47–63.
- เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ, พัทธนันท์ เพชรเชิด และศิริเดช คำสุพรหม. (2563). การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 1–16.
- เพ็ญนิภา พรหมโคตร และนงนิตย์ จันทร์จรัส. (2560). กระแสเงินสด ผลตอบแทนของหลักทรัพย์ และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 1(3), 35–50.
- ยุวดี เครือรัฐติกาล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 11(1), 41–50.
- รุจิรา ไชยเกตุ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การตลาดแบบประสานความร่วมมือกับความได้เปรียบทางการแข่งขันของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- วันเพ็ญ วิชัยสุชาติ. (2555). ผลกระทบของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา. *วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ศุภพงษ์ ปิ่นเวหา. (2561). การจัดการเทคโนโลยีสะอาดที่มีผลต่อความได้เปรียบในการแข่งขันและความยั่งยืนขององค์กรของธุรกิจอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(3), 184–196.

- สัตยา ตันจันทรพงศ์ และรัชนิยา บังเมธ. (2560). อิทธิพลของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบและ
โครงสร้างการถือหุ้นที่มีผลต่อการวางแผนภาษี : หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. *วารสารวิชาชีพบัญชี*,
13(37), 29–44.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2560). *หลักการทำบัญชีและการที่ดี
สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ วันที่ 5 มิถุนายน 2563, เข้าถึงจาก
<https://www.sec.or.th/cgthailand/TH/Documents/Regulation/CGCode.pdf>
- อภิญญา ฤทธิธรรม. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างความน่าเชื่อถือขององค์กรกับความจงรักภักดีของลูกค้าของธุรกิจ
โรงแรมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัญญา ชันธวิทย์, ศิลพร ศรีจันทะพร และเดือนเพ็ญ จันทศิริศรี. (2552). *การกำกับดูแลเพื่อสร้างมูลค่ากิจการ*.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing research*. (7th ed.) New York: John Wiley & Sons.
- Black, K. (2006). *Business Statistic for Contemporary Decision Making*. (4th ed.) New York: John
Wiley & Son.
- Hair, F., Black, C., Babin, J., Alderson, E., & Tatham, L. (2006). *Multivariate Data Analysis*. (6th ed.)
New Jersey: Pearson.
- Kankanamage, C. A. (2016). The Relationship between Board Characteristics and Earnings
Management: Evidence from Sri Lankan Listed Companies. *Kelaniya Journal of
Management*, 4(2), 36–43.
- Nunnally, C., & Bernstein, H. (1994). *Psychological Theory*. New York, NY: MacGraw-Hill
- Wongcomedee, S., & Ussahawanitchakit, P. (2016). The Practice of Internal Audit Function in
Financing Business Sector of Thailand. *The Business and Management Review*, 7(5),
477–486.
- Yunos, R., Smith, G. M., & Ismail, Z. (2012). The Relationship between Board Skills and Conservatism:
Malaysian Evidence. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 8(8), 1173–1184.

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during 2021-2024

บทบาทการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีต่อ ผลการดำเนินงานของอุตสาหกรรมในประเทศไทย

The Role of Environmental Practices and Competitive Advantage Effect on Organization Performance of Industrial in Thailand

สุกานดา กลิ่นขจร¹

Sukanda Klinkhajon¹

Article Information

Received: May 07, 2021

Revised: Jul 10, 2021

Accepted: Aug 15, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน โดยมีกลุ่มตัวอย่างของประชากรเป้าหมายคือ ธุรกิจอุตสาหกรรมในประเทศไทย ที่ได้รับมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม จำนวน 220 บริษัท ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ในทางตรงกันข้ามพบว่า ปัจจัยการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรผ่านปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ปัจจัยการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมยังมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น หากองค์กรต้องการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรให้มากยิ่งขึ้น และสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ ผู้บริหารควรเน้นในเรื่องการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม มีกฎระเบียบ มีการประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขันให้มากกว่าคู่แข่งและธุรกิจสามารถเติบโตต่อไป

คำสำคัญ : การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงาน

¹ อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

Lecturer at Faculty of Business Administration, Rajamangala University of Technology Isan

Abstract

This research aimed to analyze on the influences from the role of competitive advantage toward the organization performance. The target populations were 220 of the industrial business companies in Thailand with the certified standard on the environmental management system. The questionnaire was used as the tool for data collection, while Descriptive statistics and inferential statistic via SEM were adopted for data analysis. It was found from the results of the study that the factor of environmental practices compliance had no direct effect on the organization performance. But, it was found that the factor of environmental practices had an indirect effect toward the organization performance through the factor of competitive advantage at the statistical significance level. Besides, the factor of environmental practices also had direct influences toward the factor of competitive advantage at the statistical significance level. Moreover, the factor of competitive advantage also had direct influences toward the organization performance at the statistical significance level. Therefore, if the organization needed to add more efficiency in the organizational operation as well as be able to form up the businesses competitive advantage. These required the management to emphasize on the environmental practices and launch the policies and guidelines for the environmental practices with the rules and efficient performance appraisal to form up the competitive ability beyond rivals and for the business to continue progress.

Keywords: Environmental Practices, Competitive Advantage, Organization Performance

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

สิ่งแวดล้อมเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และสิ่งมีชีวิตและสิ่งที่สำคัญคือ สภาพเป็นแวดล้อมยังเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันสภาพแวดล้อมต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบที่ทำให้เกิดความเสียหายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาประเทศ ซึ่งการดำเนินงานต่างๆ ในโรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปัญหามลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อชุมชนใกล้เคียง ซึ่งจะพบว่าในปัจจุบันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้ขยายวงกว้างซึ่งรวมไปถึงตัวผลิตภัณฑ์ของธุรกิจและขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมดของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีกระบวนการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งแนวโน้มในอนาคตจะมีการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง การกำหนดมาตรฐานสากลซึ่งเป็นผลกระทบต่อการส่งออกสินค้า ซึ่งอุตสาหกรรมต้องมีการพัฒนาองค์กรเพื่อให้ เข้าสู่มาตรฐานสากล ISO14000 (Elkington, 1992; & Knight, 1997) และเป็นการเปิดโอกาสในการแข่งขันให้ กับ ธุรกิจ (Hart, 1995; Sharma & Vredenburg, 1998) นอกจากนี้ Christmann (2000) กล่าวว่า แนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกันของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการแข่งขันที่แตกต่างกันอีกด้วย โดยทั่วไปแล้วความได้เปรียบทางการแข่งขันอาจรวมถึงกิจกรรมต่างๆ (Chen, 2011) ดังนั้น ความได้เปรียบทางการแข่งขันนั้นจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นวิธีการที่มีคุณค่า สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันตลอดจนส่งผลต่อผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งบทบาทสำคัญของการแข่งขันที่ตอบสนองความต้องการ

ของสภาพแวดล้อมภายนอกนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถในการแข่งขันขององค์กรกับแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม หมายความว่า การแข่งขันสามารถเป็นตัวขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมได้ หากองค์กรดำเนินงานในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันกันสูง อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพทางการเงิน และสภาพแวดล้อมมากยิ่งขึ้น (Campbell, 2007) ธุรกิจอุตสาหกรรมควรหาวิธีเพื่อลดต้นทุนเพื่อเสนอราคาที่ต่ำกว่า (Prajogo, 2016) ภายใต้เงื่อนไขที่ทวีความรุนแรงมาก องค์กรจะต้องคิดค้นและค้นหาตลาดใหม่เพื่อสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง (Zahra, Nielsen, & Bogner, 1999) ตลอดจนยังสามารถติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้แน่ใจว่าองค์กรมีศักยภาพมากกว่าคู่แข่งหรือไม่ (Menguc & Ozanne, 2005) ผลจากการผลิตของธุรกิจอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นโดยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในกฎระเบียบและข้อกำหนดด้านระบบนิเวศ ดังนั้น ธุรกิจอุตสาหกรรมจึงให้ความสำคัญกับกระบวนการผลิตที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการแข่งขันบนการผลิตภายใต้มาตรฐานสากลและจริยธรรม (Garza-Reye, 2015b; Torielli, Abrahams, Smillie, & Voigt, 2011) ธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตและการบริโภคเข้าสู่วิถีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปฏิบัติตามข้อตกลงและกฎ ระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนและเข้มงวดที่เริ่มเข้ามามีบทบาทและส่งผลให้เกิดกระแสการกดดันด้านการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น จะเห็นได้จากข้อกำหนด และกฎระเบียบของประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยต้องเร่งปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบต่างๆ และตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคสีเขียวที่นับวันจะมีบทบาทและความสำคัญต่อเศรษฐกิจมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการจัดการสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน
3. เพื่อศึกษาความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน
4. เพื่อวิเคราะห์บทบาทของความได้เปรียบทางการแข่งขันที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงิน ได้แก่ รายได้จากการดำเนินงาน ส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้น สำหรับผลลัพธ์ที่ไม่มีตัวเงิน ได้แก่ เกิดภาพลักษณ์ที่ดีซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของธุรกิจและมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น (Nunta, & Jadesadalug, 2012) ผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ (George, Andrew & Chirsitopher, 2012) ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมควรสามารถรักษาความสมดุลทางการเงินเพราะจะมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในการบริหารโครงการของอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพนั้นจะช่วยให้อุตสาหกรรมสามารถทำอะไรและมีความสามารถในการแข่งขันและไม่เกิดผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมควรมีวิธีในการจัดการกับค่าใช้จ่ายที่จะทำให้การบริหารโครงการมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้อุตสาหกรรมได้ผลกำไร และการจัดการโครงการจะไปสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่นสามารถดึงดูดการลงทุนและสร้างทุนในประเทศ และสามารถใช้จ่ายพลายเออร์และแรงงานในท้องถิ่นเพื่อก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนและปรับปรุงเศรษฐกิจของประเทศ (2) ด้านสังคม อุตสาหกรรมต่างๆ ใช้แรงงานจำนวนมากจึงเกิดปัญหาระหว่างนายจ้างกับความยากจนของคนงานซึ่งจากปัญหาดังกล่าว โดยอุตสาหกรรมควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานภายใน และมีการ

ดำเนินงานตามความเหมาะสมและความจำเป็นเพื่อให้เกิดการพัฒนาในองค์กร เช่น การจัดทำโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อสังคมกับความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (3) ด้านสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานของอุตสาหกรรมใช้กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านการบริหารภายในไม่ว่าจะเป็นการใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้เชื้อเพลิงหรือการปล่อยก๊าซคาร์บอนให้น้อยลง DeSimone & Popoff (2003) กล่าวว่า ผลการดำเนินงานได้รับการยืนยันว่าเป็นกระบวนการทางธุรกิจที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะนำมาบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กรและการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Elkington, 1998) และเกี่ยวกับประสิทธิภาพการพัฒนาขององค์กรโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบด้วย (1) เศรษฐกิจ คือ รายได้ต่อหัวของคนในอนาคตไม่ต่ำกว่าของคนรุ่นปัจจุบัน (2) สังคม คือ การรักษาชุมชนไว้ เช่น การรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใกล้ชิดกับชุมชน และ (3) สิ่งแวดล้อม คือ การรักษาความหลากหลายของชนิดทางชีวภาพของระบบนิเวศที่สำคัญไว้ในการประเมินผลการดำเนินงานภายใต้มุมมองของการวัดประสิทธิภาพด้วยการเพิ่มมิติทางธุรกิจ จะมีเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Fahriye, 2012) ดังนี้ (1) เกณฑ์การวัดประสิทธิภาพทางด้านเศรษฐกิจนั้นคือการสร้างนวัตกรรมขึ้นมาใหม่โดยคู่ค้าขาย จำนวนผู้ถือหุ้น การส่งเสริมการลงทุนใหม่ การสร้างโอกาสในการจ้างงานใหม่ ความสามารถในการแข่งขัน (2) เกณฑ์ประสิทธิภาพทางด้านสังคม คือ เวลาในการฝึกอบรม การใช้ความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน การหมุนเวียนของบุคลากร การลงทุนในโครงการเพื่อสังคม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และประสิทธิภาพของระบบการจัดการผลการปฏิบัติงาน (3) เกณฑ์ประสิทธิภาพทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่าง คือ การลดของเสีย การเพิ่มจำนวนมาตรฐาน ISO ที่ได้รับการพัฒนา การได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO14001 การลดการใช้วัสดุ การลดการใช้พลังงาน การลดการใช้น้ำ ดังนั้น ผลการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ คือ ต้องมีความสามารถในการรักษาความสมดุลทางการเงินเพราะมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีการจัดการโครงการต่างๆ ให้เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสู่ท้องถิ่นสามารถดึงดูดการลงทุนและสร้างทุนในประเทศได้ (2) ด้านสังคม คือ การสร้างความพึงพอใจต่อสังคมกับความเป็นอยู่ และคุณภาพของประชาชนหรือชุมชนที่ดีขึ้น และ (3) ด้านสิ่งแวดล้อม คือ ใช้กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นการใช้วัสดุในการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดพลังงาน การลดการปล่อยของเสียสู่ธรรมชาติ และการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่ต่อไป ต่อไป (DeSimone & Popoff, 2003)

การปฏิบัติทางด้านสิ่งแวดล้อม(Environment Practice)

เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ทฤษฎีมุมมองพื้นฐานด้านทรัพยากร (Resource-Based View: RBV) ได้พัฒนามาจากทฤษฎีฐานความรู้ขององค์กร และมุมมองการจัดการฐานความรู้ ทฤษฎี RBV เป็นการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านความรู้ภายในองค์กร โดยมีเป้าหมายหลักคือ การประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะด้านทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กร เพื่อการผลิตสินค้าหรือบริการที่ทำให้องค์กรสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันจากความสามารถในการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่และกระบวนการหรือปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ (Nikolaos, Vassilis & Giorgios, 2009; Wernerfelt, 1984) องค์กรสามารถสร้างกลยุทธ์การแข่งขันและสร้างประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ทั้งนี้ Barney (1991) ได้กล่าวว่า ได้มีการพัฒนาทฤษฎีโดยรวมของ RBV ด้วยความสัมพันธ์ทฤษฎีเครือข่ายทางสังคมและประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมี 2 มุมมอง ได้แก่ (1) มุมมองเชิงทรัพยากรธรรมชาติ (Hart, 1995) และมุมมองเชิงสัมพันธ์ (Dyer & Singh, 1998) มุมมองเชิงทรัพยากรธรรมชาติมีความสามารถ 3 ประการ ได้แก่ การป้องกันมลพิษ การดูแลผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน สิ่งเหล่านี้มีแรงผลักดันด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และมีความได้เปรียบทางการแข่งขันที่

แตกต่างกัน (Hart, Black, Babin, Anderson & Tatham, 2010) หลักการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตในองค์กรที่จะพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นนั้น องค์กรควรมีการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยการใช้เทคโนโลยีการจัดการ ต่างๆ (Seiffert, 2008; Van, 2010) การปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมต้องใช้กฎและระเบียบในการจัดการภายในองค์กรตลอดจนมีความร่วมมือจากซัพพลายเออร์และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และหากองค์กรที่ให้ความสำคัญและปฏิบัติตามนโยบายและกฎระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมแล้วนั้น ไม่เพียงแต่จะสามารถลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมได้ แต่ยังเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันอีกด้วย (Sharma & Henriques, 2005; Darnall, Jolley, & Handfield, 2008; Fenga, Caib, Wangc, & Zhanga, 2016) การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นนวัตกรรมใหม่ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมได้ (York, Rosa, & Dietz, 2003; Da, Guesser, Hein, Pfitsche, & Lunkes, 2015) นอกจากนี้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน มีผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรนั้น องค์กรจะต้องปฏิบัติตามนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมตามความต้องการของตลาดอย่างเคร่งครัด (Jana & Mitja, 2016) อีกทั้ง Molina (2008) กล่าวว่า การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีการยอมรับจากหลายๆ อุตสาหกรรมในประเทศต่างๆ อีกว่า การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมีผลทางบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งขนาดย่อมและขนาดใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (Yacob, Syaheeda, Mohamad, & Wira, 2013) จึงนำไปสู่การกำหนดสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 : การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานที่ 2 : การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ความได้เปรียบทางการแข่งขัน

ทฤษฎีความได้เปรียบทางการแข่งขันของ Porter (1990) ได้ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ผลกระทบเปรียบเทียบกับคู่แข่ง เช่น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ซึ่งมีความจำเป็นที่ทำให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่ง (Jansen, Bosch, & Volberda, 2005; Miller, 1987) องค์กรธุรกิจที่อยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงจะได้รับแรงกดดันอย่างหนักเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และการผลิตให้สูงขึ้น และลดราคาสินค้าลงเพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับคู่แข่ง องค์กรจึงต้องแสวงหาเทคโนโลยีและวิธีการผลิตใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า วิธีการสร้างความมั่งคั่งและมั่นคงให้องค์กรที่ดีที่สุด คือการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันซึ่งเป็นหัวใจของการวางแผนกลยุทธ์ Porter (1980) และ Barney (1991) ได้อธิบายถึงการสร้างกลยุทธ์ที่สำคัญของการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ประกอบด้วย (1) กลยุทธ์ต้นทุน (Cost Strategy) คือ กิจการต่างๆ ต้องพยายามลดต้นทุนจนทำให้สร้างความได้เปรียบกว่าคู่แข่ง (2) กลยุทธ์ความแตกต่าง (Differentiate Strategy) คือการสร้างแตกต่างจากคู่แข่งเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า และ (3) กลยุทธ์มุ่งเฉพาะกลุ่ม (Focus Strategy) คือ เป็นการมุ่งบริการลูกค้าเฉพาะกลุ่ม นอกจากนี้ Genesh & Mathan, (2015) ได้กล่าวว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานขององค์กรมีความเชื่อมโยงกัน โดยที่ความได้เปรียบทางการแข่งขันถือเป็นเครื่องมือในการสร้างกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินงานขององค์กรนั่นเอง (Raz & Anna, 2016) การสร้างความแตกต่างด้านภาพลักษณ์ขององค์กร การเป็นผู้นำด้านต้นทุน และการมุ่งเน้นลูกค้า

เฉพาะกลุ่มเป็นกลยุทธ์ที่ใช้ในการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งในอุตสาหกรรม (Aaker, 2001) จึงนำไปสู่การกำหนดสมมติฐานที่ 3 และ 4 ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 : ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรม

สมมติฐานที่ 4 : การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอุตสาหกรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณในรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อสะท้อนตัวแปร แต่ละปัจจัยโดยปรับปรุงจากแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมจากประชากรจำนวน 897 บริษัท (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2562) ใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจน (Rule of Thumb) โดยวิเคราะห์ตัวแปรพหุนิยม คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10 - 20 คนต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ในการวิจัย (Hair, Anderson & Tatham, 1998) ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 11 ตัวแปร ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีน้อย $10 \times 11 = 220$ บริษัท และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามในรูปแบบการส่งไปรษณีย์ การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และการสร้างแบบสอบถามในกูเกิลเอกสาร (Google Doc) โดยได้ทำการส่งแบบสอบถามและติดตามแบบสอบถามกลับเป็นจำนวน 3 ครั้งจึงได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามได้นำมาทดสอบเครื่องมือทั้งความเที่ยงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าอยู่ระหว่าง อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.5 (Rovinelli & Hambleton, 1997) และทดสอบความน่าเชื่อถือ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.716 – 0.790 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.7 เป็นเกณฑ์ในการวัด (Schmitt, 1996) ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis: CFA) และการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นจะต้องมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาค่า ค่าสถิติไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าน้อยกว่า 3 (Hair, Black, Babin, Anderson, & Tatham, 2010) ค่าประสิทธิภาพของโมเดลในภาพรวมทั้งหมด (GFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป (Kelloway, 1998) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป (Kelloway, 1998; Hu & Bentler, 1999) และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความ คลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าต่ำกว่า 0.06 (Hu & Bentler, 1999)

ผลการวิจัย

ผลการทดสอบการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของครอนบาค ในภาพรวมเท่ากับ 0.789 และค่าความเชื่อมั่น (Composite Reliability: CR) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.63 – 0.65 ซึ่งไม่ต่ำกว่า 0.60 (Tenenhaus, Vinzi, Chatelinc, & Laurob, 2004) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าแอลฟาของครอนบาคแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ การวางแผนเท่ากับ 0.790 ระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 0.745 ด้านการกำจัดของเสีย เท่ากับ 0.785 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เท่ากับ 0.740 ด้านเครือข่ายสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 0.750 และมีค่าความเชื่อมั่น (CR) เท่ากับ 0.63

ตัวแปรความได้เปรียบทางการแข่งขันมีค่าแอลฟาของครอนบาคแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ ผู้นำด้านต้นทุน เท่ากับ 0.780 ด้านความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 0.771 ด้านการมุ่งเน้นเฉพาะกลุ่ม เท่ากับ 0.758 และมีค่าความเชื่อมั่น (CR) เท่ากับ 0.64

ตัวแปรผลการดำเนินงานมีค่าแอลฟาของคอนบาคแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ เท่ากับ 0.716 ด้านสังคม 0.721 ด้านสิ่งแวดล้อม 0.780 และมีค่าความเชื่อมั่น (CR) เท่ากับ 0.65

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ของตัวแปรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงาน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

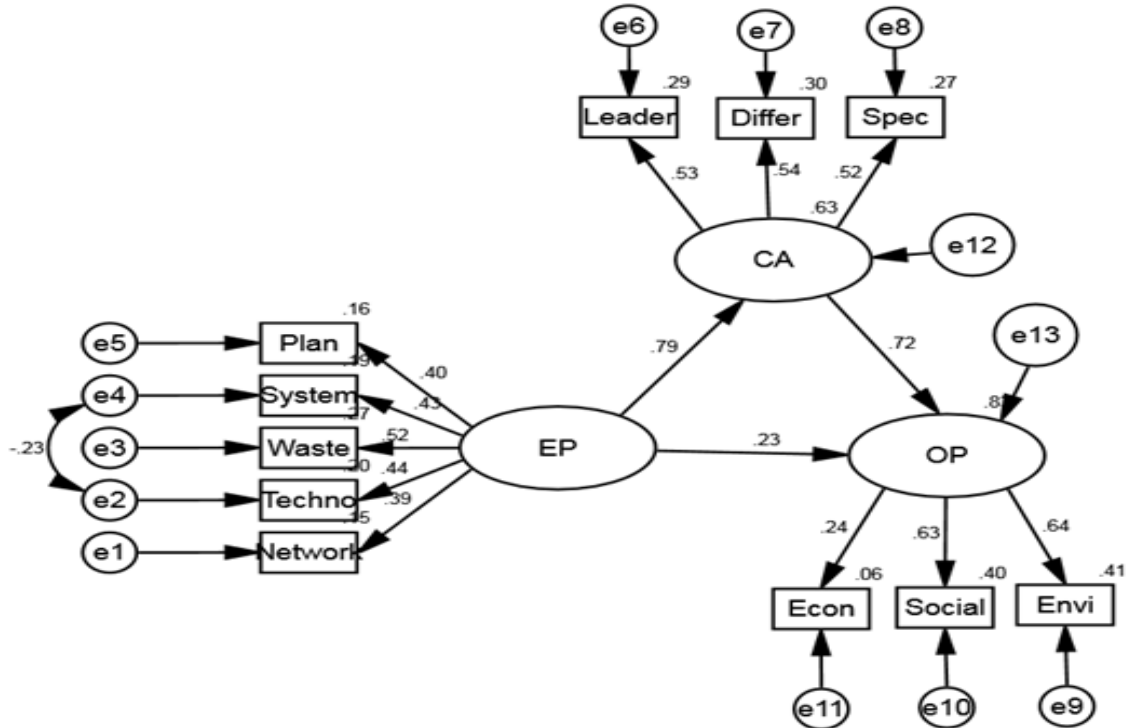
ตัวแปร	KMO and Bartlett's test	Factor loading	χ^2/df	GFI	CFI	RMSEA
การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม	0.624*		1.73	0.933	0.933	.001
1. การวางแผน		0.51				
2. ระบบการจัดการ		0.51				
3. การกำจัดของเสีย		0.62				
4. เทคโนโลยี		0.52				
5. เครือข่ายสิ่งแวดล้อม		0.52				
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน	0.690*		1.27	0.987	0.988	.035
1. ผู้นำด้านต้นทุน		0.66				
2. ความแตกต่าง		0.51				
3. มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่ม		0.65				
ผลการดำเนินงาน	0.797*		1.39	0.973	0.955	.043
1. เศรษฐกิจ		0.51				
2. สังคม		0.64				
3. สิ่งแวดล้อม		0.65				

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ของงานวิจัยนี้ใช้วิธี Principle Component Factor Analysis เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยหมุนแกนในลักษณะ Varimax Rotation ค่า KMO and Bartlett's Test จะต้องมากกว่าเกณฑ์ 0.5 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) จะต้องมากกว่า 0.5 โดยจะต้องไม่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงในปัจจัยมากกว่า 1 ปัจจัย จากการทดสอบพบว่าข้อคำถาม 60 ข้อ คำถามสามารถจัดกลุ่มตัวแปรได้ครบ 12 ตัวแปร มีข้อคำถามที่มีค่าน้ำหนักไม่ถึง 0.5 จำนวน 5 ข้อจึงตัดออก

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยใช้วิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimation) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละส่วนใหญ่มีค่าน้ำหนักเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ และผลจากการพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าสถิติไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าน้อยกว่า 3 ค่าประสิทธิภาพของโมเดลในภาพรวมทั้งหมด (GFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าต่ำกว่า 0.06 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และจากผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ค่าดัชนี

ระดับความสอดคล้องผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกค่า โดยพิจารณาจาก $\chi^2 = 54.142$, $df = 41$, $p\text{-value} = 0.082$, $CFI = 0.955$, $GFI = 0.958$, $RMSEA = 0.038$ และ $SRMR = 0.008$ และ $RMR = 0.008$ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของสมการโครงสร้างโดยรวม

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปร	ทางตรง	ทางอ้อม	รวม
การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อผลการดำเนินงาน	0.23	-	0.23
การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน	0.79*	-	0.79
ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อผลการดำเนินงาน	0.72*	-	0.72
การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมทางอ้อมต่อผลการดำเนินงาน	0.79**	0.57**	0.45**

หมายเหตุ ** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.23 ($p = 0.113$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.79 ($p < 0.01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.72 ($p < .01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 และผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 พบว่า การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ทางอ้อมเท่ากับ 0.57 ($p < .01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรโดยผ่านตัวแปรความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยทำหน้าที่เป็นตัวแปรคั่นกลางระหว่างการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Baron & Kenny (1986) ลักษณะของการเกิดอิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ศึกษากับตัวแปรส่งผ่านจะส่งผลต่อตัวแปรตามก่อน โดยที่อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อตัวแปรตามนั้นเป็นการส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรส่งผ่าน (Baron & Kenny, 1986; Morgan-Lopez, Castro, Chassin, & MacKinnon, 2003; Edwards & Lambert, 2007) การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กร แต่จะส่งผลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยผ่านความได้เปรียบทางการแข่งขันซึ่งคล้อยกับงานวิจัยของ Thomas, Armand & Sandra, (2011) การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ขององค์กรเพื่อได้มาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขัน และแสวงหาต้นทุนที่ต่ำหรือการสร้าง ความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับ Cheng, Yang, & Sheu, (2014) องค์กรตระหนักถึงการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมการผลิตและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน แสดงให้เห็นว่า องค์กรควรตระหนักและมุ่งมั่นในการดำเนินงานหรือกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Smith (2007) องค์กรควรมีกลยุทธ์การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และสามารถสร้างชื่อเสียงที่ดีให้องค์กรซึ่งจะมีความสอดคล้องกับความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กรที่ดีขึ้น โดยองค์กรต้องมีการดำเนินการร่วมกันทั้งภายในและภายนอกและสร้างโอกาสให้กับพนักงานเพื่อตรวจสอบผลกระทบต่องreen environment อีกทั้งยังแตกต่างจากงานวิจัยของ Maria (2009); Joseph (2001); Carlos & Juan (2013); Charbel (2015); Ying, Yukun, Raveendranath & Mengru, (2015); Jana & Mitja (2016) การควบคุมของรัฐบาลและกฎหมายบังคับมีส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและผู้บริหารหรือพนักงานภายในองค์กรควรมีคิรีเริ่มและความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ต้องการของตลาดด้านสิ่งแวดล้อมจึงจะก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน

อิทธิพลของความได้เปรียบทางการแข่งขันต่อผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร แสดงให้เห็นว่า การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นสิ่งที่สำคัญและทุกๆ องค์กรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีนโยบาย เป้าหมายที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Preble & Hoffman (1994) ที่องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบมากกว่าคู่แข่งโดยการสร้างความได้เปรียบด้านต้นทุนหรือสร้างความแตกต่าง หรือการมุ่งเน้นการตลาดของสินค้า จึงจะสามารถสร้างความได้เปรียบให้กับองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ Oystein, Fjerde, Kjell & Saettem (2007) ได้นำความได้เปรียบทางการแข่งขันมาใช้ในมุมมองของธุรกิจของ Porter (1985) มาเชื่อมโยงกับแนวคิดทางการตลาดโดยแนวคิดที่สำคัญคือ การเป็นผู้นำด้านต้นทุนและการสร้างความแตกต่างโดยเกิดจากการจัดการยุคใหม่ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของประเทศกำลังพัฒนาเพื่อสร้างความอยู่รอดของการดำเนินงานธุรกิจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eva, Jose & Javier (2012) ความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน สามารถประเมินผลได้และพบข้อดีด้านค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมขององค์กรที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านการสร้างความแตกต่างนั้น สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและเพิ่มยอดขาย อีกทั้งสามารถผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Richard (2011) ผู้ประกอบการย่อมสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานในองค์กรตามกฎหมาย ระเบียบและนโยบาย ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ซึ่งก่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันและมีผล

การดำเนินงานทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้นด้วย และสอดคล้องกับงานของ Ganesh & Mathan (2015) พบว่า ได้มีการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันขึ้นมา โดยใช้วิธีการลดต้นทุนและการสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมได้ถูกบังคับให้เอาใจใส่ดูแลสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กับการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างองค์กรให้ยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ยังแตกต่างจากงานวิจัยของ Porter (1980, 1990) การมุ่งเน้นการตลาดเฉพาะกลุ่ม สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจบริการได้เป็นอย่างมาก เช่น ธุรกิจอาหาร ธุรกิจโรงแรม เป็นต้น Thomas et al., (2011); Chung-Shan, Chin-Shan, Jane Jing, & Peter Bernard, (2013) ประสิทธิภาพการทำงานที่เหนือกว่าคู่แข่ง เช่น การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด หรือการทำงานของพนักงานให้เกิดประสิทธิภาพได้แก่ การทำงานเสร็จทันเวลาไม่เกิดของเสียระหว่างการทำงาน สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันได้ด้วยเช่นกัน

สถานประกอบการส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในพื้นที่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย ทางผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพร้อมๆ กับการเจริญเติบโตขององค์กร จึงได้ทำการศึกษาผลการดำเนินงานขององค์กรซึ่งมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขัน และปัจจัยผลการดำเนินงานขององค์กร โดยอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ยอมรับการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทฤษฎีมุมมองพื้นฐานด้านทรัพยากร ส่วนปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขัน ใช้แนวคิดและทฤษฎีของ Porter (1990); Jansen et al., (2005); Miller (1987); Barney (1991) ประกอบด้วย การสร้างความแตกต่าง การเป็นผู้นำด้านต้นทุน และการมุ่งเน้นเฉพาะลูกค้า และแนวคิดผลการดำเนินงานขององค์กรได้จากแนวคิดทฤษฎีของ Nunta, Ooncharoen, & Jadesadalug (2012); Elkington (1998); Fahriye (2012); Fiksel et al., (1999) ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยผลที่ได้รับพบว่า การปฏิบัติการด้านการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมไม่ส่งผลทางตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กรและความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร นอกจากนี้ยังพบว่า การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงานขององค์กรโดยผ่านปัจจัยความได้เปรียบทางการแข่งขัน นั่นหมายความว่า การปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อมต้องอาศัยความเคร่งครัดต่อนโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อให้องค์กรเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันที่คู่แข่งไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ จึงจะทำให้เกิดผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ข้อจำกัดของการศึกษางานวิจัยนี้คือ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากอุตสาหกรรมของประเทศไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001) ซึ่งเป็นธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีความหลากหลายประเภท ซึ่งควรทำการศึกษาแยกกลุ่มประเภทของธุรกิจอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมการผลิตและแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมการผลิตน้ำมันและปิโตรเลียม เป็นต้น

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงต่อผลการดำเนินงานขององค์กรในบริบทของประเทศไทย เช่น การจัดการโซ่อุปทานสีเขียว กลยุทธ์การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเชิงรุก องค์ความรู้การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ความร่วมมือภายในองค์กรเพื่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และแรงผลักดันจากภาครัฐบาล เป็นต้น

การนำไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์เชิงวิชาการ

ผู้ประกอบการควรนำหลักทฤษฎีด้านการจัดการทรัพยากรและมุมมองการจัดการฐานความรู้โดยนำมาจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านความรู้ในองค์กรที่นำมาประยุกต์ใช้และบูรณาการด้านการจัดการทรัพยากรในองค์กรเพื่อการผลิตสินค้าและบริการที่สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับองค์กร อาจจะเป็นการคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และการปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ในการผลิตจากทรัพยากรเดิมที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งทฤษฎีการจัดการทรัพยากรยังเป็นทฤษฎีเครือข่ายทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 2 มุมมอง คือ 1) มุมมองเชิงทรัพยากรธรรมชาติ (NRBV) ประกอบด้วย การป้องกันมลพิษ การดูแลผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยเน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต การปรับปรุงกระบวนการผลิตที่สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับองค์กรได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นแรงผลักดันด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าองค์กรจะนำไปประยุกต์ใช้ได้มากน้อยเพียงใด และ 2) มุมมองเชิงสัมพันธ์ (RV) เป็นการสร้างเครือข่ายที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับคู่ค้า หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและเรียนรู้โอกาสใหม่ ๆ ในการดำเนินธุรกิจให้เติบโตได้

ประโยชน์เชิงการบริหารจัดการ

องค์กรควรมีการส่งเสริมให้มีการลงทุนด้านสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการฝึกอบรม สร้างกิจกรรมเพื่อกระตุ้นหรือผลักดันให้องค์กรธุรกิจอุตสาหกรรมเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ องค์กรหรือ ผู้ประกอบการควรเน้นการปฏิบัติการด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้มีความเข้มแข็งกว่าคู่แข่ง เพราะความได้เปรียบทางการแข่งขันสามารถสร้างเติบโตให้กับองค์กรได้ ดังนั้นผู้บริหารองค์กรธุรกิจควรเน้นการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน โดยการสร้างความเป็นผู้นำด้านต้นทุน และการสร้างความแตกต่างให้กับองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ การสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรอย่างจำกัด ตลอดจนการสร้างนโยบาย และการนำกฎระเบียบข้อบังคับมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ประโยชน์เชิงนโยบาย

ภาครัฐบาลควรเน้นให้การสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีการจัดการฝึกอบรมด้านระบบการจัดการและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการผลิตภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนฝึกอบรมด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมและนโยบายสาธารณะ เพื่อให้ได้ผลของการปฏิบัติการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและนวัตกรรมสีเขียวซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพในการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นให้กับผู้ประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรม อีกทั้งยังเป็นการสร้างความตระหนัก ความรู้ และความเข้าใจด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการดำเนินงานในภาคอุตสาหกรรมและส่งผลให้องค์กรมีศักยภาพในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ภาคเอกชนหรือผู้ประกอบการควรให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมของภาครัฐ รับผิดชอบต่อสังคมที่อาจเกิดผลกระทบจากกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรควรปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างคุ้มค่ามากที่สุด

รายการอ้างอิง

- สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. *ศูนย์ข้อมูลด้านการมาตรฐาน ISO14000*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2562, เข้าถึงจาก webmaster@tisi.to.th
- Aaker, D. A. (2001). *Strategic Market Management*. New York: Wiley.
- Barney, J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17(1), 99-120.
- Baron, R. M. & Kenny, D. A. (1986). The Moderator–Mediator Variable Distinction in Social Psychological Research: Conceptual, Strategic, and Statistical Considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173–1182.
- Carlos, E. M. & Juan F. R. (2013). The Value of Proactive Environmental Strategy: An Empirical Evaluation of the Contingent Approach to Dynamic Capabilities. *Cuadernos de Administracion*, 26(47), 87-118.
- Campbell, J. (2007). Why Would Corporations Behave in Socially Responsible Ways? An Institutional Theory of Corporate Social Responsibility. *Academic Management Reverend*, 32 (3), 946-967.
- Charbel, C. J. (2015). Environmental training and Environmental Management Maturity of Brazilian Companies with ISO14001: Empirical Evidence. *Journal of Cleaner Production*, 96, 331-338.
- Chen, Y. (2011). Green Organization Identity: Sources and Consequence. *Management Decision*, 49(3), 384-404.
- Cheng, C., Yang, C.-Il, & Sheu, C. (2014). The Link between Eco-Innovation and Business Performance: A Taiwanese Industry Context. *Journal of Cleaner Production*, 64, 81-90.
- Chertow, M. (2007). Unconverging Industrial Symbiosis. *Journal of Industrial Ecology*.1(1), 11-30.
- Christmann, P. (2000). Effects of “Best Practices” of Environmental Management on Cost Advantage : The Role of Complementary Assets. *Academy of Management*, 84, 606-619.
- Chung-Shan Y., Chin-Shan L., Jane Jing Haider, & Peter Bernard Marlow. (2013). The Effect of Green Supply Chain Management on Green Performance and Firm Competitiveness in The Context of Container Shipping in Taiwan. *Journal Logistics and Transportation*, 55, 55-73.
- Da Rosa, F., Guesser, T., Hein, N., Pfitsche, E., & Lunkes, R. (2015). Environmental Impact Management of Brazilian Companies: Analyzing Factors that Influence Disclosure of Waste, Emissions, Effluents, and Other Impacts. *Journal of Cleaner Production*, 96, 148-160.
- Darnall, N., Jolley, G., & Handfield, R. (2008). Environment Management Systems and Green Supply Chain Management: Complements for Sustainability?, *Business Strategy Environment*, 17(1), 30-45.
- DeSimone, Livio D. & Popoff, Frank (2003). *Eco-Efficiency: The Business Link to Sustainable Development*. Cambridge MA. The MIT Press 1997.

- Dyer, J. & Singh, H. (1998). The Relational View: Cooperative Strategy and Sources of Interorganizational Competitive Advantage. *Academy of Management Review*, (23), 660–679.
- Elkington, J. (1992). *Cannibals with forks – Triple Bottom Line of 21st Century Business*. Stoney Creek, CT: New Society Publishers.
- Elkington, John (1998). *Cannibals with Forks: The Triple Bottom Line of 21st Century Business*.
- Eva carmona-Moreno, Jose Cespedes-Lorente & Javier Martinez-de-Rio. (2012). Environmental Human Resource Management and Competitive Advantage. *Journal of the Iberoamerican Academic Management*, 10(2), 125-142.
- Fahriye Uysal. (2012). An Integrated Model for Sustainable Performance Measurement in Supply Chain. *Journal of Social and behavioral Sciences*, 62, 689-694.
- Fenga, T., Caib, D., Wangc, D., & Zhanga, X. (2016). Environmental Management Systems and Financial Performance: The Joint Effect of Switching Cost and Competitive Intensity. *Journal of Clean Production*, 113, 781-791.
- Ganesh Kumer C. & Mathan Mohan G. (2015). Sustainable Performance of Indian Manufacturing firms. *Sona Global Management Review*, 9(2), 29-36.
- Garza-Reyes, J., (2015b). Lean and Green: A Systematic Review of The State of The Art Literature. *Journal of Clean Production*, 102, 18–29.
- George, A., Andrew K. & Chirsitopher C., (2012). 4Es and 4 Poles Model of Sustainability Redefining Sustainability in the Built Environment. *Journal of Business in Society*, 30(5), 426-442.
- Hair, J., Anderson, R., Tatham, R., & Black, W. (1998). *Multivariate Data Analysis*. 5th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hair, J., Black, W., Babin, B., Anderson, r., & Tatham, R. (2010). *Multivariate Data Analysis*. 7th ed. New Jersey: Pearson Educational International.
- Hart, S. (1995). A Natural Resource-Based View of the Firm. *Academy of Management Review*, 20, 986-1014.
- Hart, S. & Dowell, G. (2010). A Natural-Resource-Based View of the Firm: Fifteen Years After. *Journal of Management*, (20), 986–1014.
- Hu, L. T. & Bentler, P. M. (1999). *Evaluating Model Fit*. In R. H. Hoyle (Ed). *Structural Equation Modeling: Concepts, Issues, and applications*. Sage Publications, Inc., 76-99.
- Jana Hojnik & Mitja Ruzzer. (2016). The Driving Forces of Process Eco-Innovation and Its Impact on Performance: Insights from Slovenia. *Journal of cleaner Production*, 133, 812-825.
- Jansen, J., Van Den Bosch, F., & Volberda, H. (2005). Exploratory Innovation, Exploitative Innovation and Ambidexterity: The impact of Environmental and Organizational Antecedents. *Schmalenbach Business Review (SBR)*, 57(4), 351-363.
- Joseph Sarkis. (2001). Manufacturing's Role in Corporate Environmental Sustainability Concerns for the New Millennium. *International Journal of Production Management*, 21(5/6), 666-686.
- Kelloway, E. (1998). *Using LISREL for Structural Equation Modeling: A Researcher's Guide*.

Thousand Oaks: SAGE Publications.

- Knight, P. (1997). Economic Determinants of IMF Financial Arrangements. *Journal of Development Economics*, 54(2), 405-436.
- Lepoutre, J. & Heene, A. (2006). Investigating the Impact of Firm Size on Small Business Social Responsibility: A Critical Review. *Journal of Business Ethics*, 67, 257-273.
- Maria, D. Lopez-Gamero. (2009). The Whole Relationship between Environmental Variables and Firm Performance: Competitive Advantage and Firm Resources as Mediator Variables. *Journal of Environmental Management*, 1-12.
- Marshall, R., Cordano, M., & Silverman, M., (2005). Exploring Individual and Institutional Drivers of Proactive Environmentalism in the US Wine Industry. *Business Strategy Environment*, 14(2), 92-109.
- Menguc, B. & Ozanne, L. (2005). Challenges of the Green Imperative: A Natural Resource-Based Approach to the Environmental Orientation-Business Performance Relationship. *Journal of Business Research*, 58(4), 430-438.
- Miller, D. (1987). The Structural and Environmental Correlates of Business Strategy. *Strategic Management Journal*, 8(1), 55-76.
- Molina, J. (2008). Environmental Practices and Firm Performance: An Empirical Analysis in The Spanish Hotel Industry. *Journal of Cleaner Production*.
- Morgan-Lopez, A., Castro, F., Chassin, L., & MacKinnon, D. (2003). A Mediated Moderation Model of Cigarette Use among Mexican American Youth. *Addictive Behaviors*, 28, 583-589.
- Nikolaos Theriou, Vassilis Aggelidis, & Giorgios Theriou. (2009). *A Theoretical Framework Contrasting the Resource-Based Perspective and the Knowledge-Based Views*. Published.
- Nunta, S., Ooncharoen, N., & Jadesadalug. (2012). The Effects of Service Innovation Strategy on Business Performance of Spa Business in Thailand. *International Journal of Business Research*, 12(3), 35-55.
- Oystein, Fjerde; Kjell, Knivsta; & Sættem, Frode. (2007). *Evidence on Competitive Advantage and Superior Stock Market Performance*.
- Prajogo, D. (2016). The Relationship between Competitive Strategies and Product Quality. *Industrial Management & Data Systems*, 107(1), 69-83.
- Preble, J., & Hoffman, R. (1994). Competitive Advantage through Specialty Franchising. *Journal of Service Marketing*, 2, 5-8.
- Porter, M. (1980). *Competitive Strategy: Techniques for Analyzing Industries and Competitors*. New York: Free Press.
- Porter, M. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.
- Porter, M. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. Free Press, New York.
- Raz, B. & Anna, L. (2016). *Competitive Advantage of Environmental Sustainability*. Hogskolan i Halmstad Sektionen för Ekonomi och Teknik Foretagsekonomi, 41-60.
- Richard C. S. (2011). Is It Really Just a Social Construction: The Contribution of the Physical

- Environment to Sense of Place., *Journal Society & Natural Resources, An International Journal*, 16(8), 671-685.
- Seiffert, M., (2008). Environmental Impact Evaluation Using a Cooperative Model for Implementing EMS (ISO 14001) in Small and Medium-Sized Enterprises. *Journal Clean Production*, 16(14), 1447-1461.
- Schmitt, N. (1996). Uses and Abuses of Coefficient Alpha. *Psychological Assessment*, 8, 350-353.
- Sharma, S. & Vredenburg, H. (1998). Proactive Environmental Strategy and the Development of Competitively Valuable Organizational Capabilities. *Strategic Management Journal*, 19(8), 729-753.
- Sharma, S. & Henriques, I., (2005). Stakeholder Influences on Sustainability Practices in The Canadian Forest Products Industry. *Strategic Management Journal*, 26(2), 159-180.
- Smith, A. (2007). Making the Case for the Competitive Advantage of Corporate Social Responsibility. *Business Strategy Series*, 8(3), 186-195.
- Tenenhaus, M., Vinzi, V., Chatelinc, Y., & Laurob, C. (2004). PLS Path Modeling. *Computational Statistics & Data Analysis*, 48, 159-205.
- Thomas, A., Armand, G. Jr., & Sandra K. (2011). Environmental Strategy: Does it lead to Competitive Advantage in the US Wine Industry. *International Journal of Wine. Business Research*, 2, 115-133.
- Torielli, R., Abrahams, R., Smillie, R., & Voigt, R. (2011). Using Lean Methodologies for Economically and Environmentally Sustainable Foundries. *China Foundry*, 8, 74-88.
- Van, B. R., (2010). Evolution & Diversification of National Cleaner Production Centers (NCPCs). *Journal Environment Management*, 91(7), 1556-1565.
- Wernerfelt, B. (1984). A Resource-Based View of the Firm. *Strategic Management Journal*, 5(2), 171-80.
- Yacob, P., Syaheeda, b. A., Mohamad F. M., & Wira, M. A. (2013). The Policies and Green Practices of Malaysian SMEs. *Global Business and Economics*, 2(2), 52-74.
- Ying Qu., Yakun Liu., Raveendranath R. Nayak., & Mengru Li. (2015). Sustainable Development of Eco-Industrial Parks in China: Effects of Managers' Environmental Awareness on the Relationships between Practice and Performance. *Journal of Cleaner Production*, 87, 328-338.
- York, R., Rosa, E., & Dietz, T., (2003). Footprints on the Earth: The Environmental Consequences of Modernity. *American Revolution*, 68(2), 279-300.
- Zahra, S., Nielsen, A., & Bogner, W. (1999). Corporate Entrepreneurship, Knowledge, and Competence Development. Entrepreneurship Theory and Practice. *Entrepreneurship: Theory and Practice*, 23(3), 169-189.

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during 2021-2024

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานขององค์กร

Factors Influencing Quality of Accounting Information and Efficiency in the Organizational Operation

สาวิตรี พรหมรักษา^{1*} ดารณี เอื้อชนะจิต²

Sawitri Promraksa¹ Daranee Uachanachit²

Article Information

Received: Jun 30, 2021

Revised: Aug 30, 2021

Accepted: Dec 22, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทดสอบอิทธิพลของการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี 2) ทดสอบอิทธิพลของการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร และ 3) ทดสอบอิทธิพลของคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย จำนวน 400 บริษัท สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษารวบรวมพบว่า 1) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น และด้านความพร้อมใช้งาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี 2) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน และด้านการเข้าถึงข้อมูล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร และ 3) คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ และด้านความทันเวลา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบัญชีของบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย ควรตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาสารสนเทศทางการบัญชี ให้มีการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความยืดหยุ่น ด้านความพร้อมใช้งาน เพื่อให้เกิดคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้การเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงการจัดการระบบ

1 นักศึกษาปริญญาโท คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Master student, Faculty of Accounting, Sripatum University

2 อาจารย์ประจำคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Lecturer, Faculty of Accounting, Sripatum University

สารสนเทศทางการบัญชี ให้มีความพร้อมใช้งาน เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรต่อไป

คำสำคัญ : การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี
ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร

Abstract

This research aims to test 1) the influence of accounting information systems management affecting the quality of accounting information; 2) the influence of accounting information systems management affecting the efficiency of the organization's operation, and 3) the influence of the quality of accounting information affecting the efficiency of the organization's operation. The questionnaire was applied to collect data from 400 limited companies registered with the Department of Business Development in Thailand. The statistics used in testing the research hypothesis was multiple regression analysis. The research findings were as follows: (1) accounting information systems management regarding flexibility and readiness for use had a positive influence on the quality of accounting information; (2) accounting information systems management in terms of readiness for use and data accessibility had a positive influence on the efficiency of the organization's operation; and (3) the quality of accounting information regarding relevant, representational faithfulness, comparability, verifiability and timelines had a positive influence on the efficiency of the organization's operation; consequently, accounting executives of the companies registered with the Department of Business Development in Thailand should developed accounting information to be accounting information system, especially flexibility and readiness for use for the quality of accounting information system to use in economic decision-making of stakeholders both now and in the future. Including accounting information systems management in terms of readiness for use and data accessibility so that the corporate operations will be more effective.

Keywords: Accounting Information Systems Management, Quality of Accounting Information, Efficiency in the Operation

บทนำ

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทำให้ภาคธุรกิจต้องเผชิญกับการแข่งขันทางธุรกิจ ส่งผลกระทบต่อวิธีการบริหารขององค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศกับระบบสารสนเทศทางการบัญชีเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำรายงานทางการเงินที่สะท้อนผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากธุรกิจวางระบบการจัดทำบัญชีที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากไม่ทราบสถานการณ์ทางธุรกิจที่แท้จริง อาจมีการจัดทำบัญชีหลายบัญชี เพื่อหลบเลี่ยงภาษี ทำให้ได้รายงานทางการเงินที่ไม่เป็นความจริง ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้การเงินทั้งภายในและภายนอก (สุทธาทิพย์ บุญเรือง และคณะ, 2562) ดังนั้นธุรกิจจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่

เหมาะสมกับลักษณะสภาพแวดล้อมการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้ได้สารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพ มีรายงานทางการเงินที่เป็นไปตามมาตรฐานการนำเสนอรายงานทางการเงิน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไมตรี เขียววรรณ และคณะ, 2563)

การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี เป็นระบบที่ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูล ทั้งข้อมูลที่เป็นรายงานทางการเงินและไม่ใช่นายการทางการเงิน จากระบบงานย่อยต่างๆขององค์กร และสื่อสารข้อมูลหรือสารสนเทศที่รวบรวมได้ไปยังผู้ใช้ทุกคนขององค์กร ซึ่งองค์กรต้องใช้ความระมัดระวังและให้ความสำคัญกับการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีเรื่อง ความปลอดภัยของข้อมูล (Data security) ในการจัดทำงบการเงินอย่างถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน และการเปิดเผยหมายเหตุประกอบงบการเงินอย่างครบถ้วน (โชติมา กิจศิริกร, 2563) นอกจากนี้หากการเข้าถึงสารสนเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตอาจทำให้ข้อมูลนั้นเสียหายหรือถูกทำลายเกิดการถ่ายโอนข้อมูลอย่างไม่เหมาะสม หรือแม้กระทั่งเกิดภัยคุกคามต่อความไม่สมบูรณ์ของสารสนเทศ (อรอนงค์ จำปาแก้ว และคณะ, 2563) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาหรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นโดยการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาจัดทำข้อมูลที่ประกันคุณภาพและความเชื่อถือได้ของสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้มีความถูกต้อง รวดเร็ว ลดผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งการวัดประสิทธิภาพการจัดการระบบสารสนเทศ สามารถจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพ สนับสนุนการตัดสินใจของผู้ใช้รายงานทางการเงิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ด้านความยืดหยุ่น ด้านความพร้อมใช้งาน ด้านการเข้าถึง (เนตรนภา รักษายศ และวิจิต อุ๋อัน, 2562)

คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี เป็นสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากระบบสารสนเทศทางการบัญชีในลักษณะของสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประโยชน์ ได้แก่ รายงานทางการเงินและรายงานประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แสดงผลลัพธ์เป็นข้อมูลงบการเงิน และนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจให้กับผู้ใช้งบการเงินทุกกลุ่ม ซึ่งคำนึงถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่กำหนดไว้ในกรอบแนวความคิด ตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ที่นำมาวัดคุณลักษณะของคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วย ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา ด้านความเข้าใจได้ (ไมตรี เขียววรรณ และคณะ, 2563) คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีถือเป็นตัวแปรสำคัญในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารายงานทางการเงินที่มีคุณภาพสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริง สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์เหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจขององค์กรได้เป็นอย่างดี (Malo-Alain et al., 2021) ส่งผลให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ย่อมเกิดจากกระบวนการตัดสินใจของผู้บริหาร จากการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชี ในการจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพตามมาตรฐานทางการบัญชี ซึ่งผู้บริหารสามารถวิเคราะห์ระบุปัญหา สร้างทางเลือกได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และสามารถช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (อัจฉราภรณ์ ทวะขารี, 2561) อย่างไรก็ตาม การจัดทำและการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหาร ประเภทอุตสาหกรรม เงินลงทุน และรูปแบบธุรกิจ อาจมีความต้องการและปัญหาแตกต่างกัน ควรมีการปรับประยุกต์วิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนนิติบุคคลน้อย ขาดข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (รัชชิตา สังขดวง, 2556) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ภายใต้ข้อกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบอิทธิพลของการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพใน

การดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้ธุรกิจสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชีและประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทดสอบอิทธิพลของการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี
2. เพื่อทดสอบอิทธิพลของการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร
3. เพื่อทดสอบอิทธิพลของคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี เป็นระบบสารสนเทศที่ถูกออกแบบมา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และประมวลผลข้อมูลทางการเงินที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร ให้เป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ สำหรับผู้ใช้ประโยชน์สารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ คือ บุคคลภายในองค์กร และบุคคลภายนอกองค์กร และแนวคิดของ อัจฉราภรณ์ ทเวชาวี, (2561) กล่าวว่า การนำระบบมาจัดทำสารสนเทศควรจัดทำให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลง อาทิ การเปลี่ยนกฎระเบียบมาตรฐานของหน่วยงานราชการ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีนวัตกรรมใหม่ในยุคดิจิทัล ซึ่งคุณภาพระบบที่ได้นั้นจะต้องมีคุณลักษณะในด้านซอฟต์แวร์ และฮาร์ดแวร์ ดังต่อไปนี้ มีความง่ายและความปลอดภัยในการใช้งาน มีเสถียรภาพในการประมวลผล มีเวลาในการตอบสนองที่รวดเร็ว และมีความง่ายในการเข้าถึง สอดคล้องกับ สุกัญญา คลังทอง (2563) อธิบายว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประสิทธิภาพ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีของ DeLone & McLean (2003) สามารถวัดได้ 3 องค์ประกอบ 1) ระบบมีความเสถียร 2) มีการบูรณาการ และ 3) มีความยืดหยุ่นของระบบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีนี้ในการรับรู้ถึงอิทธิพลของการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วย 1) ความยืดหยุ่น หมายถึง ระบบสารสนเทศทางการบัญชีสามารถรองรับระบบได้หลากหลาย รวมถึงการเชื่อมโยงกับระบบงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ความพร้อมใช้งาน หมายถึง ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ประมวลผลได้ สะดวก รวดเร็ว และสม่ำเสมอ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกัน และสามารถรายงานข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน 3) การเข้าถึงข้อมูล หมายถึง องค์กรมีการป้องกันหรือรักษาความปลอดภัยในการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยมีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนมีนโยบายความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของผู้ใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา รักษายศ และวิจิต อ้วน (2562) พบว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น ความมีประสิทธิภาพ และการเข้าถึงมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าการตัดสินใจให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้เสียได้รับสารสนเทศที่มีคุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน (Pratiwi & Mujadilah, 2021) สามารถนำไปใช้วางแผนในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Sulaiman & Ghanem, 2016)

อย่างไรก็ตามระบบสารสนเทศทางการบัญชีช่วยให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน หากระบบที่ออกแบบและสร้างขึ้นอย่างไม่มีผิดก็จะเกิดปัญหาระบบขัดข้องเป็นครั้งคราว ซึ่งเป็นอันตรายต่อการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้ต้นทุนขององค์กรเพิ่มขึ้นและสูญเสียลูกค้าของบริษัท (Ladan Shagari et al., 2017)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น จึงสามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้ H1a : การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี H1b : การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี H1c: การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการเข้าถึงข้อมูล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี H2a: การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร H2b: การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร H2c: การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการเข้าถึงข้อมูล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร

คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี เป็นสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากระบบสารสนเทศทางการบัญชี ในลักษณะของสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประโยชน์ ได้แก่ รายงานทางการเงินและรายงานประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แสดงผลลัพธ์เป็นข้อมูลลงการเงิน และนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจให้กับผู้ใช้งบการเงินทุกกลุ่ม) โดยในงานวิจัยนี้วัดคุณลักษณะของคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี สามารถวัดได้จากคุณภาพรายงานทางการเงิน ซึ่งคำนึงถึงลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินที่กำหนดภายใต้กรอบแนวความคิดรายงานทางการเงิน (สภาวิชาชีพบัญชี, 2563) ประกอบด้วย 1) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ หมายถึงการเปิดเผยสารสนเทศทางการบัญชีให้ผู้ใช้งบการเงิน สามารถวิเคราะห์ถึงโอกาสและความเสี่ยงทางธุรกิจ รวมถึงสามารถพยากรณ์เหตุการณ์ในอนาคตขององค์กรได้ 2) ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม หมายถึงสารสนเทศทางการบัญชีที่เชื่อถือได้ต้องมีความความผิดพลาดและความลำเอียงที่ทำให้สารสนเทศไม่ตรงกับความเป็นจริง และเปิดเผยสารสนเทศทางการบัญชีต้องมีความครบถ้วน ความเป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด 3) ด้านการเปรียบเทียบกันได้ หมายถึงผู้ใช้สามารถใช้ประโยชน์จากสารสนเทศทางบัญชี โดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่คล้ายกันของกิจการอื่น สำหรับรอบระยะเวลาเดียวกัน หรือโดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่คล้ายกันของกิจการเดียวกันสำหรับรอบระยะเวลาเดียวกัน 4) ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ หมายถึงผู้ใช้สารสนเทศทางการบัญชีที่มีความเป็นอิสระต่อกันสามารถได้ข้อสรุปที่ตรงกัน จากการตรวจสอบยืนยันจำนวนเงินด้วยการสังเกตโดยตรงจากปัจจัยนำเข้าและการคำนวณผลลัพธ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมอื่นที่สนับสนุนข้อมูลนั้น 5) ด้านความทันเวลา หมายถึงการมีข้อมูลและสารสนเทศที่พร้อมให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถตัดสินใจได้ในเวลาที่ข้อมูลนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันได้อย่างถูกต้อง ในทันทีที่องค์กรต้องการ 6) ด้านความเข้าใจได้ หมายถึง เป็นการเปิดเผยสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ด้วยการจัดประเภท กำหนดลักษณะ และนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจน กระชับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำภาภัทร์ วสันต์สกุล (2564) พบว่า คุณภาพสารสนเทศทางบัญชีทุกด้านส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยกเว้นด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสอดคล้องกับ Faiz (2016) พบว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีเพื่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารขององค์กร เนื่องจากสารสนเทศทางบัญชีที่มีคุณภาพนั้นจะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้นและยังสามารถเพิ่มผลกำไรแก่องค์กรได้โดยตรงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Elbanna et. al. (2013) พบว่า คุณภาพของรายงานทางการเงิน นอกจากจะสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและนักลงทุน ซึ่งส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ดังนั้น คุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญที่วัดประสิทธิภาพในการ

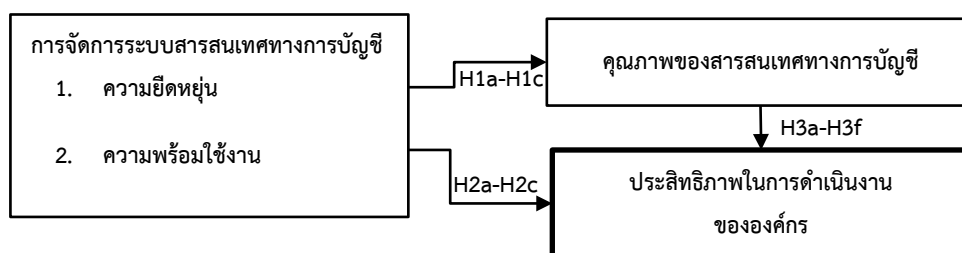
ดำเนินงานขององค์กรทั้งผู้ภายในและภายนอก นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทิศทางการดำเนินงานที่เหมาะสมกับลักษณะสภาพแวดล้อมการดำเนินงานใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เกิดจากการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานรายงานทางการเงินบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจ ซึ่งสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพมีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารอย่างมาก เนื่องจากสามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม และทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายใต้ประโยชน์สูงสุด โดยใช้ทรัพยากรที่กำหนดอย่างเหมาะสม เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กรและสามารถช่วยลดความเสี่ยงสะท้อนถึงความเป็นจริงทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้อง โดยคำนึงถึงความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การบรรลุวัตถุประสงค์ (สุทธาทิพย์ บุญเรือง และคณะ, 2562)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น จึงสามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้ **H3a:** คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร **H3b:** คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร **H3c:** คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการเปรียบเทียบกันได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร **H3d:** คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร **H3e:** คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความทันเวลา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร **H3f:** คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเข้าใจได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงสามารถนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย จำนวน 589,696 บริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2564) ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีการแจกแจงแบ่งตามพื้นที่ของภูมิภาคในประเทศไทย จำนวน 400 บริษัท โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ใช้วิธีการสุ่มแบบใช้ความน่าจะเป็นโดยเลือกตัวแทนบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทยจนได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนครบจำนวน 400 ชุด โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบัญชีของบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายบัญชีหรือฝ่ายการเงิน

ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีหรือฝ่ายการเงิน ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีหรือฝ่ายการเงิน Chief Financial Officer (CFO) หรือรองกรรมการผู้จัดการฝ่ายบัญชีและฝ่ายการเงิน เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินของบริษัท

ตารางที่ 1 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนเขตพื้นที่ของบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ภูมิภาคในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง
กรุงเทพมหานคร	256,781	43%	172
ภาคกลาง	136,304	23%	92
ภาคตะวันออก	68,605	12%	48
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	29,504	5%	20
ภาคเหนือ	32,471	5%	20
ภาคใต้	50,861	9%	36
ภาคตะวันตก	15,084	3%	12
null	86	0%	0
รวมทั้งสิ้น	589,696	100	400

ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ที่มา : กองข้อมูลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

เครื่องมือวิจัย

การศึกษานี้ใช้เครื่องมือเป็น แบบสอบถาม สำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดข้อคำถามโดยใช้แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ส่วนที่ 3 คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ส่วนที่ 2 ถึงส่วนที่ 4 เป็นแบบประเมินค่าคะแนน มีลักษณะของการใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale (นริชาทองมณี, 2556) ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาความตรง (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 เฉลี่ยทั้งฉบับเท่ากับ 0.9816 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อในแบบสอบถามมีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ต้องการวัด และนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability Test) โดยวัดจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach ซึ่งการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.852 - 0.920 คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.865 - 0.931 และประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร มีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.873 - 0.951 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้เสนอว่า ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามไม่ควรต่ำกว่า 0.70 จึงจะถือว่ายอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบอิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ผลการทดสอบ พบว่า ตัวแปรอิสระการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี แต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร จึงได้ทำการตรวจสอบการกระจายตัวแบบปกติของข้อมูล (Normality) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากค่าสถิติ Z ที่ระดับความผิดพลาด 0.05 พบว่า การกระจายของข้อมูลของแต่ละตัวแปรมีค่าที่จับกลุ่มเข้าใกล้เส้นตรงซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ จึงสรุปได้ว่า ข้อมูลมีการกระจายตัวแบบปกติ (Normality) นอกจากนี้ ผู้วิจัยตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระมีค่าตั้งแต่ 1.003 -5.225 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006) และค่าความทนทาน (Tolerance) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้น ไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่าความทนทาน (Tolerance) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.364 และสูงสุด 0.940 ซึ่งค่าต่ำสุดสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ $Tolerance > 0.1$ (Foxall and Yani-de-Soriano, 2005) แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก (Multicollinearity) หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด และผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาจากค่า Durbin-Watson statistic ค่า Durbin-Watson statistic ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.720 และ 1.678 มีค่าใกล้ 2 หรือค่าที่ได้อยู่ในช่วง 1.5 ถึง 2.5 สรุปได้ว่า ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน ตามเงื่อนไขการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร สามารถนำเสนอผลการวิจัย และอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ทดสอบอิทธิพลของ การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่ส่งผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ประกอบด้วยสมมติฐาน 3 ข้อ สามารถอภิปรายผลแยกตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี		
	Standardized coefficients beta	t-value	p-value
ด้านความยืดหยุ่น	.613	1.522	.000***
ด้านความพร้อมใช้งาน	.198	1.581	.015*
ด้านการเข้าถึงข้อมูล	-.245	-1.954	.051
ค่าคงที่ (Constant)= 2.963, n = 400, $R^2 = 0.383$, F = 82.008, Sig. = 0.000			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบ พบว่า การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่นและด้านความพร้อมใช้งาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ($\beta=0.613, P<0.001$, $\beta=0.198, P<0.01$) ส่วนด้านการเข้าถึงข้อมูล ($\beta=-0.245$) ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่นและด้านความพร้อมใช้งาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย โดยองค์กรได้ให้ความสำคัญเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าองค์กรให้ความสำคัญเห็นในเรื่อง มีการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น โดยมีระบบฯ ที่สามารถแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน ยังช่วยอำนวยความสะดวกให้ปฏิบัติงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น จึงมีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีให้ สามารถรายงานข้อมูลทางการบัญชีได้ อย่างน่าเชื่อถือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรนภา รักษายศ และ วิจิต อุ๋อัน (2562) พบว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pratiwi, W., & Mujadilah, N. (2021) พบว่า คุณภาพของระบบสารสนเทศสอดคล้องกับทฤษฎี DeLone & McLean มุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพของระบบ ซึ่งประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ นโยบายและขั้นตอนที่สามารถให้ข้อมูลที่ใช้ต้องการได้ ซึ่งประกอบด้วยความง่ายในการใช้งาน ความน่าเชื่อถือของระบบ สามารถนำไปใช้วางแผนในการดำเนินธุรกิจให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Sulaiman & Ghanem, 2016) **สนับสนุนสมมติฐานที่ H1a และ H1b**

และ 2) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการเข้าถึงข้อมูล ไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย โดยองค์กรได้ให้ความสำคัญเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าองค์กรให้ความสำคัญเห็นในเรื่อง มีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชีตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ผู้บริหารหรือผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีคำนึงถึงการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่นของข้อมูลทางการบัญชีที่จัดเตรียมและด้านความพร้อมใช้งาน สามารถใช้ในการตัดสินใจได้ทันเวลา ซึ่งการตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจนั้นจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของสารสนเทศเป็นสำคัญ สารสนเทศที่มีคุณภาพมักจะเปลี่ยนสภาพไปตามบริบทและวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ผู้บริหารหรือผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีและการเงิน จึงไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการเข้าถึงสารสนเทศต้องสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการป้องกันหรือรักษาความปลอดภัยในการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้วยเหตุนี้อาจทำให้ การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการเข้าถึงข้อมูล จึงไม่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ราชพิบูลย์ (2558) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศทางการบัญชีกับประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร เนื่องจากในการทำหน้าที่บริหารงานของผู้บริหารทั้งการวางแผน ควบคุม การดำเนินงานและการตัดสินใจผู้บริหารมักจะพิจารณาจากข้อมูลทางการบัญชีที่จัดเตรียมและนำเสนอโดยนักบัญชีของกิจการ ซึ่งผู้บริหารไม่ได้ทำการสืบค้นข้อมูลและรายงานทางการบัญชีด้วยตนเอง แต่เข้าถึงสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศทางการบัญชีได้โดยให้นักบัญชีขององค์กรเป็นผู้จัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่ใช้ในการตัดสินใจตามที่ผู้บริหารต้องการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Corina & Nicolae (2012) ผู้บริหารต้องได้รับสารสนเทศทางบัญชีที่เกี่ยวข้อง เชื่อถือได้ ชัดเจน ถูกต้องและต้นทุนต่ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ ความต้องการนี้เกิดจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน การอยู่รอดขององค์กรในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขัน เนื่องจากผู้บริหารขององค์กรต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เหล่านี้ โดยการได้รับสารสนเทศทางบัญชีเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพ

เหมาะสม และทันต่อระยะเวลาสั้น ๆ ดังนั้นหลายองค์กรจึงให้ความสำคัญกับคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีมากขึ้น (Ladan Shagari et al., 2017) ดังนั้นผลการศึกษาก็จะสนับสนุนสมมติฐานที่ H1c

2. ทดสอบอิทธิพลของ การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วยสมมติฐาน 3 ข้อ สามารถอภิปรายผลแยกตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบ พบว่า การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน และด้านการเข้าถึงข้อมูล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ($\beta=0.348, P<0.01$, $\beta=0.386, P<0.001$) ส่วนด้านความยืดหยุ่น ($\beta=0.024$) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร		
	Standardized coefficients beta	t-value	p-value
ด้านความยืดหยุ่น	.024	.682	.496
ด้านความพร้อมใช้งาน	.348	3.157	.002**
ด้านการเข้าถึงข้อมูล	.386	3.506	.001***
ค่าคงที่ (Constant)= 1.859, n = 400, $R^2 = 0.526$, F = 146.595, Sig. = 0.000			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน และด้านการเข้าถึงข้อมูล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ในการบริหารของบริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย โดยองค์กรได้ให้ความสำคัญเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าองค์กรให้ความสำคัญในเรื่อง มีการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน โดยองค์กรมีระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ปฏิบัติงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น ที่สามารถรายงานข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างน่าเชื่อถือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านการเข้าถึงข้อมูล มีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชีตามหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยมีนโยบายความเป็นส่วนตัวเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งาน และองค์กรมีนโยบายความปลอดภัย ด้านความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี จึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ จำปาแก้ว และคณะ (2563) ความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านนโยบายปลอดภัยของสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายใน เนื่องจากระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้ถูกนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ช่วยลดความผิดพลาดข้อมูล ป้องกันการสูญหาย โดยไม่มีการละเมิดการเข้าถึงข้อมูล โดยไม่ได้รับอนุญาตเพื่อให้องค์กรสามารถปฏิบัติตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานรายงานทางการเงินได้อย่างถูกต้องน่าเชื่อถือ เกิดความเชื่อมั่นในการนำไปใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งเห็นว่าสารสนเทศทางการบัญชี มีความสำคัญในการเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารในด้านการวางแผน การควบคุม การสั่งการ และการตัดสินใจ ตามบทบาทภาระหน้าที่ของผู้บริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (Ladan Shagari et al., 2017) ดังนั้นผลการศึกษาก็จะสนับสนุนสมมติฐานที่ H2b และ H2c

และ 2) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทยโดยองค์กรได้ให้ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อ พิจารณารายข้อ พบว่า องค์กรให้ความคิดเห็นในเรื่อง มีการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้คำนึงถึงการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน และด้านการเข้าถึงข้อมูล เป็นสำคัญ เพื่อให้องค์กรและผู้มีส่วนได้เสียได้รับผลตอบแทนสูงสุดจากการดำเนินงานและการลงทุน เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานสามารถวัดได้จากความสามารถในการตัดสินใจได้ทันเวลา โดยการบริหารจัดการระบบเน้นการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีในรูปแบบที่ผู้บริหารสามารถเข้าใจได้และนำไปใช้ในการตัดสินใจ เหตุนี้จึงทำให้ การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพงษ์ ยอดราช (2558) ด้านความยืดหยุ่นในการใช้งานของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน และด้านความยืดหยุ่นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงลบกับผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ ณัฏฐธิดา จินวิเศษ และคณะ (2563) คุณลักษณะสารสนเทศทางการบัญชีที่ดีด้านความยืดหยุ่นไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อการวางแผนการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ดังนั้นผลการศึกษานี้จึง ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ H2a

3. การทดสอบอิทธิพลของ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ประกอบด้วยสมมติฐาน 6 ข้อ ดังนี้ สามารถอภิปรายผลแยกตามสมมติฐาน ได้ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร		
	Standardized coefficients beta	t-value	p-value
ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	.089	1.708	.008**
ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม	.103	1.494	.003**
ด้านการเปรียบเทียบกันได้	.176	3.055	.002**
ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้	.389	5.008	.000***
ด้านความทันเวลา	.182	2.983	.003**
ด้านความเข้าใจได้	-.048	-.684	.495
ค่าคงที่ (Constant)= 3.453, n = 400, R ² = 0.455, F = 65.800 , Sig. = 0.000			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 *** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบ พบว่า คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ($\beta=0.089, P<0.01$, $\beta=0.103, P<0.01$, $\beta=0.176, P<0.01$, $\beta=0.389, P<0.001$, $\beta=0.182, P<0.01$) ส่วนด้านความเข้าใจได้ ($\beta=-0.048$) ไม่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ด้านความทันเวลา มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย โดยองค์กรได้ให้ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าองค์กรให้ความคิดเห็นในเรื่อง คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ องค์กรมีการเปิดเผยสารสนเทศทางบัญชีที่ผู้ใช้งบการเงิน สามารถวิเคราะห์โอกาสและความเสี่ยงทางธุรกิจได้ เพื่อการตัดสินใจได้อย่างสมเหตุสมผล ด้านความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม องค์กรมีการเปิดเผยสารสนเทศทางบัญชีที่มีความครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาด ด้านการเปรียบเทียบกันได้ องค์กรได้มีการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศทางบัญชี โดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลที่คล้ายกันของกิจการอื่นสำหรับรอบระยะเวลาเดียวกัน ด้านการพิสูจน์ยืนยันได้ ผู้ใช้สารสนเทศทางบัญชีกลุ่มต่าง ๆ ขององค์กรที่มีความรอบรู้และมีความเป็นอิสระ สามารถได้ข้อสรุปที่ตรงกัน ด้านความทันเวลาองค์กรมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน จึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศทางบัญชีที่ต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ช่วยให้มีการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของกระบวนการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการใช้ผลลัพธ์จากการตัดสินใจและดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด และช่วยให้องค์กรดำเนินงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรโดยส่วนรวม ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำภาภรณ์ วสันต์สกุล (2564) คุณภาพสารสนเทศทางบัญชีทุกด้าน ส่งผลกระทบบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สอดคล้องกับ สุทธาทิพย์ บุญเรือง และคณะ (2562) คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้และด้านเปรียบเทียบกันได้ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหาร และสอดคล้องกับ Faiz (2016) คุณภาพของระบบสารสนเทศทางบัญชีที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีเพื่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้บริหารขององค์กร ซึ่งสารสนเทศทางบัญชีที่มีคุณภาพนั้นจะช่วยปรับปรุงการตัดสินใจให้ดีขึ้นและยังสามารถเพิ่มผลกำไรแก่องค์กรได้โดยตรง ดังนั้นผลการศึกษานี้จึง **สนับสนุนสมมติฐานที่ H3a,H3b,H3c,H3d และH3e**

และ 2) คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเข้าใจได้ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนในกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทยคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี โดยองค์กรได้ให้ความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าองค์กรให้ความคิดเห็นน้อยในเรื่อง การเปิดเผยสารสนเทศทางบัญชี ด้วยการจัดประเภท กำหนดลักษณะ และนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจน กระชับทำให้ข้อมูลนั้นเป็นที่เข้าใจได้ สะท้อนให้เห็นว่า สารสนเทศนั้นมีความยากซับซ้อนจนเกินไปสำหรับผู้ที่ใช้สารสนเทศทางบัญชีที่จะเข้าใจได้ ผู้ใช้สารสนเทศทางบัญชีอาจจำเป็นต้องอาศัยความช่วยเหลือของที่ปรึกษาเพื่อให้สามารถเข้าใจสารสนเทศทางบัญชีที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น เหตุนี้จึงอาจทำให้ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความเข้าใจได้ ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี เอื้อชนะจิต (2550) คุณภาพข้อมูลทางการบัญชี ด้านความเข้าใจได้ และคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีด้านความน่าเชื่อถือได้ ไม่ส่งผลกระทบบต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหาร สะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลทางการบัญชียากต่อการทำความเข้าใจได้ หากผู้บริหารหรือผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี ไม่มีความรู้เฉพาะทางในด้านการบัญชี จึงไม่ส่งผลกระทบบต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร กล่าวคือไม่ได้ช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา ใจดี (2561) คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีด้านการเงิน ความสามารถเข้าใจได้ ไม่มีผลกระทบบต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการศึกษานี้จึง **ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ H3f**

สรุป

ผลการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร พบว่า 1) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความยืดหยุ่น ด้านความพร้อมใช้งาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี 2) การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความพร้อมใช้งาน ด้านการเข้าถึงข้อมูล มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร และผลวิจัยยังพบว่า 3) คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การวิจัยในครั้งนี้ บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย ควรให้ความสำคัญในพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การนำไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์เชิงวิชาการ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีจากการวัดประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางทฤษฎีเชิงประยุกต์ DeLone & McLean ด้านความยืดหยุ่น ด้านความพร้อมใช้งาน ด้านการเข้าถึงข้อมูล พบว่า การจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี มีผลกระทบทำให้เกิดคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประโยชน์ภายใต้กรอบแนวคิดรายงานทางการเงินที่ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร

ประโยชน์เชิงบริหาร ผลการวิจัยครั้งนี้

1) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ปรับปรุงคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่สามารถแก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันสมัยกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งด้านความพร้อมใช้งานที่ต้องสามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้ปฏิบัติงานร่วมกันได้ดียิ่งขึ้น สามารถรายงานข้อมูลทางการบัญชี อย่างน่าเชื่อถือ ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน หากมีการกำหนดสิทธิของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชีตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และมีนโยบายความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งานและความปลอดภัยในการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี จะส่งผลให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรให้มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

2) สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชีที่ต้องคำนึงถึงต้นทุนและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ สามารถกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของกระบวนการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ และช่วยให้องค์กรดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นองค์กรควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ซึ่งสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณภาพนั้นมีบทบาทสำคัญต่อผู้บริหารอย่างมาก ช่วยให้สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรโดยจากการจัดการระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่มีความยืดหยุ่น ความพร้อมใช้งาน และการเข้าถึงข้อมูล

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ข้อจำกัดเกี่ยวกับขอบเขตกลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทยนี้อาจมีลักษณะการประกอบธุรกิจ และผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น บริษัทมหาชน หรือห้างหุ้นส่วน เป็นต้น เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ศึกษาเพียงกลุ่มตัวอย่างเดียวคือ บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าในประเทศไทย

ไทย อีกทั้งผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาตัวแปรควบคุมที่นำมาควบคุมผลการวิจัย ซึ่งยังมี ตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ประเภทอุตสาหกรรม และขนาดของกิจการ เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2564). ข้อมูลจำนวนบริษัทจำกัดที่จดทะเบียน. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2564, จาก https://www.dbd.go.th/more_news.php?cid=1415.
- โชติมา กิจศิริกร. (2563). ผลกระทบจากโควิด-19 ต่อการจัดทางการเงิน. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://www.daa.co.th/th/ข่าวสาร/ข่าวสารวิชาชีพ/item/309-ผลกระทบจากโควิด-19ต่อการจัดทางการเงิน.html>
- ณัฐธิดา จินวิเศษ, นภาพร โคตรจันทรี และธิดิรัตน์ วงษ์กาฬสินธุ์. (2563). *เรื่องคุณลักษณะสารสนเทศทางการบัญชีที่ดีที่มีผลต่อการวางแผนการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร*. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ. วิทยาลัยนครราชสีมา, 7, 287-295
- ดารณี เอื้อชนะจิต. (2550). *ผลกระทบของคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี และลักษณะองค์กรธุรกิจ ที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(รายงานการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นริชา ทองมณี. (2556). *คุณลักษณะของผู้สอบบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพงานสอบบัญชีและความสำเร็จในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิตยา ใจดี. (2561). *คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี ที่มีผลต่อการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. งานค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เนตรนภา รักษายศ. (2562). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของสารสนเทศทางบัญชีและประสิทธิภาพขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วารสารวิทยาการจัดการ, 6(1), 70-93.
- ไมตรี เอียววรรณ, จุลสุขาดา ศิริสม, และพงศธร ตันตระกูล. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการวางระบบบัญชีที่ดีกับคุณภาพข้อมูลทางการบัญชีของธุรกิจเครื่องดื่มในประเทศไทย*. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(2), 161-173.
- รัชชิตา สังขดวง. (2556). *ศึกษาการจัดทำบัญชี และการใช้สารสนเทศทางการบัญชี ของสถานประกอบการนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดปัตตานี*. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 9(1), 57-72.
- วัชรพงศ์ ยอดราช. (2558). *ประสิทธิผลของระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา, 12(2), 58-69.
- ศศิธร ราชพิบูลย์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจสารสนเทศ คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารธุรกิจโรงแรม ระดับ 4-5 ดาวในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2563). *แม่บทการบัญชี ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี 48/2563 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2564* [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2564, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/TiadqgskP.pdf>
- สุกัญญา คลังทอง. (2563). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านคุณภาพข้อมูลทางการบัญชี คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพการบริการอิเล็กทรอนิกส์ การรับรู้คุณค่าของบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ และความพึงพอใจของผู้ใช้บัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้งานบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเทศไทย*. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12(2), 100-116.

- สุทธาทิพย์ บุญเรือง, ปรีชญา ชุมศรี, และมัทนชัย สุทธิพันธุ์.(2562). คุณภาพข้อมูลทางบัญชี ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดสงขลา. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 11(1), 77-94.
- อรอนงค์ จำปาแก้ว, อุเทน เลาน้ำทา, และกิตติพล วิแสง.(2563).ผลกระทบของความมั่นคงปลอดภัยระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพ การควบคุมภายในของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(2),89-99
- อัจฉราภรณ์ ทเวชาวี,ขจิต ฌ กาฬสินธุ์, และนงลักษณ์ แสงมหาชัย.(2561).ผลกระทบของสมรรถนะของระบบสารสนเทศทางบัญชีสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จขององค์กรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(2).267-278.
- อำภาภัทร วสันต์สกุล.(2564). ผลกระทบของคุณภาพสารสนเทศทางบัญชี และการเติบโตทางเทคโนโลยีที่มีต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้บริหารวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนกลาง. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 15(1), 41-53.
- Black, K. (2006). *Business Statistics: for Contemporary Decision Making*. (4thed.), Business Statistics for Contemporary Decision Making. New York: John Wiley and Son.
- Corina, M. & Nicolae, M. M. (2012). Quality of Accounting Information to Optimize the Decisional Process. *Annals of Faculty of Economics*, 1, 694-699.
- DeLone, W. H. & McLean, E. R. (2003). The DeLone and McLean Model of Information Systems Success: A Ten-Year Update, *Journal of Management Information Systems*. 19(4) : 9-30
- Elbanna, Child, & Dayan .(2013). A model of antecedents and consequences of intuition in strategic decision-making: Evidence from Egypt. *Long Range Planning*. 46 : 149-176
- Faiz, S. B. (2016). The Effect of Accounting Information System Quality on Accounting Information Quality. *Research Journal of Finance and Accounting*, 7(20), 26-31
- Ladan Shagari, S., Abdullah, A., & Mat Saat, R. (2017). Accounting information systems effectiveness: Evidence from the Nigerian banking sector. *Interdisciplinary Journal of Information, Knowledge, and Management*, 12, 309-335.
- Malo-Alain, A., Aldoseri, M., & Melegy, M. (2021). Measuring the effect of international financial reporting standards on quality of accounting performance and efficiency of investment decisions. *Accounting*, 7(1), 249-256.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. New York: McGraw-Hill.
- Pratiwi, W., & Mujadilah, N. (2021). Effect of Accounting Information Systems, System Quality and Service Quality on User Satisfaction of Mobile Banking-Based Applications. *Journal of Economics, Finance and Management Studies*, 4, 383-396.
- Sulaiman, S., & Ghanem, N. B. (2016). MANAGEMENT ACCOUNTING SYSTEM, INFORMATION QUALITY AND ORGANISATIONAL PERFORMANCE: EVIDENCE FROM LIBYA. *Asia-pacific management accounting journal*, 11(2), 1-23.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd ed. USA: Harper & Row.

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during 2021-2024

ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกกับประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน:

กรณีศึกษาบริษัทลีสซิ่งแห่งหนึ่งในประเทศไทย

Facilitative Leadership and Employee Effectiveness:

A Case Study of a Leasing Company in Thailand

กัญญภัทร์ ศรีสุภินานนท์^{1*} สุขยีน เทพทอง²

Kanyapat Srisupinanon^{1*} Sookyuen Tepthong²

Article Information

Received: Aug 2, 2021

Revised: Sep 21, 2021

Accepted: Dec 23, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก (Facilitative Leadership) ของผู้บังคับบัญชาต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด 225 คน จากบริษัทลีสซิ่งแห่งหนึ่งซึ่งมีที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครและอีก 4 สาขาทั่วประเทศ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กรอบแนวคิดในการศึกษาพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกและแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล และใช้การถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ บทบาทการประสานงาน และบทบาทการสร้างบรรยากาศในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่บทบาทด้านการกระตุ้นความคิดเห็น และบทบาทการกระตุ้นการเรียนรู้กลับไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าหากองค์กรต้องการให้พนักงานมีประสิทธิผลการปฏิบัติงานที่ดี ข้อเสนอแนะคือองค์กรควรให้ความสำคัญกับบทบาทในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ บทบาทการประสานงาน และบทบาทการเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงานของผู้นำ ในการอธิบายผลได้แก่การลดลงถึงเหตุผลความเป็นไปได้ของการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งให้ข้อดีของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อจำกัดคือหากใช้ภาวะผู้นำแบบดังกล่าวไม่เหมาะสมอาจทำให้พนักงานมองว่าผู้นำเป็นผู้ที่ขาดความสามารถรวมทั้งได้ให้ข้อเสนอแนะในเชิงทฤษฎี เชิงบริหารจัดการ และข้อเสนอแนะประเด็นสำหรับการวิจัยในอนาคต

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก ประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ การประสานงาน การสร้างบรรยากาศในการทำงาน

¹ นักศึกษาปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Student at Graduate School of Management and Innovation, King Mongkut's University of Technology Thonburi

² อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Lecturer at Graduate School of Management and Innovation, King Mongkut's University of Technology Thonburi

Abstract

The objective of this study was to examine the effect of facilitative leadership on employee effectiveness. Without sampling, data was collected from a population of 225 staffs of a Leasing Company in Thailand which have a headquarter in Bangkok and four branches in regions. Based on the quantitative approach, the conceptual framework was developed from facilitative leader roles and employee effectiveness concepts. Data were collected by a questionnaire and analyzed by using multiple regression statistics. The results showed that three roles of facilitative leadership; vision-driven, cooperation, and climate creation factors were a positive effect to employee effectiveness significantly while opinion and learning stimulation factors were no positive effect to employee effectiveness significantly. To promote employee effectiveness, the finding suggests that all levels of leaders should concentrate on vision communication, coordination, and climate creation characters. The discussion revealed the possible reasons for the hypothesis testing results. The main advantage of facilitative leadership was supportive roles for employee performance while lack of leadership competencies would be assumed by employees. Besides, the paper provides theoretical and management recommendations as well as further research issues.

Keywords: Facilitative Leadership, Employee Effectiveness, Vision-Driven, Coordination, Climate Creation

บทนำ

ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน (Employee Effectiveness) เป็นเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของทุกองค์กร โดยผลการดำเนินงานขององค์กรสะท้อนมาจากผลงานของพนักงาน ดังนั้น การส่งเสริมให้พนักงานยกระดับประสิทธิภาพการทำงานยังคงเป็นประเด็นสำคัญทั้งในเชิงวิชาการและในทางปฏิบัติที่มีการศึกษาและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจต่อความสำเร็จดังกล่าว เนื่องจากเป็นกลไกสำคัญในการสร้างผลกระทบในระดับต่างๆ ขององค์กร (McAfee & Champagne, 1993; Murray et al., 2012; Joplin et al., 2019)

Hersey et al. (2005) ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่าคือความสามารถของคนในการมีอิทธิพลและส่งผลต่อผู้อื่นให้ทำสิ่งต่างๆ ได้บรรลุเป้าหมาย มีงานวิจัยจำนวนมากที่กล่าวถึงอิทธิพลของภาวะผู้นำรูปแบบต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Barrow, 1977) อย่างไรก็ตาม บริบทของสังคมและองค์กรได้เปลี่ยนไปในยุคการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยเฉพาะบุคลิกของพนักงานเจนเนอเรชั่นใหม่ๆ ที่รักความอิสระมากขึ้น ไม่ชอบการถูกชี้แนะ รวมทั้งแนวคิดในเรื่องการทำงานเป็นทีมซึ่งมีมากขึ้นกว่าการทำงานแบบเครื่องจักรในรูปแบบเดิม จึงเกิดรูปแบบภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกซึ่งได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ (Chen et al., 2017)

ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกเป็นรูปแบบที่มีลักษณะการใช้ภาวะผู้นำโดยปราศจากการชี้แนะของผู้นำ (Huang, 2016) มีลักษณะเป็นการประสานงาน (Coordination) การมีส่วนร่วม (Participation) และความร่วมมือ (Cooperation) (Korkut, 1992) ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกถูกกล่าวถึงมากขึ้นในปัจจุบันเนื่องจากมีความ

สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและผันผวนของสิ่งแวดล้อม และยังช่วยเพิ่มประสิทธิผลการทำงาน (Ross et al., 2017)

บริษัทสีซิงไทย (ใช้นามสมมุติด้วยเหตุผลทางกลยุทธ์การดำเนินงาน) เป็นบริษัทที่ให้บริการรถเช่าขับเอง และรถพร้อมคนขับ ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 เป็นบริษัทขนาดกลางมีพนักงานประจำ 225 คน ลักษณะของบริษัท คือมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และมีสาขาในภูมิภาคอีกสี่สาขา บริษัทมีปรัชญาในการเน้นสร้างความแตกต่างโดยคำนึงถึงความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ ปัญหาสำคัญที่พบคือ การแข่งขันในธุรกิจรถเช่ามีค่อนข้างสูงจากทั้งบริษัทรายใหญ่และผู้ประกอบการในท้องถิ่น ดังนั้น จึงมีการเน้นการควบคุมต้นทุนซึ่งทำให้การดึงดูดพนักงานที่มีความรู้ความสามารถและมีใจรักบริการเข้ามาทำงานได้ยาก ประสิทธิภาพการทำงานตกต่ำ มีอัตราการเข้าออกของพนักงานค่อนข้างสูง มีพนักงานมีอายุน้อย อายุงานไม่มาก (อยู่ระหว่าง 1-5 ปี) อย่างไรก็ตาม บริษัทมีเป้าหมายในการเติบโตในธุรกิจการให้บริการรถเช่าในสาขาต่างจังหวัด บริการเช่ารถยก รถสไลด์สำหรับขนส่งสินค้า อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ และมีบริการเช่าเรือสำหรับท่องเที่ยวในแม่น้ำเจ้าพระยา ทำให้บริษัทจำเป็นต้องมีพนักงานที่มุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมาย

บริษัทพบว่าหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชามีความสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน และต่อความสำเร็จขององค์กรโดยรวม เป้าหมายในการเติบโตขององค์กรจึงจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำเป็นตัวขับเคลื่อน อย่างไรก็ตาม บริษัทยังไม่เคยมีการศึกษาว่าภาวะผู้นำแบบใดจะเหมาะสมกับองค์กร และจากรูปแบบการทำงานขององค์กรซึ่งมีหลายสาขาและมีการทำงานเป็นทีมในลักษณะการช่วยกันทำงานในทุกสาขา บทบาทหนึ่งที่สำคัญของผู้บังคับบัญชาในปัจจุบันคือการสนับสนุนทีมงานในเรื่องต่างๆ ดังนั้น การศึกษาขึ้นนี้จึงให้ความสนใจไปยังภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกซึ่งเข้าข่ายองค์ประกอบดังกล่าวและสอดคล้องกับการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกยังมีค่อนข้างน้อย งานวิจัยขึ้นนี้จึงมีความน่าสนใจทั้งในเชิงประโยชน์เพื่อขับเคลื่อนองค์กร รวมทั้งเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้คือเพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ การประสานงาน การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การกระตุ้นความคิดเห็น และการกระตุ้นการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ประเด็นในการศึกษาทบทวนเพื่อเป็นรากฐานของการวิจัย ประกอบด้วย ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพการทำงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกกับประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานตามลำดับ ดังนี้

ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก (Facilitative Leadership) มีความหมายตรงไปตรงมาตามชื่อ โดย Conley & Goldman (1994) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกว่า หมายถึงความสามารถในการนำโดยปราศจากการควบคุม ช่วยให้ผู้อื่นทำงานได้ง่ายเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ที่มาของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกถูกมองเป็นสองแนวทาง ในทางแรกมองว่าภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกไม่ได้เป็นภาวะผู้นำแบบใหม่แต่เป็นคุณลักษณะหนึ่งของภาวะผู้นำที่เคยมีอยู่แล้ว (Moore, 2004) ในขณะที่นักวิชาการบางท่านมองว่าภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกเป็นพาราไดม์ใหม่ของภาวะผู้นำในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และสร้างความร่วมมือในองค์กร (Stamevski et al., 2018) เหมาะสำหรับองค์กรในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้นำต้องสามารถจัดการกับปัจจัยภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (Watt, 2009) อย่างไรก็ตามนักวิชาการทั้งสองกลุ่มต่างเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกมีส่วนช่วยในการ

ส่งเสริมการทำงานของพนักงาน รวมทั้งช่วยในเรื่องการบริหารทั้งในระดับองค์กรและสังคมได้ ขวัญกมล สายเส้น (2561) เห็นว่าบทบาทของผู้นำในยุค 4.0 จะไม่ใช่ผู้ที่คอยสั่งการอีกต่อไป แต่จะเป็นผู้ที่คอยส่งเสริมสนับสนุน ให้ลูกน้องแต่ละคนสามารถทำงานที่ตัวเองรับผิดชอบให้สำเร็จ รวมถึงการคิดสิ่งใหม่ๆ การนำเอาคุณค่าที่มีในตัวพนักงานมาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรม ซึ่งจากการทบทวนแนวคิดผู้วิจัยเห็นว่าภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกเป็นบทบาทปกติทั่วไปที่ผู้นำพึงกระทำ อย่างไรก็ตาม การยกระดับเรื่องนี้ให้เป็น “ภาวะผู้นำ” รูปแบบหนึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการช่วยบริหารจัดการและความมั่งคั่งในเชิงทฤษฎี

การเป็นผู้อำนวยความสะดวกได้นำทักษะประเภทต่างๆ มาใช้ร่วมกัน ได้แก่ การนำทักษะการโค้ช (Coaching) ซึ่งเน้นการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดเห็น (Stamevski et al., 2018) ทักษะการเป็นที่ปรึกษาเชิงจิตวิทยา (Counselling) เพื่อสร้างความเข้าใจสภาพปัญหาของสมาชิก ทักษะการเป็นที่ปรึกษา (Consulting) เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหารวมไปถึงการใช้ทักษะการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) ในการช่วยเหลือสมาชิกในการทำงาน (วรภัทร ภูเจริญ, 2559) ทั้งนี้ Weaver & Farrell (1999) เห็นว่าภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกเป็นการนำทักษะการประสานงานและการให้คำแนะนำมาใช้โดยที่ผู้นำจะร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีม ในขณะที่ Schwarz et al. (2005) มีความคิดเห็นว่าการอำนวยความสะดวกคือการอยู่เบื้องหลัง ไม่ได้เป็นผู้ลงมือทำเอง ดังนั้นจึงมีหน้าที่ในการสร้างบรรยากาศให้การทำงานมีความราบรื่น พนักงานมีความสุขกับการทำงาน ผู้นำแสดงออกถึงความห่วงใย ให้ความสนใจในการจัดหาและดำเนินการเพื่อผู้ร่วมงานประสบปัญหาและมีความเดือดร้อน

จากการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก หมายถึงคุณลักษณะของคนที่มีความรู้หรือพฤติกรรมที่คอยช่วยเหลือ กระตุ้น ประสานงาน สร้างความสัมพันธ์ให้กับสมาชิกในทีมให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน สร้างบรรยากาศ รวมไปถึงคอยชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหามาตรึมที่เกิดขึ้นระหว่าง การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และจากความหมายดังกล่าว องค์ประกอบบทบาทของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกสามารถแบ่งได้เป็นห้าบทบาทซึ่งใช้เป็นตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ด้วยคือ บทบาทการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ บทบาทการประสานงาน บทบาทการกระตุ้นความคิดเห็นของสมาชิก และบทบาทการสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงาน และบทบาทการสร้างวัฒนธรรมในการเรียนรู้

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึงระดับความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย (Steers, 1977) ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน (Employee effectiveness) มีความหมายค่อนข้างกว้าง จากการรวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการทำงานจำนวน 1,161 ชิ้น Mackay et al. (2017) พบว่าประสิทธิผลการทำงานเกี่ยวข้องกับผลงานโดยตรง และพฤติกรรมที่เชื่อมโยงกับผลงาน และยังรวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น พฤติกรรมที่เป็นพลเมืองที่ดี (Organizational Citizenship Behavior) พฤติกรรมเอื้อสังคม (Prosocial Behavior) และพฤติกรรมอื่นๆ เช่น การลาออก (Withdrawal, Turnover) ความตั้งใจที่จะลาออก (Turnover Intention), การขาดลามาย (Lateness, Tardiness, Absenteeism) เป็นต้น จากขอบเขตที่ค่อนข้างเปิดกว้างในเรื่องประสิทธิผลทำให้งานวิจัยแต่ละชิ้นจึงเลือกตัวแปรที่มีความแตกต่างกันไปตามบริบทขององค์กรและความสนใจของผู้วิจัย อาทิ งานวิจัยของ Nedae et al. (2012) แบ่งประสิทธิผลการทำงานออกเป็นสี่ด้าน คือ ความพึงพอใจ ความตั้งใจในงาน ผลงาน และความตั้งใจที่จะคงอยู่ ในขณะที่ Hoy & Miskel (2008) เห็นว่า คำว่าประสิทธิผลสามารถมองในเชิงระบบ (Open-Systems Cycle) ได้ด้วย นั่นคือพิจารณาตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการเปลี่ยนผ่าน (Transformation) แลผลลัพธ์ (Outcome) มุมมองนี้ทำให้คำว่า ประสิทธิภาพจึงไม่ได้หมายถึงผลงานหรือผลลัพธ์สุดท้ายเพียงอย่างเดียวแต่ยังรวมถึงปัจจัยในเชิงระบบและการปรับตัวเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นั้นด้วย ดังนั้น การกำหนดว่าประสิทธิผลการทำงานว่าจะมีองค์ประกอบใดจึงต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้การวัดประสิทธิผลใน 3 มิติคือ ความสำเร็จของงาน ความสามารถในการปรับตัว และความพึงพอใจในงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกกับประสิทธิผลการทำงาน มีงานวิจัยจำนวนมากยืนยันถึงบทบาทภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกว่าส่งผลถึงผลการทำงานของพนักงาน ช่วยให้งานสำเร็จเนื่องจากช่วยสร้างบรรยากาศการทำงาน กระตุ้นการคิด ช่วยในการพัฒนาพนักงาน เพิ่มความผูกพันต่อองค์กร และยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงาน (Greasley & Stocker, 2008; Ross et al., 2017) นอกจากนี้ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการในยุคหลังที่เน้นการทำงานเป็นทีมมากขึ้น อาทิ แนวคิดเกี่ยวกับ Agile อีกด้วย (Joiner & Josephs, 2017) อย่างไรก็ตามองค์ประกอบย่อยของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกที่นักวิชาการนำเสนอ ยังมีความแตกต่างกัน (Moore, 2004)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งพัฒนามาจากการผสมผสานแนวคิดของ McFadzean (2002), Wallo (2008) และ Johnsson (2018) ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกซึ่งตัวแปรอิสระจำนวนห้าปัจจัย ประกอบด้วย การถ่ายทอดวิสัยทัศน์ การประสานงาน การกระตุ้นความเห็น การสร้างบรรยากาศในการทำงาน และการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ สำหรับประสิทธิผลการทำงานของพนักงานใช้แนวคิดของ Steers (1977) ที่กล่าวถึงความหมายของประสิทธิผลว่าคือการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ใช้แนวคิดของ Laschinger et al. (1999) ซึ่งเน้นย้ำเรื่องความพึงพอใจในงาน และใช้แนวคิด Hoy & Miskel (2008) ที่เห็นว่าประสิทธิผลไม่ได้หมายถึงผลลัพธ์สุดท้ายเท่านั้นแต่ยังรวมถึงกระบวนการเปลี่ยนผ่านหรือการปรับตัว โดยรวมจึงได้องค์ประกอบของประสิทธิผลการทำงาน ประกอบด้วย ความสำเร็จของงาน ความพึงพอใจ และความสามารถในการปรับตัว โดยมีสมมุติฐานการวิจัยมี 5 ข้อตามกรอบแนวคิดในการวิจัยประกอบด้วย

H₁: บทบาทการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน

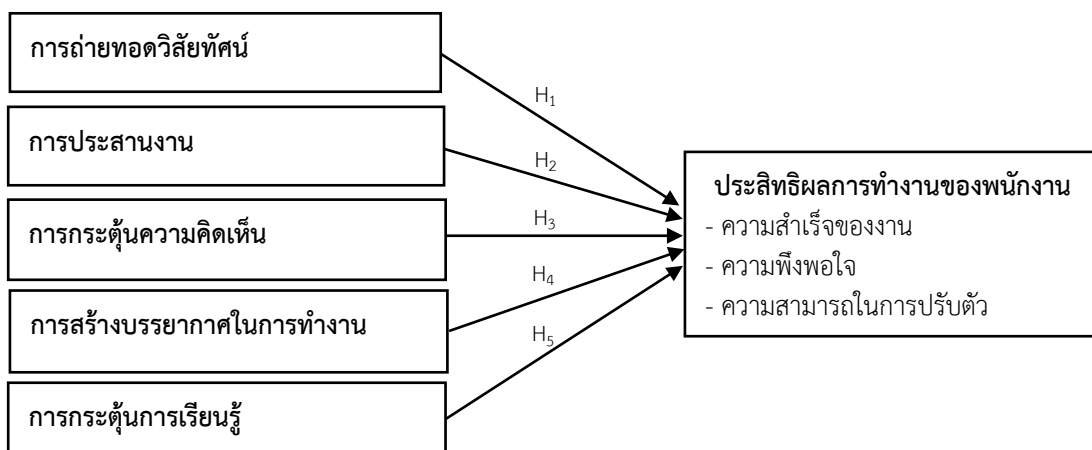
H₂: บทบาทการประสานงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน

H₃: บทบาทการกระตุ้นความคิดเห็น ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน

H₄: บทบาทการเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน

H₅: บทบาทการกระตุ้นการเรียนรู้ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพนักงานของบริษัททิสซึ่งแห่งหนึ่งจำนวนทั้งสิ้น 225 คน ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมพนักงานประจำทั้งสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และ 4 สาขาในต่างจังหวัด ประกอบด้วย เชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต และพัทยา

เครื่องมือวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็นสามส่วน ดังนี้

ส่วนแรกเป็น ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุงาน ระดับตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด โดยให้คำตอบในข้อที่สอดคล้องกับตนเอง (Checklist)

ส่วนที่สอง เป็นแบบ Likert-scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยสอบถามถึงความคิดเห็นของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก โดยมีห้าตัวแปร ประกอบด้วย (1) ตัวแปรการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ มีคำถามสามข้อเกี่ยวกับความสามารถในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ของหัวหน้า การบอกเป้าหมายที่ชัดเจน และการให้ความสำคัญกับเป้าหมาย (2) ตัวแปรการประสานงานมีคำถามสามข้อเกี่ยวกับการที่หัวหน้าให้ความช่วยเหลือในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ หัวหน้าช่วยให้การทำงานเร็วขึ้น และหัวหน้าอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำช่วยเหลือ (3) ตัวแปรการกระตุ้นความคิดเห็นมีคำถามสามข้อเกี่ยวกับการที่หัวหน้าตั้งคำถามกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และการสนับสนุนแนวคิดใหม่ๆ (4) การสร้างบรรยากาศในการทำงานมีสามข้อคำถามเกี่ยวกับการสร้างความไว้วางใจ ความเป็นกันเอง และการให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น และ (5) การกระตุ้นการเรียนรู้มีคำถามสามข้อเกี่ยวกับการแนะนำให้เรียนรู้สิ่งใหม่ การเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาตนเอง และการเป็นแบบอย่างที่ดี

ส่วนที่สามเป็นตัวแปรตาม เป็นแบบ Likert-scale ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยสอบถามถึงประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน ประกอบด้วยคำถาม 9 ข้อเกี่ยวกับความสำเร็จของงาน ความสามารถในการปรับตัว และความพึงพอใจในงาน

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้พัฒนามาจากแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกของ McFadzean (2002), Wallo (2008) และ Johnsson (2018) สำหรับประสิทธิผลการทำงานพัฒนามาจากแนวคิดของ Steers (1977), Laschinger et al. (1999) และ Hoy & Miskel (2008) ข้อคำถามผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence-IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านโดยมีค่าคะแนน IOC ทุกข้อเท่ากับ 1 แบบสอบถามผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ หมายเลขใบรับรอง KMUTT-IRB-COE2020-120 หลังจากนั้นจึงนำเครื่องมือไปทดสอบเบื้องต้น (Pretest) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยเก็บแบบสอบถาม 30 ชุดจากกลุ่มตัวอย่างอื่นซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของปัจจัยด้านการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ การประสานงาน การกระตุ้นความคิดเห็น การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การกระตุ้นการเรียนรู้ และประสิทธิผลการทำงานของพนักงานเท่ากับ 0.83, 0.82, 0.83, 0.74, 0.84, และ 0.85 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าไม่น้อยกว่า 0.7 ถือว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับยอมรับได้ (Cronbach, 1951) หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจริง

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ประกอบด้วย สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนเฉลี่ย และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือการทดสอบพหุคูณ (Multiple Regression) ในการทดสอบสมมติฐานเนื่องจากมีตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีระดับการวัดเป็นแบบสเกล (Scale)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 225 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.1) อายุส่วนใหญ่ 21-30 ปี รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี และ 41.50 ปี (ร้อยละ 41.3, 37.4 และ 14.2 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มีอายุงาน 1-3 ปี รองลงมาคือน้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 32.0 และ 31.1 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งพนักงานปฏิบัติการ (Officer) และพนักงานอาวุโส (Senior Officer) (ร้อยละ 63.1 และ 18.2 ตามลำดับ)

ผู้ตอบแบบสอบถามความเห็นด้านการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ด้านการประสานงาน และการสร้างบรรยากาศในการทำงานของผู้ที่อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.21) สำหรับด้านการกระตุ้นความคิดเห็น และด้านการกระตุ้นการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วยมาก (ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.41-4.20) และด้านประสิทธิผลการทำงานอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.21) จากการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง (0.5-0.7) (ตารางที่ 1) เมื่อทดสอบค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 ถือได้ว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) (Hair et al., 2010)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของตัวแปร และผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปร (Correlation Matrix)

ตัวแปร	X	SD	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
X ₁ : การถ่ายทอดวิสัยทัศน์	4.25	.55					
X ₂ : การประสานงาน	4.22	.51	.525*				
X ₃ : การกระตุ้นความคิดเห็น	4.12	.48	.594*	.592*			
X ₄ : การสร้างบรรยากาศในการทำงาน	4.27	.51	.613*	.685*	.704*		
X ₅ : การกระตุ้นการเรียนรู้	4.17	.51	.576*	.605*	.713*	.687*	
Y: ประสิทธิภาพการทำงาน	4.26	.40	.666*	.587*	.622*	.665*	.601***

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(N=225)

การทดสอบสมมติฐาน อิทธิพลของภาวะผู้นำการอำนวยความสะดวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงานโดยใช้ Multiple Regression ดังตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ด้านสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิผลการทำงานของพนักงานได้ร้อยละ 57.9 ($R^2 = .579$) เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัย โดยยอมรับสมมติฐาน 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านด้านการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ด้านการประสานงาน และด้านการเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงานมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปฏิเสธสมมติฐาน 2 ด้าน คือ บทบาทการกระตุ้นความคิดเห็น และบทบาทการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้กลับไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานภาวะผู้นำการอำนวยความสะดวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิผลการทำงาน		สัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน	t	p-value
	สัมประสิทธิ์ถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน			
ค่าคงที่ (Constant)	3.914	.522		7.493	.000
การถ่ายทอดวิสัยทัศน์	.248	.043	.338	5.718	.000***
การประสานงาน	.104	.050	.133	2.106	.036*
การกระตุ้นความคิดเห็น	.106	.059	.128	1.816	.071
การสร้างบรรยากาศในการทำงาน	.173	.059	.218	2.936	.004**
การกระตุ้นการเรียนรู้	.067	.054	.086	1.238	.217
R= 0.761 R ² = 0.579 Std.Error = 0.790 F= 60.175					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, ***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000

ปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงาน ปัจจัยแรกคือบทบาทการถ่ายทอดวิสัยทัศน์มีส่วนช่วยให้พนักงานเข้าใจทิศทางและเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับ Scandura et al. (1986) และยังทำให้พนักงานเข้าใจถึงความคาดหวังของหัวหน้าสอดคล้องตามทฤษฎีภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Leader-Member Exchange) เมื่อบุคคลตระหนักถึงทิศทางและเป้าหมายย่อมมีโอกาสที่จะทำงานได้ตรงกับความต้องการ

ปัจจัยด้านที่สองที่ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานอย่างมีนัยสำคัญคือบทบาทการประสานงาน เป็นการช่วยเหลือทั้งทางตรงและทางอ้อมในการสนับสนุนให้พนักงานมีความพร้อมในการปฏิบัติงานช่วยขจัดอุปสรรคต่างๆ ทำให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnsson (2018) คือบทบาทดังกล่าวช่วยในการจัดหาปัจจัยการปฏิบัติงานและยังรวมไปถึงการปรับปรุงกระบวนการและการนำนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการทำงานอีกด้วย

สำหรับด้านที่สาม การเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงานส่งผลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลการทำงานเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Obeng et al. (2021) ที่พบว่าการสร้างบรรยากาศในองค์กรส่งผลต่อผลการปฏิบัติงาน ประเด็นนี้เป็นที่น่าสนใจอย่างมากเนื่องจากการสร้างสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกเป็นภาวะผู้นำที่เน้นคน (people-centered) จึงเหมาะสมกับบริบทที่จำเป็นต้องใช้ความสัมพันธ์เป็นบรรยากาศในการสร้างผลงาน

เป็นที่น่าสนใจที่บทบาทด้านการกระตุ้นความคิดเห็นกลับไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานอย่างมีนัยสำคัญซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และมีความขัดแย้งกับบางงานวิจัยหลายชิ้นก่อนหน้านี้ เช่น Laschinger et al. (1999) และ Wallo (2008) เหตุผลหนึ่งอาจเกิดจากคุณลักษณะของพนักงานผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งส่วนใหญ่มีอายุน้อย ประสบการณ์น้อย ต้องการความชัดเจนถึงแนวทางในการทำงานมากกว่าการคิดเองเพียงอย่างเดียว อีกทั้งงานด้านนี้ซึ่งเป็นงานที่มีความเป็นมาตรฐานทำให้พนักงานรู้สึกขาดความอิสระในการคิด สำหรับบทบาทการกระตุ้นการเรียนรู้นั้นไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาในตัวแปรนี้พบว่า การที่หัวหน้ากระตุ้นให้เรียนรู้สิ่งใหม่และการเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเองเป็นเรื่องที่มีลักษณะเฉพาะตัวค่อนข้างมาก การเรียนรู้เกิดจากหลายปัจจัย โดยเฉพาะปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งมีส่วนอย่างมากต่อการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานของ Bussu & Bartlels (2013) และ Jung & Lee (2016) ดังนั้น ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกจึงอาจใช้ไม่บรรลุผลต่อการกระตุ้นให้คิดหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรม

การนำไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์เชิงทฤษฎี จากผลการศึกษาที่พบว่าปัจจัยด้านการกระตุ้นความคิดเห็น และการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกอาจไม่สามารถใช้ได้ผลในทุกกรณี ทำให้นักวิจัยพึงพิจารณาบริบทที่เหมาะสมว่าควรใช้ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกเมื่อใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน เช่น บริบทของลักษณะงาน เทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร รวมทั้งควรใช้กับพนักงานที่คุณลักษณะเช่นใด ซึ่งภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกอาจช่วยเสริมสร้างภาวะผู้นำตามสถานการณ์ให้แข็งแกร่งมากขึ้น นอกจากนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวอาจสอดคล้องกับข้อจำกัดของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก ซึ่งกล่าวว่าภาวะผู้นำรูปแบบนี้อาจทำให้ผู้นำไม่กล้าเผชิญหน้าในยามจำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ขาดความเด็ดขาด หลีกเลี่ยงการปะทะ (Breshears & Volker, 2013) นั่นอาจทำให้บทบาทการกระตุ้นความคิดเห็นและการกระตุ้นการเรียนรู้ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานจึงควรมีการทบทวนในเชิงทฤษฎีว่าภาวะผู้นำในรูปแบบนี้ในด้านปัจจัยการกระตุ้นความคิดเห็นและการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จะเหมาะสมต่อองค์กรที่เน้นนวัตกรรมหรือไม่

ประโยชน์เชิงบริหารจัดการ จากผลการศึกษาที่พบว่าปัจจัยบทบาทการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ ผู้บริหารจึงควรพิจารณาปรับบทบาทโดยตระหนักการสื่อสารวิสัยทัศน์ว่าเป็นสิ่งจำเป็น ทำให้พนักงานทราบถึงภาพในอนาคตขององค์กร ผู้บริหารควรเน้นย้ำถึงเป้าหมายขององค์กรอย่างต่อเนื่องอันบทบาทของผู้นำทุกระดับ ปัจจัยบทบาทการประสานงานเป็นเสมือนตัวเชื่อมผู้คนและกิจกรรมต่างๆ เข้าด้วยกัน ผู้บังคับบัญชาไม่ควรมอบหมายเรื่องนี้ให้กับผู้อื่นไปรับผิดชอบแบบเบ็ดเสร็จ แต่พึงติดตามหรือดำเนินการด้วยตนเองในเรื่องสำคัญและไม่มองข้ามเรื่องเล็กน้อย ปัจจัยการสร้างบรรยากาศส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานเช่นกัน สิ่งนี้แนะนำบทบาทผู้บริหารว่าการมุ่งเน้นเรื่องคนและสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารพึงใช้ศิลปะในการสร้างบรรยากาศและอาจกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความร่วมมือร่วมใจของพนักงานในองค์กรสำหรับการกระตุ้นความคิดเห็นและการกระตุ้นการเรียนรู้แม้จะไม่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิผลการทำงาน แต่สองปัจจัยนี้อาจส่งผลในเรื่องอื่น เช่น การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสร้างการมีส่วนร่วม เป็นต้น (Stamevski, 2018) จึงไม่ได้ไร้ความสำคัญเสียทีเดียว แต่ผู้บริหารจึงพึงพิจารณาว่าจะใช้ปัจจัยเหล่านี้เพื่อก่อให้เกิดผลในเรื่องใด

สรุป

การศึกษานิเทศของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก (Facilitative Leadership) ของผู้บังคับบัญชาต่อประสิทธิผลการทำงานของพนักงาน โดยศึกษาประชากรทั้งหมด 225 คนจากบริษัทสี่แห่งหนึ่งซึ่งทำธุรกิจเกี่ยวกับรถเช่ามีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครและมีอีกสี่สาขาในภูมิภาค ลักษณะการทำงานขององค์กรคือการเน้นการทำงานเป็นทีมที่มีการช่วยเหลือและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดภายในสาขาและระหว่างสาขา สภาพปัญหาที่พบคือ อัตราการลาออกค่อนข้างสูง พนักงานอายุน้อย อายุงานน้อย ค่าตอบแทนที่ไม่โดดเด่นไปกว่าคู่แข่งเพราะองค์กรต้องเน้นเรื่องประสิทธิภาพ ทำให้ประสิทธิผลค่อนข้างตกต่ำ ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกจึงได้รับความสนใจว่าจะเหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานและสภาพปัญหาขององค์กร ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าจากปัจจัยบทบาททั้งห้าด้านของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก มีสามด้านที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อผลการทำงานของพนักงาน คือ บทบาทการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ บทบาทการประสานงาน และบทบาทการเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงานส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ที่น่าแปลกใจคือปัจจัยด้านการกระตุ้นความคิดเห็นและการกระตุ้นการเรียนรู้กลับไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

การมุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกเป็นตัวเร่งระดับความยืดหยุ่นขององค์กร (Joiner & Josephs, 2017) มีความต้องการบทบาทของผู้นำในลักษณะสำหรับบริบทในสังคมใหม่ที่เน้นการทำงานเป็นทีมเน้นคือบทบาทการอำนวยความสะดวกของผู้นำ กรอบแนวคิดในการวิจัยแบบผู้อำนวยความสะดวกจึงยังเปิดกว้างสำหรับการวิจัย (Kaimal et al., 2017) ประเด็นที่น่าสนใจในการวิจัยต่อไป อาทิ เปรียบเทียบภาวะผู้นำแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกในยุคคลิสิกอล บริบทหรือสถานการณ์ที่เหมาะสมกับการใช้ภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวก อิทธิพลของผู้อำนวยความสะดวกต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหรือความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน หรือแม้กระทั่งกลับมาทบทวนองค์ประกอบพื้นฐานของภาวะผู้นำแบบอำนวยความสะดวกว่าควรมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- ขวัญกมล สายเส้น. 2561. ผู้นำสายพันธุ์ใหม่ในยุค 4.0. *การประชุมงานวิชาการเสนอผลงานระดับชาติครั้งที่ 2*, 2(1), 120 -128. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2564 เข้าถึงจาก <http://58.181.147.25/ojsjournal/index.php/miniconference/article/view/1704>
- วรภัทร ภูเจริญ. (2559). *ฟว ทักษะสำหรับผู้บริหารยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: บริษัท อริยชน จำกัด.
- Barrow, J. C. (1977). The Variables of Leadership: A Review and Conceptual Framework. *The Academy of Management Review*, 2(2), 231-251.
- Blase, J. & Blase, J. (1996). Facilitative School Leadership and Teacher Empowerment: Teacher's Perspectives. *Social Psychology of Education*, 1, 117-145.
- Breshears, E. M. & Volker, R. D. 2013. *Facilitative Leadership in Social Work Practice*. New York: Springer Publishing.
- Bussu, S. & Bartels, K. P.R. (2013). Facilitative Leadership and the Challenge of Renewing Local Democracy in Italy. *International Journal of Urban and Regional Research*, 38(6), 2256-2274.
- Chen, Z., Zhou, G. & Wang, S. (2017). Facilitative Leadership and China's New Role in the World. *Chinese Political Science Review*, 3(4).
- Conley, D. T. & Goldman, P. (1994). Facilitative Leadership: How Principals Lead without Dominating. *OSSC Bulletin*, 37(9), 3-43.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334.
- Greasley, S. & Stoker, G. (2008). Mayors and Urban Governance: Developing a Facilitative Leadership Style. *Public Administration Review*. 68(4), 722-730.
- Hair, J. F. Black, B., Babin, B. J. & Anderson R. E. (2010). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective*, 7th ed, New Jersey: Pearson.
- Hersey, P., Blanchard, K. H. & Dewey E. J. (2005). *Management of Organizational Behavior*. 8th ed, USA: Prentice Hall Press.
- Hoy, W. K. & Miskel, C. G. (2008). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. 8th ed, New York: McGraw-Hill.

- Huang, L., Krasikova, D. V., & Liu, D. (2016). I can do it, so can you: The role of leader creative self-efficacy in facilitating follower creativity. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*. 132, 49-62.
- Johnsson, M. (2018). The innovation facilitator: characteristics and importance for innovation teams. *Journal of Innovation Management*, 6(2), 12-44.
- Joiner, B. & Josephs, S. 2017. Developing Agile Leaders. *Industrial and Commercial Training*, 39(1), 35-42.
- Joplin, T., Greenbaum, R. L., Wallace, J. C. & Edwards, B. D. (2019). Employee Entitlement, Engagement, and Performance: The Moderating Effect of Ethical Leadership. *Journal of Business Ethics*, 168(4), 813-826.
- Jung, C. S., & Lee, G. (2016). Organizational Climate, Leadership, Organizational Size, and Aspiration for Innovation in Government Agencies. *Public Performance & Management Review*, 0, 1-26.
- Kaimal, G., Metzl, E. & Millrod, E. (2017). Facilitative Leadership: A Framework for the Creative Arts Therapies. *Journal of the American Art Therapy Association. Art Therapy*. 34(3), 146-151.
- Korkut, H. (1992). *Leadership behaviours of academical administrators of four universities*. Ankara: Interuniversity Publishers.
- Laschinger, H., Wong, C., McMahon, L. & Kaufmann, C. (1999). Leader Behavior Impact on Staff Nurse Empowerment, Job Tension, and Work Effectiveness. *The Journal of Nursing Administration*. 29(5), 28-39.
- Mackay, M. M., Allen, J. A., Landis R. S. (2017). Investigating the Incremental Validity of Employee Engagement in the Prediction of Employee Effectiveness: A Meta-Analytic Path Analysis. *Human Resource Management Review*. 27(1), 108-120.
- McFadzean, E. (2002). Developing and Supporting Creative Problem-Solving Teams: Part1- a Conceptual Model. *Management Decision*, 40(5), 463-475.
- McAfee, R. B. & Champagne, P. J. (1993). Performance Management: A Strategy for Improving Employee Performance and Productivity. *Journal of Managerial Psychology*, 8(5), 24-32.
- Moore, T. L. (2004). Facilitative Leadership: One Approach to Empowering Staff and Other Stakeholders. *Library Trends*, 53(1), 230-237.
- Murry, R., Steckley, L. & MacLeod, I. (2012). Research Leadership in Writing for Publication: A Theoretical Framework. *British Educational Research Journal*, 38(5), 765-781.
- Nedaei, T., Alavi, K. & Ramezani, Z. N. (2012). Employees' Effectiveness. *World Applied Sciences Journal*, 18(10), 1400-1411.
- Obeng, A. F., Zhu, Y., Azinga, S. A. & Quansah, E. (2021). Organizational Climate and Job Performance: Investigating the Mediating Role of Harmonious Work Passion and the Moderating Role of Leader-Member Exchange and Coachig. *Sage Open*. 1-14.
- Ross, J., Valenzuela, M., Intindola, M. & Flinchbaugh, C. (2017). Preparing potential leaders: Facilitating a learning experience on LMX and fairness in the workplace. *The International Journal of Management Education*. 15, 84-97.

- Scandura, T. A., Graen, G. B., & Novak, M. A. (1986). When Managers Decide Not to Decide Autocratically: An Investigation of Leader-Member Exchange Decision Influence. *Journal of Applied Psychology*, 71(4), 579-584.
- Schwarz, R. M., Davidson, A., Carlson, P. & McKinney, S. (2005). *The Skill Facilitator fieldbook: Tips, Tools and Tested Methods for Consultants, Facilitators, Managers, Trainers and Coaches*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Stamevski, V., Stankovska, A. & Stamevska, E. (2018). Facilitative Leadership. *Economics and Management*. 14(1), 214-221.
- Steers, R. M. (1977). *Organizational Effectiveness: A Behavioral View*. Santa Monica, CA: Goodyear.
- Wallo, A. (2008). *The Leader as a Facilitator of Learning at Work: A Study of Learning - Oriented Leadership in Two Industrial Firms*. Sweden: Linköping University.
- Watt, W. M. (2009). Facilitative Social Change Leadership Theory: 10 Recommendations toward Effective Leadership. *Journal of Leadership Education*, 8(2), 50-71.
- Weaver, R. G. & Farrell, J. D. (1999). *Managers as Facilitators: A Practical Guide to Getting Work Done in a Changing Workplace*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during 2021-2024

อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ
ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

The Influence of Transformational Leadership on Entrepreneurial Orientation of Small and Medium Business Entrepreneurs in Phitsanulok Province

ศุภณารีย์ พิรส^{1*} ธรณศนวัตร ไชยเชษฐ์¹

Supanaree Piros^{1*} Tatnawat Chaiyesh¹

Article Information

Received: Aug 28, 2021

Revised: Nov 9, 2021

Accepted: Dec 24, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งสิ้น 357 คน โดยทำการสุ่มแบบสะดวก เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ใช้สถิติวิเคราะห์เบื้องต้นและการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และจำแนกภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นองค์ประกอบมีผลการศึกษา ดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญามีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีส่วนในการขับเคลื่อนธุรกิจให้อยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ, ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Lecturer at Faculty of Management Science, Pibulsongkram Rajabhat University

Abstract

The research objectives were 1) to study the influence of transformational leadership on the entrepreneurial orientation of small and medium entrepreneurs in Phitsanulok province 2) to compare the impact of transformational leadership and entrepreneurial orientation of small and medium entrepreneurs in Phitsanulok province. The samples were 357 entrepreneurs in Phitsanulok province by convenience sampling. The researcher collected data by questionnaire. The statistics employed descriptive statistics and multiple regression analysis in data analysis. The results found that transformational leadership influenced entrepreneurial orientation. Idealized influence and intellectual stimulation on entrepreneurial orientation. Therefore, the transformational leadership of small and medium business entrepreneurs should be developed and promoted. This behavior plays one of the crucial parts in driving businesses to survive in continuously changing situations at the present.

Keywords: Transformational Leadership, Entrepreneurial Orientation, Small and Medium Business Enterprise

บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม จึงทำให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรงทั่วทุกมุมโลกซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในทางธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรต่างๆ (Hans, 2018) องค์กรทุกภาคส่วนต้องตั้งรับและเผชิญกับสถานการณ์การแข่งขันดังกล่าว โดยผลของการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งซึ่งได้รับวิกฤติจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านต่างๆ เช่น สภาพเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากความสามารถในการเข้าถึงสื่อของคนทั่วไปสามารถเข้าถึงสื่อได้ง่ายขึ้น ทำให้ทุกองค์กรจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นอย่างดี โดยองค์กรแต่ละองค์กรจะต้องรู้ศักยภาพของตัวเองที่เป็นอยู่ จากการวิเคราะห์ตนเอง และเปรียบเทียบกับคู่แข่งในระดับเดียวกัน อีกทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกที่มาส่งผลกระทบต่อทางตรงและทางอ้อม องค์กรธุรกิจควรให้การตระหนัก และให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการที่องค์กรธุรกิจสามารถอยู่รอดอย่างยั่งยืนภายใต้สถานการณ์ที่มีการแข่งขันรุนแรงได้นั้น สะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบขององค์กรในหลากหลายประเด็น อาทิเช่น ผู้บริหาร หรือ ผู้นำ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ กระบวนการในการทำงานที่มีระบบกลไกที่ดี พนักงานที่มีความสามารถ ประเด็นทั้งหลายที่กล่าวมานี้ สิ่งสำคัญที่สุด คือ “ตัวผู้นำ” โดยผู้นำต้องมีความสามารถในการนำพาองค์กรให้สามารถรับมือกับอุปสรรค และปัญหาต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรได้ มุมมองในภาคธุรกิจนั้น ผู้ประกอบการเปรียบเสมือนแม่ทัพในการนำทัพออกไปรบเพื่อให้ได้รับชัยชนะกับข้าศึกและศัตรู ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การบริหารจัดการในองค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Tarabishy et al., 2005)

ภายใต้สถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) องค์กรต่างๆ ทั่วทุกมุมโลกเกิดการปรับตัวในการดำเนินงาน การประกอบธุรกิจ หรือการให้บริการต่างๆ การเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งในแต่ละ

องค์กรต้องเกิดการปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงทำให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี กระตุ้นให้พนักงานเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สร้างความกระตือรือร้นในการดำเนินงาน และเกิดความพึงพอใจของบุคลากรในองค์กรตามมา (Effiyanti et al., 2021) ในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันที่ไร้พรมแดนในยุคปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ขึ้น โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดการได้เปรียบในการแข่งขันได้นั้น นั่นคือ การที่ผู้นำเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกช่วงเวลา มีผลกระทบต่องค์กรทั้งทางตรง และทางอ้อม ดังนั้น ในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันที่มีสภาวะแวดล้อมทางการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น และแรงกดดันการแข่งขันในประเทศและต่างประเทศ จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้แต่ละองค์กรต้องเกิดความพยายามที่จะสร้างสรรค์กลยุทธ์ หรือเทคนิคในการดำเนินงานใหม่ๆ เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

องค์กรธุรกิจที่มีผู้นำที่มีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะช่วยทำให้เกิดการสร้างความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ (Mgeni, 2015) เนื่องจากผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะของผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ และความมุ่งมั่นที่จะปรับเปลี่ยนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมพัฒนาระบบการต่างๆ และยังเป็นต้นแบบให้กับบุคลากรในสถานประกอบการให้เกิดความยกย่องและยอมรับ รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาตัวเอง เพื่อรองรับกับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน โดยในการเพิ่มพูนพฤติกรรมกรมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการประกอบการต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมและเพิ่มทุนทรัพยากรทางปัญญาของผู้ประกอบการ ซึ่งตัวผู้ประกอบการต้องมีภาวะของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการนำเป้าหมายขององค์กรเป็นตัวตั้งในการสร้างผลผลิตทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Madanchian et al., 2015; Hashim et al., 2018)

จังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการประกอบธุรกิจหลากหลายประเภท เนื่องจากการกระจุกตัวของกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก และยังเป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผสมกับการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัดที่จะมุ่งสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจใหม่สีเขียวอินโดจีนในปี 2563 จากการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ประกอบการและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก ของกรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ในจังหวัดพิษณุโลกควรมีแนวทางที่มีเป้าหมายและทิศทางในการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด คือ “ผู้ประกอบการ SME สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการในจังหวัด พร้อมเป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ และเศรษฐกิจดิจิทัลในภาคเหนือตอนล่าง” (กรมส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2564) จึงทำให้ตัวผู้ประกอบการในจังหวัดพิษณุโลกจะต้องมีองค์ประกอบของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่จะสามารถนำพาให้องค์กรธุรกิจเกิดการปรับตัว และพัฒนาตัวเองให้เหนือคู่แข่ง อีกทั้งการศึกษางานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะถูกศึกษาในบริบทขององค์กรภาครัฐ เอกชนที่มีการศึกษาในกลุ่มผู้บริหารโดยส่วนใหญ่ พบการศึกษาในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจน้อยมาก จึงเป็นที่มาของหัวข้อในการดำเนินงานวิจัยนี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก และเพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

2.1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการกระตุ้นทางปัญญาที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

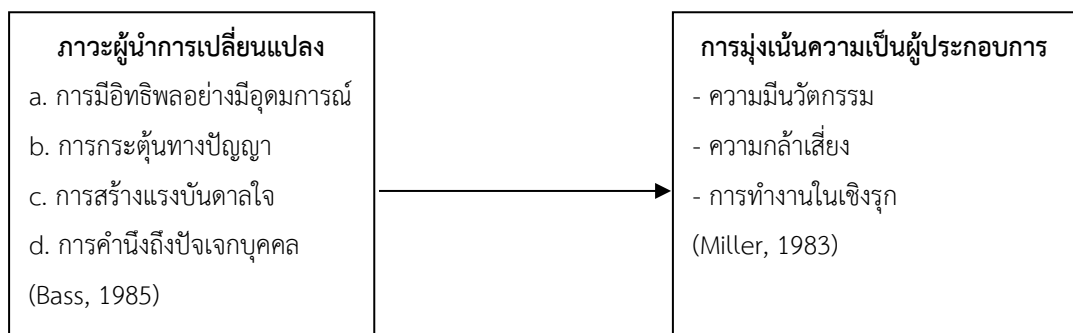
2.3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการสร้างแรงบันดาลใจที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

2.4 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแปรตาม จากวัตถุประสงค์ในข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership)

Obeidat et al. (2018) ได้ให้ความหมายของ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้ที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรที่มีความท้าทาย และทำให้พนักงานมีความเชื่อมั่นและมั่นใจในการบรรลุเป้าหมายที่องค์กรได้กำหนดไว้ และสามารถกระตุ้นพนักงานให้มีความคิดสร้างสรรค์และแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ

ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบภาวะผู้นำของ Bass (1985) ซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบด้านพฤติกรรมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการองค์การ กระบวนการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตาม การปฏิสัมพันธ์ของผู้นำที่มีต่อผู้ตามก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีทั้งสองฝ่าย พฤติกรรมที่ตระหนักถึงความต้องการของผู้ตามเกิดจิตสำนึก ปรับทัศนคติ สร้างแรงบันดาลใจ ทำให้เกิดการตระหนักถึงภารกิจและวิสัยทัศน์ร่วมกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (Idealized Influence) หมายถึง การที่ผู้นำประพฤติตัวเองเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถทำให้ผู้ตามยกย่อง เคารพนับถือ ศรัทธาและไว้วางใจ ซึ่งทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้ปฏิบัติงานด้วย ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้ตามได้ โดยผู้นำจะต้องมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

2. การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) หมายถึง การที่ผู้นำมีความสามารถกระตุ้นให้ผู้ตามได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในองค์กร ทำให้ผู้ตามมีความต้องการหาแนวทางใหม่ๆ มาแก้ไขปัญหาที่

เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อหาข้อสรุปที่ดีกว่าเดิม และมีความสร้างสรรค์ โดยผู้นำจะต้องมีกระบวนการคิดและการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสนับสนุน จูงใจให้สมาชิกในองค์กรเกิดความคิดใหม่ๆ ในการพิจารณาปัญหาและการหาคำตอบของปัญหาต่างๆ การกระตุ้นทางปัญญาเป็นปัจจัยที่สำคัญของการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ตามในการที่จะทำให้เกิดความตระหนัก เข้าใจ และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรด้วยตนเอง

3. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) หมายถึง การที่ผู้นำประพฤติปฏิบัติตนในทางที่จูงใจทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของผู้ตาม โดยการสร้างแรงจูงใจ และการสร้างความท้าทายในการทำงานให้แก่ผู้ตาม ผู้นำจะแสดงความเชื่อมั่น และแสดงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการดำเนินงานที่จะบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้โดยมองข้ามผลประโยชน์ของตนเอง อีกทั้งผู้นำจะพัฒนาความผูกพันของตนเองต่อเป้าหมายระยะยาวขององค์กร

4. การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) หมายถึง การที่ผู้นำให้ความสนใจใส่ดูแลผู้ตามในองค์กรเป็นรายบุคคล และทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่า และมีความสำคัญ ผู้นำจะเป็นที่ปรึกษาของผู้ตาม เพื่อการพัฒนาผู้ตามและดูแลเป็นพิเศษถึงความต้องการของปัจเจกบุคคล เพื่อผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ พร้อมให้ออกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สร้างบรรยากาศในการทำงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้นำจะเป็นผู้ฟังอย่างมีประสิทธิภาพ นึกถึงใจเขาใจเรา ช่วยเหลือให้ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

ผู้ประกอบการที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะช่วยส่งเสริมให้พนักงานมีความกระตือรือร้น และดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้ อีกทั้งสามารถมีการผลักดันให้เกิดการกระตุ้นทางปัญญากับพนักงานของตน ทำให้เกิดแนวคิดหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในองค์กร (Muchiri & McMurray, 2015)

การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation)

Miller & Friesen (1982) ได้ให้ความหมายของ การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง กระบวนการ การปฏิบัติ กิจกรรมการตัดสินใจ ที่จะนำไปสู่การเข้าธุรกิจใหม่

ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation) หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการที่นำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจเกิดการเติบโต และมีผลประกอบการที่ดีขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ (Miller, 1983) ดังนี้

1. การมีนวัตกรรม (Innovativeness) หมายถึง การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ หรือการบริการใหม่ๆ ซึ่งเกิดจากการทดลอง การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย สามารถนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานในธุรกิจได้เป็นอย่างดี

2. ความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) หมายถึง การตัดสินใจอย่างแน่วแน่งภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน เช่น การตัดสินใจในการลงทุนในตลาดใหม่ หรือการกู้ยืมหรือขอสินเชื่อเพื่อนำไปลงทุนในธุรกิจ

3. การทำงานเชิงรุก (Proactiveness) หมายถึง การมองไปข้างหน้าเพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ และพยายามให้เกิดความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือการบริการใหม่ๆ แม้ธุรกิจต้องเผชิญกับคู่แข่งทางธุรกิจจำนวนมากและการแข่งขันที่มีความรุนแรง แต่ธุรกิจมีการวางแผน พยายามไปถึงความต้องการใหม่ และสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในธุรกิจ

การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการนั้น เป็นพฤติกรรมในการมองหาโอกาสในการริเริ่มธุรกิจ และสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด (Rahman et al., 2016) ดังนั้น ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จตัวผู้ประกอบการควรมีคุณลักษณะดังกล่าวมาเป็นตัวขับเคลื่อนให้การประกอบธุรกิจซึ่งอยู่ในสภาวะการแข่งขันสูงเกิดผลการประกอบการที่ดี และสามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน

จากคุณลักษณะในข้างต้น ทางผู้วิจัยจะนำคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการตามแนวความคิดของ Miller (1983) มาเป็นเครื่องมือในการศึกษางานวิจัย ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวได้รับความนิยมในการศึกษาเป็นอย่างมาก และถูกใช้ในการวัดความสำเร็จของสถานประกอบการอย่างแพร่หลาย ซึ่งองค์ประกอบสะท้อนถึงการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างครอบคลุม ได้แก่ การมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง และการทำงานในเชิงรุก และทางผู้วิจัยเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำไปศึกษาวิจัยเพื่อวัดการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกต่อไป

สมมติฐานงานวิจัย

สมมติฐานงานวิจัยหลัก : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

สมมติฐานงานวิจัยย่อย

สมมติฐานงานวิจัยย่อยที่ 1a การมีอิทธิพลอย่างมีคุณธรรมมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

สมมติฐานงานวิจัยย่อยที่ 1b การกระตุ้นทางปัญญามีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

สมมติฐานงานวิจัยย่อยที่ 1c การสร้างแรงบันดาลใจมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

สมมติฐานงานวิจัยย่อยที่ 1d การคำนึงถึงปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 31,320 คน ได้จากฐานข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบกิจการประเภทผลิตบริการ และจัดจำหน่ายจำนวน 395 คน ซึ่งได้จากการคำนวณด้วยสูตรของ Taro Yamane ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 400 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 364 ฉบับ และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบสะดวก ผู้วิจัยได้ทำการนำแบบสอบถามให้แก่ผู้ประกอบการตอบโดยตรง ซึ่งได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 89.25 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker et al. (2001) ที่ได้กล่าวว่า อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามอย่างน้อยร้อยละ 20 เป็นที่ยอมรับได้

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งถูกสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ มูลค่าเงินลงทุนของกิจการ ขนาดของธุรกิจและประเภทของธุรกิจ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 40 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ จำนวน 18 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหาของการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความมีนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง และการทำงานในเชิงรุก โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะโดยทั่วไป

การพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาและทฤษฎี จากนั้นได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.595 – 0.785 และการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.567 – 0.745 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) กล่าวว่า การทดสอบอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้ และได้ทำการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยการพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคของอัลฟา ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคของอัลฟาอยู่ระหว่าง 0.916 ถึง 0.937 และการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคของอัลฟาอยู่ระหว่าง 0.878 – 0.934 ซึ่งมากกว่า 0.70 ดังตารางที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวัด (Nunnally & Bernstein, 1994)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership: TL)	
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (ID)	0.937
การกระตุ้นทางปัญญา (ST)	0.916
การสร้างแรงบันดาลใจ (MO)	0.922
การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (CO)	0.929
การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Orientation: EO)	
ความมีนวัตกรรม (IN)	0.878
ความกล้าเสี่ยง (RI)	0.881
การทำงานในเชิงรุก (PR)	0.934

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัย “อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก” ได้รับการรับรองการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากหน่วยประสานงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก ฝ้ายวิจัยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก หมายเลขโครงการวิจัย คือ PSRU-EC No. : 2020/012

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานงานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก โดยเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

$$EO = \beta_0 + \beta_1ID + \beta_2ST + \beta_3MO + \beta_4CO$$

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 64.71 มีช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.93 มีสถานภาพสมรส จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 62.75 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 37.82 มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจจนถึงปัจจุบันอยู่ระหว่าง 1 – 5 ปี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 47.63 มูลค่าเงินลงทุนของกิจการต่ำกว่า 500,000 บาท จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 67.23 ขนาดของกิจการมีลูกจ้างไม่เกิน 15 คน จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 93.84 และประเภทธุรกิจการจัดจำหน่าย (ค้าส่ง/ค้าปลีก) จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 42.30

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมและรายด้านของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.18	0.571	เป็นประจำ
การกระตุ้นทางปัญญา	4.06	0.632	เป็นประจำ
การสร้างแรงบันดาลใจ	4.18	0.621	เป็นประจำ
การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล	4.14	0.604	เป็นประจำ
ภาพรวม	4.14	0.560	เป็นประจำ

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.18$) มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา ได้แก่ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.14$) และการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.06$) มีระดับความคิดเห็นปฏิบัติเป็นประจำ

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการในภาพรวมและรายด้านของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความมั่นคงวาทกรรม	4.06	0.645	เป็นประจำ
ความกล้าเสี่ยง	3.78	0.693	เป็นประจำ
การทำงานในเชิงรุก	3.96	0.661	เป็นประจำ
ภาพรวม	3.93	0.591	เป็นประจำ

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลกมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการในภาพรวมอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำในทุกด้าน ซึ่งสามารถจัดเรียงตามลำดับดังนี้ ความมั่นคงวาทกรรม ($\bar{X} = 4.06$) การทำงานในเชิงรุก ($\bar{X} = 3.96$) และความกล้าเสี่ยง ($\bar{X} = 3.78$)

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปร	ID	ST	MO	CO	EO
Mean	4.18	4.06	4.18	4.14	3.93
S.D.	0.571	0.632	0.621	0.604	0.591
ID					
ST	0.810*				
MO	0.816*	0.828*			
CO	0.802*	0.808*	0.817*		
EO	0.765*	0.739*	0.670*	0.674*	

หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละตัว พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง ได้แก่ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (ID) การกระตุ้นทางปัญญา (ST) การสร้างแรงบันดาลใจ (MO) และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (CO) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.802 ถึง 0.828 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระด้วยกันเองมีความสัมพันธ์ที่มีค่าไม่เกิน 0.90 ถือว่าไม่เกิดปัญหา Multicollinearity (Hair et al., 2010) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ตัวแปรอิสระ)	การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ (EO) (ตัวแปรตาม)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาด		
	การถดถอย	เคลื่อนมาตรฐาน		
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (TL)	0.772	0.034	22.858	0.000*
Adjust R₂ = 0.594 , Maximum VIF = 1.000, Durbin-Watson = 1.643				
การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (ID)	0.496	0.064	7.697	0.000*
การกระตุ้นทางปัญญา (ST)	0.360	0.066	5.425	0.000*
การสร้างแรงบันดาลใจ (MO)	-0.063	0.068	-0.929	0.353
การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (CO)	0.036	0.064	0.565	0.572
Adjust R₂ = 0.628, Maximum VIF = 4.403, Durbin-Watson = 1.667				

หมายเหตุ: * p < 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการทดสอบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($\beta = 0.772$, $p < 0.01$) ซึ่งมีความสามารถในการพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 59.40 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 และค่า Durbin-Watson มีค่าอยู่ในช่วง 1.50 – 2.50 ในการทดสอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยจำแนกเป็นองค์ประกอบได้ผลการศึกษา ดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญามีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($\beta = 0.496$, $\beta = 0.360$, $p < 0.01$) ส่วนการสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลไม่มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\beta = -0.063$, $\beta = 0.036$, $p > 0.05$) ซึ่งมีความสามารถในการพยากรณ์คิดเป็นร้อยละ 62.80 ค่า VIF มีค่าไม่เกิน 10 และค่า Durbin-Watson มีค่าอยู่ในช่วง 1.50 – 2.50 (Hair et al., 2010)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

วัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

จากงานวิจัยของ Hashim, Omar & Hamzah (2019) ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน การมุ่งเน้นการเป็นผู้ประกอบการ และประสิทธิภาพขององค์กรในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศมาเลเซีย โดยเป็นการศึกษางานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นเจ้าของธุรกิจหรือผู้จัดการกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 401 คน ที่ประกอบธุรกิจประเภทการผลิตและการบริการในกัวลาลัมเปอร์ และเซลังกอร์ ผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นการเป็นผู้ประกอบการ ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำให้องค์กรธุรกิจประสบความสำเร็จ ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศมาเลเซียได้ประยุกต์ใช้ภาวะผู้นำมาช่วยในการดำเนินธุรกิจ และมีการให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุศดา แก้วมาตย์ (2558) พบว่า เมื่อองค์กรต้องเผชิญกับวิกฤติต่างๆ ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถแปลงวิสัยทัศน์ขององค์กรไปสู่แนวทางในการ

ปฏิบัติ และนำพาองค์กรให้อยู่รอดท่ามกลางสถานการณ์นั้นได้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะช่วยให้องค์กรปรับตัว และนำกลยุทธ์ต่างๆ มาปรับใช้เพื่อความอยู่รอดขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัยที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน จังหวัดพิษณุโลกซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงผู้ประกอบการในปัจจุบันเกิดการปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปใน ด้านเศรษฐกิจ สังคม อีกทั้งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ทำให้ผู้ประกอบการต้องปรับวิธีการกระจายสินค้า การวางแผนการดำเนินงานของตนให้เข้ากับมาตรการต่างๆ ที่ทางภาครัฐกำหนด และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนใน สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการวิเคราะห์แนวโน้มในการดำเนินการให้องค์กรธุรกิจสามารถขับเคลื่อนได้ใน สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน

วัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมุ่งเน้น ความเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก

วัตถุประสงค์งานวิจัยย่อย 2.1 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ที่มีผลต่อการมุ่งเน้น ความเป็นผู้ประกอบการ

ผลการศึกษางานวิจัย พบว่า การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นความเป็น ผู้ประกอบการจึงทำให้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1a โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Oncer (2013) พบว่า การมีอิทธิพล อย่างมีอุดมการณ์มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ โดยผู้นำที่มีบารมี อำนาจและอิทธิพลมากแก่ผู้ตามนั้น ทำให้พนักงานต้องการแสดงผลลัพธ์ในการทำงานให้แก่ผู้นำ พนักงานประทับใจและมีแนวโน้มที่จะสร้างสรรค์สิ่ง ใหม่ๆ โดยอาศัยความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นในตัวผู้นำ อีกทั้งผู้นำที่มีบารมีจะสามารถสร้างแรงบันดาลใจ และ กระตุ้นพนักงานด้วยความคิดที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จด้วยความพยายามเป็นพิเศษ (Bass, 1990) ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตัวให้ลูกน้องได้นำเอาเป็นต้นแบบจะทำให้ลูกน้องทำงานตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้ง ผู้ประกอบการที่มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานจะก่อให้เกิดกลยุทธ์ เทคนิควิธีการในการประกอบธุรกิจที่มีความ ทนต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความกล้าเผชิญกับความเสี่ยงที่มีความไม่แน่นอน

วัตถุประสงค์งานวิจัยย่อย 2.2 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการกระตุ้นทางปัญญาที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความ ความเป็นผู้ประกอบการ

ผลการศึกษางานวิจัย พบว่า การกระตุ้นทางปัญญามีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการจึงทำ ให้สนับสนุนสมมติฐานที่ 1b ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Boehm et al. (2015) การกระตุ้นทางปัญญามี ผลกระทบทางบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่มีลักษณะการกระตุ้นทางปัญญามี แนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการในการทำงานที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยมีการกำหนดแนวทางในการทำงานใหม่ เพื่อ แก้ปัญหาต่างๆ ให้แก่พนักงาน ปรับเปลี่ยนกระบวนการและระบบต่างๆ ภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ มอบความ ไว้วางใจให้พนักงานรับผิดชอบ และส่งเสริมให้พนักงานมีความมุ่งมั่นในการทำงาน อีกทั้งงานวิจัยของ Obeidat et al. (2018) ชี้ให้เห็นว่า การกระตุ้นทางปัญญามีผลกระทบในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ปัจจัย ดังกล่าวมีบทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างและสนับสนุนคุณลักษณะของผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อคุณลักษณะ ของการเป็นผู้ประกอบการที่ดี ซึ่งทำให้พนักงานในองค์กรสามารถยอมรับในความเสี่ยงและสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน ปฏิบัติงานในเชิงรุกมุ่งให้ความสำคัญต่อการทำงานที่เน้นประสิทธิภาพ และความสามารถในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ วิธีการทำงานที่สร้างสรรค์ให้แก่องค์กรได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Hayati et al. (2014) พบว่า ผู้จัดการที่มีภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะส่งเสริมให้พนักงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างเงื่อนไขที่รัดกุมให้แก่พนักงานใน

การดำเนินงานได้ทำการแลกเปลี่ยนความคิด ลองผิดลองถูก สามารถจัดการกับปัญหาเดิมโดยมีวิธีการแก้ไขปัญหามิ
ในแนวทางใหม่ๆ ซึ่งช่วยทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์งานวิจัยย่อย 2.3 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการสร้างแรงบันดาลใจมีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็น
ผู้ประกอบการ

งานวิจัยของ Boukamcha (2019) ชี้ให้เห็นว่า ผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจนั้นไม่สามารถทำให้พนักงาน
ปรับเปลี่ยนตัวเองใหม่ได้ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้นการสร้างแรงบันดาลใจจะกระตุ้นจากผู้นำการเปลี่ยนแปลงใน
กระบวนการที่จะปรับเปลี่ยนสิ่งใหม่ๆ ด้วยตัวเอง โดยไม่สนับสนุนผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1c การสร้างแรงบันดาลใจไม่มีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัด
พิษณุโลก

วัตถุประสงค์งานวิจัยย่อย 2.4 เพื่อศึกษาอิทธิพลของการคำนึงถึงปัจเจกบุคคลที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความ
เป็นผู้ประกอบการ

งานวิจัยของ ของ Obeidat et al. (2018) พบว่า การคำนึงถึงปัจเจกบุคคลไม่มีผลกระทบในเชิงบวกต่อ
การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากผู้นำไม่มีความสามารถในการพิจารณาความต้องการ หรือ
ความสามารถของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ประกอบการธุรกิจจะจ้างคนในลักษณะของการใช้
แรงงานและการจ้างลักษณะชั่วคราวไม่ใช่ประจำจึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจไม่ได้มีการพิจารณาถึงความสามารถ
ของลูกจ้างในงานที่เหมาะสมในแต่ละราย จึงทำให้ไม่สนับสนุนผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1d การคำนึงถึงปัจเจก
บุคคลไม่มีอิทธิพลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน
จังหวัดพิษณุโลก

การนำไปใช้ประโยชน์

จากผลจากการศึกษานี้ช่วยสะท้อนให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบท
ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจควรมีการพัฒนา และตระหนักถึงการประกอบธุรกิจ
ภายใต้พื้นฐานของการมีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เพื่อส่งผลทำให้ธุรกิจปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ที่มี
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงยังผลประกอบการทางธุรกิจที่สามารถทำให้ธุรกิจสามารถขับเคลื่อน
ไปได้ภายใต้วิกฤตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนธุรกิจขนาด
กลางและขนาดย่อมได้นั้น เช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละจังหวัด สถาบันการศึกษา
สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ หรือสถาบันในการฝึกอบรมควรมีการจัดโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
ผู้ประกอบการธุรกิจโดยให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบนพื้นฐานของการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เช่น
การจัดโครงการพัฒนาผู้ประกอบการให้มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการ
เปลี่ยนแปลงแก่ผู้ประกอบการยุค New Normal อีกทั้งควรมีโครงการฝึกอบรมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา
ผู้ประกอบการธุรกิจให้มีภาวะผู้นำเพิ่มมากขึ้น เพื่อปรับตัวในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันทางธุรกิจอย่างรุนแรง

นอกจากนี้ ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถนำผลการศึกษาไปปรับประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหาร
จัดการธุรกิจได้ ดังนี้

1. ผู้ประกอบการธุรกิจควรประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่พนักงาน และลูกจ้างในสถาน
ประกอบการ เพื่อลดการดำเนินงานของพนักงานและลูกจ้างที่มีความอิสระในการทำงาน
2. ผู้ประกอบการธุรกิจต้องสร้างเป้าหมายในการดำเนินงานให้แก่พนักงานหรือลูกจ้างที่มีความท้าทาย ให้
โอกาสในการตัดสินใจในการทำงาน และกระตุ้นให้พนักงานหรือลูกจ้างค้นหาแนวทางในการดำเนินงานแบบใหม่ๆ

3. ผู้ประกอบการธุรกิจควรมีเทคนิคในการสื่อสารกับพนักงานและลูกค้าในเชิงบวก เพื่อเป็นการโน้มน้าวและสร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน
4. ผู้ประกอบการธุรกิจควรสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และเปิดโอกาสให้พนักงานหรือลูกค้าปรึกษาปัญหาได้ทุกเมื่อ

สรุป

ปัจจุบันการแข่งขันทางธุรกิจมีความรุนแรงมากขึ้น ผสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จึงทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัว การที่ผู้ประกอบการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะช่วยให้ผู้ประกอบการมีกลยุทธ์ใหม่ๆ กล้าเสี่ยงในการปรับเปลี่ยนธุรกิจ และพยายามปรับตัวให้มีความเหนือคู่แข่งทางธุรกิจมากขึ้น ซึ่งการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการธุรกิจกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก 2) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก โดยการศึกษาวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 357 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ และจำแนกภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นรายด้านมีผลการศึกษา ดังนี้ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และการกระตุ้นทางปัญญามีอิทธิพลในเชิงบวกต่อการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้มากยิ่งขึ้น เพราะจะช่วยทำให้ผู้ประกอบการมีความสามารถดำเนินธุรกิจภายใต้สถานการณ์ที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

เนื่องจากการศึกษางานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นภาวะผู้นำรูปแบบหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารจัดการประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตามการศึกษางานวิจัยนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการศึกษางานวิจัยในอนาคต ได้ดังนี้

1. การศึกษางานวิจัยต่อไปในอนาคตควรทำการศึกษาเปรียบเทียบกับบริบทธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในหลากหลายพื้นที่ ในเขตจังหวัดที่มีความใกล้เคียงกันในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง เพื่อตรวจสอบความเป็นสามัญการทางการวิจัย
2. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้ามาช่วยให้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น เพื่อขยายองค์ความรู้ใหม่มาช่วยในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจในการดำเนินธุรกิจให้ตรงประเด็นอย่างแท้จริง

รายการอ้างอิง

- รุศดา แก้วมัตย์ (2558). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลของธนาคารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 7(2), 199-215.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560). *การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่เมืองเล็ก (Hinterland) : การส่งเสริม SME ในจังหวัดพิษณุโลก*. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.

- Aaker, D.A., Kumar, V. & Day, G.S. (2001). *Marketing Research (7 th)*. New York: Wiley.
- Bass, B. M. (1985). *Leadership and Performance: Beyond Expectations*. New York: Free Press.
- Bass, B.M. (1990). From Transactional to Transformational Leadership : Learning to share the vision. *Organization Dynamics*, 18, 19-32.
- Boehm, S., D, Dwertmann, D., Bruch, H., & Shamir, B. (2015). The Missing Link? Investigating Organizational Identity Strength and Transformational Leadership Climate as Mechanisms that Connect CEO Charisma with Firm Performance. *The Leadership Quarterly*, 26, 156-171.
- Boukamcha, F. (2019). The Effect of Transformational Leadership on Corporate Entrepreneurship in Tunisian SMEs. *Leadership & Organization Development Journal*, 40(3), 286-304.
- Effiyanti, E., Lubis, A.R., Sofyan, S. & Syafruddin, S. (2021). The Influence of Transformational Leadership on Organizational Performance: A Case Study in Indonesia. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(2), 583-593.
- Hair, Jr., J.F., Black, W.C., Babin, B.J. & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis: A global perspective* 7th ed. New Jersey: Pearson.
- Hans, B.V. (2018). Business Environment – Conceptual Framework and Policies. *International Educational Scientific Research Journal*, 4(3), 67-74.
- Hashim, A., Omar, C. & Hamzah, M. (2019). Mediating Role of Entrepreneurial Orientation on Relationship between Transformational Leadership, Transactional Leadership and Performance of Small and Medium Enterprises. *RA Journal of Applied Research*, 5(2), 2329 – 2339.
- Hashim, A., Omar, C., Hamzah, M., & Umar, A. (2018). Leadership Behaviour, Entrepreneurial Orientation and Organisational Performance in Malaysian Small and Medium Enterprises. *International Business Research*, 11(9), 37-50.
- Hayati, D., Charkhabi, M. & Naami, A. (2014). The Relationship between Transformational Leadership and Work Engagement in Governmental Hospitals Nurses: A Survey Study. *Springer Plus*, 3(25), 1-7.
- Madanchian, M., Hussein, N., Noordin, F., & Taherdoost, H. (2015). The Role of SMEs in Economic Development: Case Study of Malaysia. *International Journal of Academic Research in Management*, 4(3), 77-84.
- Mgeni, T.O. (2015). Impact of Entrepreneurial Leadership Style on Business Performance of SMEs in Tanzania. *Journal of Entrepreneurship & Organization Management*, 4(2), 1-9.
- Miller, D. (1983). The Correlates of Entrepreneurship in Three Types of Firms. *Management Science*, 29(7), 770-791.
- Miller, D., & Friesen, P. H. (1982). Strategy Making and Environment: The Third Link. *Strategic Management Journal*, 4(3), 221-235.
- Muchiri, M., & McMurray, A. (2015). Entrepreneurial Orientation within Small Firms: A Critical Review of Why Leadership and Contextual Factors Matter. *Small Enterprise Research*, 22(1), 17-31.

- Nunnally, J. C. (1978). Psychometric Theory. 4th ed. New York: McGraw Hill.
- Nunnally, J.C., & Bernstein, I.H. (1994). Psychometric theory (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Obeidat, B., Nofal, R. & Masa'deh, R. (2018). The Effect of Transformational Leadership on Entrepreneurial Orientation: The Mediating Role of Organizational Learning Capability. *Modern Applied Science*, 2(11), 77 – 104.
- Oncar, A.Z. (2013). Investigation of the Effects of Transactional and Transformational Leadership on Entrepreneurial Orientation. *International Journal of Business and Social Research*, 3(4), 153 – 166.
- Rahman, A., Civelek, M. & Kozubikova, L. (2016). Proactiveness, Competitive Aggressiveness and Autonomy: A Comparative Study from the Czech Republic. *Quarterly Journal of Economics and Economic Policy*, 11(3), 631-650.
- Tarabishy, A., G. Solomon, L. W. Fernald, Jr., and M. Sashkin. (2005). The Entrepreneurial Leader's Impact on the Organization's Performance in Dynamic Markets. *Journal of Private Equity*, 8 (4), 20-29.

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

Approved by TCI during 2021-2024

กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง Modern Management Strategies on Operational Success of the Small and Medium Enterprises (SMEs) in the Central Northeastern Region

ลินดา ทำดี^{1*} ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์²

Linda Thamdee^{1*} Chatratchada Wirotterat²

Article Information

Received: Sep 13, 2021

Revised: Nov 14, 2021

Accepted: Dec 24, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่และความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวน 375 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้าน การเรียนรู้และพัฒนา ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ด้านการจัดการคุณภาพ โดยรวม และด้านการบริหารตามสถานการณ์มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ผลลัพธ์จากวิจัยชี้ให้เห็นว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดแผนงาน การจัดระบบบริหารจัดการภายในองค์กร วิธีการดำเนินงานของกิจการ เป็นเครื่องมือในพัฒนาและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมธุรกิจให้มีศักยภาพในแข่งขัน มีความทันสมัย ส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่, ความสำเร็จในการดำเนินงาน, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Student at Faculty of Administrative, Kalasin University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

Assistant professor in accounting program, Faculty of Administrative, Kalasin University

Abstract

This research aims to test the impact, modern management strategy and operational success of small and medium enterprises (SMEs) in the central northeast by collecting data from small and medium enterprises (SMEs) in the central northeast. There were 375 information in this study. The research instrument was questionnaire. The statistics used for analyzing data were: multiple correlation analysis and multiple regression analysis. The research results demonstrate that modern management strategies on the aspects of learning and developing, human resources management, business network, overall quality management, and contingency management have positive relationships and impact on operation success. The research suggests that small and medium enterprises (SMEs) in the central northeastern region It should be focused on modern management strategies to guide the plan. In-house management system the way the business operates is a tool for developing and solving problems. Promoting business to have competitive, modern potential This results in the successful completion of the goals achieved effectively.

Keywords: Modern Management Strategies, Operational Success, small and medium enterprises

บทนำ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เป็นธุรกิจที่มีจำนวนมากในประเทศไทย ถือเป็นธุรกิจที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ระบบเศรษฐกิจ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2563) และยังเป็นหน่วยธุรกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายการค้าเสรี ทำให้มีการติดต่อสื่อสารแบบไร้พรมแดน โดยปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน เกิดเป็นสังคมยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตไม่เว้นแต่ภาคธุรกิจ สังเกตได้จากพฤติกรรมผู้บริโภคและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไปไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายสินค้า แบบออนไลน์ การทำธุรกรรมทางการเงิน การลงทุนที่สามารถทำงานได้ในทุกมุมโลก ส่งผลให้เกิดภาวะ การแข่งขันทางเศรษฐกิจสูง ธุรกิจที่อยู่รอดได้ต้องอาศัยกลยุทธ์การบริหารจัดการสมัยใหม่มาช่วยในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จ และต้องพัฒนาระบบงาน กระบวนการทำงานให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์, 2561) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มักประสบปัญหาด้านการบริหารองค์กรและ กลยุทธ์ ไม่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนใช้กลยุทธ์การบริหารงานองค์กรแบบเดิมที่ไม่สอดคล้องกับภาวะปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถสร้างกลยุทธ์ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย รวมถึงการบริหารจัดการขาดความทันสมัย ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ข้อมูลกระทรวงอุตสาหกรรม (2563) พบว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ยังประสบปัญหาการบริหารจัดการองค์กร กลยุทธ์ การเงิน การเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่ประสบความสำเร็จ ไม่สามารถบริหารองค์กรให้อยู่รอดได้และอาจต้องปิดกิจการ โดยในปี 2563 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีสถิติการเลิกกิจการเป็นจำนวนถึง 381 แห่ง แบ่งออกเป็นรายจังหวัดได้ดังนี้ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 217 แห่ง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 76 แห่ง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 47 แห่ง และ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 41 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2563) เพื่อให้อัตราการเลิกกิจการลดน้อยลงและประสบ

ความสำเร็จ กิจกรรมจะต้องนำกลยุทธ์การบริหารองค์กรที่มีอยู่อย่างหลากหลาย มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2563)

กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่เป็นระบบการจัดการที่ทันต่อสถานการณ์ มีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับอนาคตแห่งเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับผู้บริหาร ในการขับเคลื่อนองค์กร นำกลยุทธ์การจัดการใหม่ๆ ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันมาใช้ในการบริหารจัดการจนบรรลุวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดความสำเร็จทางการบริหาร ประกอบด้วย การบริหารตามสถานการณ์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการคุณภาพโดยรวม การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ และการเรียนรู้และพัฒนา เมื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีการนำกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่มาช่วยในการบริหารจัดการภายในองค์กรจะเกิดเป็นเครื่องมือในพัฒนาและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมธุรกิจให้มีศักยภาพในแข่งขัน มีความทันสมัย ส่งผลให้ผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้บรรลุเป้าหมาย เกิดความสำเร็จที่มีต่อการดำเนินงาน (รัฐพล ขาวสี, 2558; สุจรรยา จันทวารา, 2559)

ความสำเร็จในการดำเนินงาน เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารงานที่เป็นไปตามแผนการบริหารจัดการเป้าหมาย และกลยุทธ์ที่กำหนดจนสามารถบรรลุผลสำเร็จที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด งานที่ได้เสร็จทันตามกำหนดเวลาในการบริหารจัดการคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเครื่องมือช่วยในการส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประสบความสำเร็จ และกลยุทธ์ที่วางไว้ช่วยให้มีผลการดำเนินงานที่ดี สร้างความอยู่รอดให้กับองค์กร (รัฐพล ขาวสี, 2558; สุจรรยา จันทวารา, 2559; สุมลรัตน์ คงแสนคำ, 2560)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ มีความจำเป็นต่อการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ให้สามารถกำหนดแนวทางการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากกิจการมีกลยุทธ์การบริหารจัดการสมัยใหม่ที่เหมาะสมจะช่วยให้การปฏิบัติงานราบรื่นเกิดผลสำเร็จในการทำงาน จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่ากลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานสมัยใหม่และความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เกิดผลสำเร็จในการดำเนินงาน ธุรกิจอยู่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่กับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่กับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ (Modern Management Strategies)

กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ หมายถึง การกำหนดวิธีการดำเนินงานของกิจการที่ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนชี้นำแนวทางการจัดการองค์กรที่ทันต่อสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น เพื่อรองรับอนาคตแห่งเปลี่ยนแปลง เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงระหว่างพันธกิจ เป้าหมาย และแผนการปฏิบัติงานขององค์กร โดยให้ความสำคัญกับผู้บริหาร ในการขับเคลื่อนองค์กร บริหารจัดการทรัพยากร ตลอดจนสร้างเครือข่าย และการเรียนรู้วิธีการใหม่ๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ประกอบด้วย 5 ด้าน ประยุกต์จากแนวคิดกลยุทธ์การจัดการสมัยใหม่ (รัฐพล ขาวสี, 2558; สุจรรยา จันทวารา, 2559) ดังนี้

1) ด้านการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency Management) หมายถึง การจัดการองค์กรและกำหนดแผนงานให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงขององค์กร และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น คิดค้นวิธีการดำเนินงาน มุ่งเน้นความยืดหยุ่นในการบริหารให้สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติไปตามสถานการณ์ มีการกระจายอำนาจ การมอบอำนาจและสั่งการ ตลอดจนการตัดสินใจ การบริหารจัดการองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร รัฐพล ขาวสี (2558) กล่าวว่า การจัดการองค์กรให้มีความเหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา โดยผู้บริหารองค์กรต้องวิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้ช่วยให้ผู้บริหารสามารถพิจารณาถึงปัจจัยที่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์นั้นๆ ในการที่จะหาทางออกและวิธีการแก้ไข เพื่อความอยู่รอดขององค์กร

2) ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวข้องกับบุคลากร มีระบบการบริหารงานบุคคลที่เหมาะสม รวมถึงการจัดสรรบุคคลให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรอบด้านมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานอย่างเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อกระตุ้นให้พนักงานเกิดความตั้งใจในการปฏิบัติงาน สุจรรยา จันทวารา (2559) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลซึ่งเป็นทรัพยากรขององค์กรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบเพื่อขับเคลื่อนให้องค์กรสามารถดำเนินงานต่อไปได้ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับสากล พรหมสถิตย์ และคณะ (2562) กล่าวว่า การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรเกิดความพึงพอใจ สะท้อนออกมาในรูปแบบการสร้างสรรคผลงาน ก่อเกิดเป็นนวัตกรรมที่ดีให้แก่องค์กร

3) ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management) หมายถึง การจัดระบบการบริหารงานที่มีมาตรฐาน สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร และมุ่งสร้างคุณค่าในกระบวนการทำงานทุกขั้นตอน มีการปรับปรุงพัฒนา ระบบงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยสมาชิกทุกคนขององค์กรมีส่วนร่วมและมุ่งหมายผลตอบแทนในระยะยาว โดยสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า กฤษติญา มูลศรี (2562) กล่าวว่า การบริหารจัดการเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการอย่างต่อเนื่อง โดยมีพนักงานทุกระดับและทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง เพื่อความสำเร็จและอยู่รอดเติบโตต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับอรรถพรณ เพ็ชรเที่ยง และดารณี พิมพ์ช่างทอง (2562) กล่าวว่า การจัดการคุณภาพโดยรวมโดยการเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน เสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงาน เป็นการกระตุ้นให้พนักงานเพิ่มขีดความสามารถของตนเองในหลายๆ ด้าน

4) ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ (Business Network) หมายถึง การพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การทำกิจกรรมร่วมกัน ด้วยความสมัครใจระหว่างธุรกิจ จนก่อให้เกิดเครือข่ายทางธุรกิจใหม่ๆ และการเชื่อมโยงให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การได้มาซึ่งข้อมูลที่รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนการร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันนำพาธุรกิจให้อยู่รอดได้อย่างยั่งยืน ชัญญภาศ หล้าแหล่ง และคณะ (2561) กล่าวว่า การมีเครือข่ายทางธุรกิจทำให้องค์กรมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และพงศสฎา เฉลิมกลิ่น (2563) กล่าวว่า การจัดการเครือข่ายในระดับธุรกิจด้วยกันถือว่ามีความจำเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงาน ส่งผลต่อกิจการโดยตรงในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การสร้างความไว้วางใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

5) ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development) หมายถึง การมุ่งเน้น การส่งเสริมให้ได้รับความรู้ เกิดกระบวนการทางความคิด และการกระทำใหม่ๆ หรือการพัฒนาจากเดิมให้ดีขึ้น ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สร้างความได้เปรียบทางการบริหารและนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ รัฐพล ขาวสี (2558) กล่าวว่า การมุ่งเน้นส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนขององค์กรมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการขยายศักยภาพให้กับสมาชิกทุกคน

ขององค์กร ได้มีโอกาสอย่างอิสระในการนำเสนอความคิด ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และเป็นพลวัตรไม่หยุดนิ่ง ทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม และทีม ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบของการแข่งขัน สุจริยา จันทวรา (2559) กล่าวว่า กระบวนการที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้องค์กรและบุคลากรเกิดการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงคุณภาพการทำงานของบุคลากรทุกระดับให้มีการเรียนรู้งานอยู่ตลอดเวลา มีการเรียนรู้ระบบการทำงานทั้งจากภายในและภายนอกองค์กรเพื่อสามารถปรับตัวตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ทางธุรกิจ อย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศขององค์กร

H1: กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการบริหารตามสถานการณ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

H2: กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

H3: กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวมมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

H4: กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

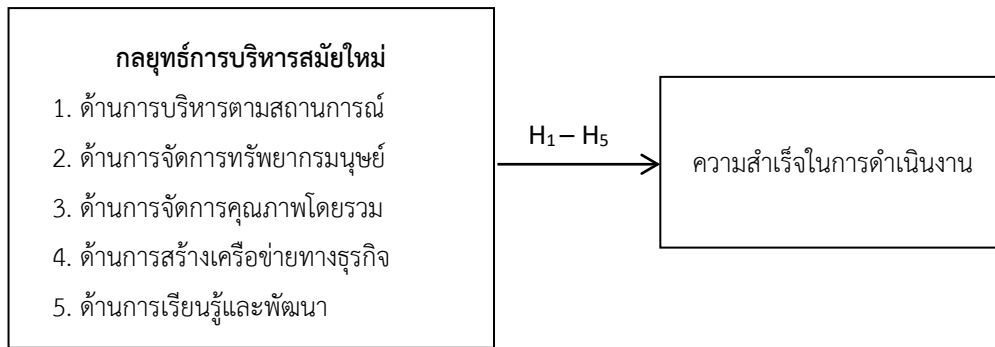
H5: กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ความสำเร็จในการดำเนินงาน (Operational Success)

ความสำเร็จในการดำเนินงาน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารงานที่เป็นไปตามแผนการบริหารจัดการ เป้าหมาย และกลยุทธ์ ที่กำหนดจนสามารถบรรลุผลสำเร็จที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด งานที่ได้เสร็จทันตามกำหนดเวลา มีการบริหารจัดการ คุณภาพของงานเป็นไปตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ สุมลรัตน์ คงแสนคำ (2560) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรม การดำเนินงานขององค์กร ที่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ผลงานถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมาย ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยมี การบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ผลการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับและพึงพอใจสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น พบว่ากลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่เป็นแนวทางการบริหารจัดการองค์กรให้ทันต่อสถานการณ์ รองรับอนาคตแห่งเปลี่ยนแปลง ตามพันธกิจและแผนการปฏิบัติงานขององค์กร โดยให้ความสำคัญกับผู้บริหาร ในการขับเคลื่อนองค์กร บริหารจัดการทรัพยากร ตลอดจนสร้างเครือข่าย และการเรียนรู้วิธีการใหม่ๆ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรเกิดความสำเร็จในการดำเนินงาน ผลการดำเนินงานเสร็จตามกำหนดเวลา ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุผลสำเร็จที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐพล ชาวสี, (2558) การนำกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่มาช่วยในการบริหารจัดการภายในองค์กรจะเกิดเป็นเครื่องมือในพัฒนาและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมธุรกิจให้มีศักยภาพในแข่งขัน มีความทันสมัย ส่งผลให้ผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้บรรลุเป้าหมาย เกิดความสำเร็จที่มีต่อการดำเนินงาน สอดคล้องกับสุมลรัตน์ คงแสนคำ (2560) การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน ผลงานถูกต้อง โดยมีการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ผลการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับและประสบความสำเร็จ จึงนำมาสู่กรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 14,088 คน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2563)

2) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ซึ่งผู้ประกอบการที่มีตำแหน่งสูงสุดเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 375 ราย โดยเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) เพื่อลดปัญหาข้อผิดพลาดในกระบวนการส่ง การเปลี่ยนแปลงที่อยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งอาจกระทบต่อความคลาดเคลื่อนในการตอบกลับของแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการส่งแบบสอบถาม จำนวน 400 ฉบับ แบ่งชั้นภูมิโดยแยกเป็นจังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดขอนแก่น จำนวน 161 คน จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 103 คน จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 73 คน และจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 63 คน ทำการติดตามโดยใช้ประโยชน์บัตรจากกลุ่มตัวอย่างเดิม จำนวน 2 ครั้ง มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับ จำนวนทั้งสิ้น 381 ราย เป็นแบบสอบถามถูกต้องและสมบูรณ์ จำนวน 375 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.75 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar & Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ว่าเครื่องมือมีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Check List) จำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและตำแหน่งในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Checklist) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย รูปแบบของธุรกิจ ภาคธุรกิจ จำนวนพนักงาน ทุนในการดำเนินงานและ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 25 ข้อ โดยครอบคลุมกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารตามสถานการณ์ จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม จำนวน 5 ข้อ ด้านการสร้าง

เครือข่ายจำนวน 5 ข้อ และด้านการเรียนรู้และพัฒนา จำนวน 5 ข้อ (ประยุกต์จากรัฐพล ขาวสี, 2558; สุจรรยา จันทวารา 2559)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยครอบคลุมความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ (ประยุกต์จากสมรัตน์ คงแสนคำ, 2560)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์เชิงปริมาณ คือวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence หรือ Index of Item Congruence) หรือ IOC ซึ่งค่าที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ถ้าต่ำกว่าจะต้องปรับปรุงแบบสอบถามนั้น (สมบุรณ์ สุริยวงศ์ และคณะ, 2552) แบบสอบถามมีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยงานวิจัยมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1 มีค่ามากกว่า 0.5

ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญใจ ศรีสถิตย่นรากูร, 2553) โดยงานวิจัยมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.71-0.80 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 และค่าความเที่ยงตรง (Validity) จำแนกเป็นรายข้อโดยค่า Factor Loading ต้องมีค่า 0.40 ขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์ (บุญใจ ศรีสถิตย่นรากูร, 2553) โดยงานวิจัยมีความเที่ยงตรงของการวัดอยู่ระหว่าง 0.47-0.88 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.40

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร ได้แก่ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยหาค่า Variance Inflation Factor (VIFs) และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเขียนสมการได้ดังนี้

$$SUC = \beta_0 + \beta_1STR + \beta_2HUM + \beta_3QUA + \beta_4NET + \beta_5LAR + \epsilon$$

เมื่อ	β_0	แทน ค่าคงที่
	B	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย
	STR	แทน กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการบริหารตามสถานการณ์
	HUM	แทน กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์
	QUA	แทน กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม
	NET	แทน กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ
	LEA	แทน กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา
	ϵ	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่สามารถยอมรับได้ 5% = 0.05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กลุ่ตการบริหารสมัยใหม่และความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ตัวแปร	STR	HUM	QUA	NET	LAR	SUC	VIFs
$\bar{X}$	4.47	4.28	4.20	4.30	4.35	4.50	
S.D.	0.37	0.47	0.46	0.44	0.41	0.40	
STR		0.288**	0.193**	0.311**	0.406**	0.390**	1.207
HUM			0.535**	0.657**	0.671**	0.614**	2.351
QUA				0.470**	0.475**	0.582**	1.479
NET					0.619**	0.597**	2.009
LAR						0.638**	2.219

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่าตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยจึงทดสอบ Multicollinearity โดยหาค่า Variance Inflation Factor (VIFs) ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ กลุ่ตการบริหารสมัยใหม่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม และด้านการบริหารตามสถานการณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 1.207 – 2.351 ซึ่งค่าที่ได้ต้องมีค่าไม่เกิน 10 (Hair et al,2010) แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Black , 2006) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ กลุ่ตการบริหารสมัยใหม่ พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ 0.390 – 0.638 มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($r=0.638$) ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ($r=0.614$) ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ ($r=0.597$) ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม ($r=0.582$) และด้านการบริหารตามสถานการณ์ ($r=0.390$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ H1 - H5

ตารางที่ 2 การทดสอบการถดถอยของกลุ่ตการบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

กลุ่ตการบริหารสมัยใหม่	ความสำเร็จในการดำเนินงาน (SUC)			t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอยไม่ปรับ	ค่าความคลาดเคลื่อน	สัมประสิทธิ์การถดถอยแบบปรับ		
	มาตรฐาน(B)	มาตรฐาน (S.E.)	มาตรฐาน (Beta)		
ค่าคงที่ (α)	0.520	0.201		2.588	0.010*
การบริหารตามสถานการณ์ (STR)	0.153	0.041	0.142	3.773	0.000**
การจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HUM)	0.127	0.045	0.147	2.807	0.005**
การจัดการคุณภาพโดยรวม (QUA)	0.246	0.037	0.280	6.714	0.000**
การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ (NET)	0.162	0.045	0.177	3.636	0.000**
การเรียนรู้และพัฒนา (LEA)	0.235	0.050	0.239	4.690	0.000**
F = 96.653		P = 0.000	Adjusted R ² = 0.561		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่มีความสามารถในการอธิบายผลของความสำเร็จในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ร้อยละ 56.10 ($\text{Adjusted } R^2 = 0.561$) และกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 5 ตัวแปร และสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้เรียงจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในรูปของคะแนนดิบมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้

1. ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม (QUA) ($\beta = 0.246$)
2. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (LEA) ($\beta = 0.235$)
3. ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ (NET) ($\beta = 0.162$)
4. ด้านการบริหารตามสถานการณ์ (STR) ($\beta = 0.153$)
5. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HUM) ($\beta = 0.127$)

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

1) กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการบริหารตามสถานการณ์ (STR) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน (SUC) ($\beta = 0.153, p=0.05$) เนื่องจาก ผู้ประกอบการให้ความเชื่อมั่นว่าการจัดระบบองค์กรและกำหนดแผนงานที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจะช่วยให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชพล ชาวสี (2558) พบว่า กลยุทธ์การจัดการสมัยใหม่ ด้านการบริหารตามสถานการณ์ มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ผู้บริหารจะต้องมีการจัดการองค์กรให้เหมาะสมตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาจะทำให้องค์กรมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผล **จึงยอมรับสมมติฐานที่ H1**

2) กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (HUM) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน (SUC) ($\beta = 0.127, p=0.05$) เนื่องจาก ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยจัดให้มีระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสม มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตลอดจนการจ่ายค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ แก่พนักงานอย่างเหมาะสม เพื่อกระตุ้นเป็นการกระตุ้นให้พนักงานเกิดความตั้งใจในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจรรยา จันทวรา (2559) พบว่า การบริหารสมัยใหม่ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่ มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานโดยรวม การมุ่งเน้นการบริหารแบบบูรณาการโดยการพัฒนาศักยภาพขององค์กรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบเพื่อขับเคลื่อนให้องค์กรสามารถดำเนินงานต่อไปได้ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา **จึงยอมรับสมมติฐานที่ H2**

3) กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม (QUA) มีผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน (SUC) ($\beta = 0.246, p=0.05$) เนื่องจาก ผู้ประกอบการเปิดโอกาสให้กับบุคลากรทุกฝ่ายในการแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานทุกขั้นตอนเพื่อให้งานมีคุณภาพและมาตรฐาน85เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กรสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา มูลศรี (2562) พบว่า การบริหารจัดการเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าหรือบริการอย่างต่อเนื่อง โดยมีพนักงานทุกระดับและทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง เพื่อความสำเร็จและอยู่รอดเติบโตต่อไปในอนาคต **จึงยอมรับสมมติฐานที่ H3**

4) กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ (NET) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน (SUC) ($\beta = 0.162, p=0.05$) เนื่องจากผู้ประกอบการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ จากการพบปะ ทำกิจกรรมร่วมกันด้วยความสมัครใจจนก่อให้เกิดเครือข่ายทางธุรกิจใหม่ๆ มีการติดต่อสื่อสาร การสร้างความร่วมมือในการทำงาน เทคโนโลยี และรับทราบข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ทันท่วงทีเหตุการณ์จากการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจ จนทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยญวัก หล้าแหล่ง และคณะ (2561) พบว่าผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจและการมีเครือข่ายทางธุรกิจทำให้องค์กรมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว **จึงยอมรับสมมติฐานที่ H4**

5) กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา (LEA) มีผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน (SUC) ($\beta = 0.235, p=0.05$) เนื่องจากผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และพัฒนา การส่งเสริมให้บุคลากรได้เรียนรู้ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรจนสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาระบบงานให้เกิดความได้เปรียบทางการบริหารและนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุรฉัตร จันทระ และคณะ (2561) กล่าวว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในการให้ความรู้ การฝึกอบรม การให้ประสบการณ์ เพื่อให้บุคลากรได้มีความรู้ความสามารถ องค์กรมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ บุคลากรสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และแข่งขันกับองค์กรคู่แข่งได้ในระยะยาว นำพาองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จ **จึงยอมรับสมมติฐานที่ H5**

จากผลลัพธ์ของการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ ด้านการจัดการคุณภาพโดยรวม ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ด้านการบริหารตามสถานการณ์ ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการมีการกำหนดแผนงาน การจัดระบบบริหารจัดการภายในองค์กรจนเกิดเป็นเครื่องมือในพัฒนาและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมธุรกิจให้มีศักยภาพในแข่งขัน มีความทันสมัย ส่งผลให้ผลการดำเนินงานและผลลัพธ์ที่ได้บรรลุเป้าหมาย เกิดความสำเร็จที่มีต่อการดำเนินงานของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

การนำไปใช้ประโยชน์

การวิจัยครั้งนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นว่ากลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นไปตามงานวิจัยในอดีต เนื่องจากกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่มีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการธุรกิจ รองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ จนประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามงานวิจัยครั้งนี้ยังขอเสนอแนะเพื่อให้กลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่มีส่วนสนับสนุนการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานสมัยใหม่ให้เกิดผลสำเร็จในธุรกิจอยู่ได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อช่วยให้ธุรกิจสามารถปรับตัวได้ในทุกสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและประสบผลสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โดยผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

ผลจากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษากลยุทธ์การบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรมีการเพิ่มตัวแปรแทรกอื่นๆ หรือด้านของตัวแปรต้นเพื่อทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานให้สามารถพัฒนาธุรกิจและอยู่รอดได้ในทุกสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ประกอบธุรกิจภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากับธุรกิจค้าขายออนไลน์ เนื่องจากการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่สามารถสร้างความสะดวกสบายให้กับผู้ซื้อและผู้ขายได้อย่างลงตัว อาทิเช่น มีสินค้าให้เลือกซื้อหลากหลาย สามารถเปรียบเทียบสินค้าได้อย่างง่ายดาย สามารถซื้อหรือขายเวลาไหน ที่ใดก็สามารถทำได้และมีอัตราการเติบโตในประเทศไทยค่อนข้างสูง

รายการอ้างอิง

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2563). ผลกระทบจากการทำ FTA. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.dtn.go.th>
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2563). สถิติการจดทะเบียนรายปี จำแนกตามสถานะ และประเภทนิติบุคคล. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.datawarehouse.dbd.go.th>
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2563). ก.อุตสาหกรรม ลุยพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเสริมจุดแข็ง SMEs ต่อยอดธุรกิจเพิ่มช่องทางตลาดใหม่. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <http://www.industry.go.th>
- กฤษฎิญา มูลศรี. (2562). กรอบแนวคิดแมคคินซี 7s และการจัดการคุณภาพโดยรวมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ธุรกิจ. วารสารสหวิทยาการวิจัย. 8(1), 40-53.
- ฉัตรรัชดา วิโรจน์รัตน์. (2561) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่, การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ, ความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพที่มีต่อประสิทธิภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีในประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ 11(1), 17-34.
- ชัยญภาภักดิ์ หล้าแหล่ง, เชษฐ ใจเพชร และวิชชุดา เอื้ออารี. (2561). การสร้างเครือข่ายทางธุรกิจกับความได้เปรียบทางการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดชุมพร. Veridian E-Journal, Slipakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 11(2), 3447-3461.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญใจ ศรีสถิตยนากร. (2553). ภาวะผู้นำและกลยุทธ์การจัดการองค์การพยาบาลในศตวรรษที่ 21. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุรฉัตร จันทรแดง, คมสันต์ บุพตา และเสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร. (2561). กระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 5(1), 219-236.
- พงศ์สฎา เฉลิมกลิ่น. (2563). การจัดการเครือข่ายทางธุรกิจในแง่มุมมองของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางธุรกิจ. Journal of Roi Kaensarn Academi. 5(2), 142-151.
- สมบุญ สิริวงค์, บุญมี พันธุ์ไทย, เตือนใจ เกตุษา, สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์. (2552). Educational research and statistics: วิจัยและสถิติทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

- สากล พรหมสถิตย์, สถาพร วิชัยรัมย์ และธนากร เพชรสินจร. (2562). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. วารสารสหวิทยาการจัดการ. 3(1), 51-64.
- สุจรรยา จันทวารา. (2559). ผลกระทบของการบริหารสมัยใหม่ที่มีต่อผลการดำเนินงานของสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปรัชญานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมรัตน์ คงแสนคำ. (2560). ผลกระทบของการบริหารผลการปฏิบัติงานที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. วิทยานิพนธ์ปรัชญานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สสว. (2563). โครงสร้างธุรกิจ SMEs. [ออนไลน์] สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2563 เข้าถึงได้จาก <https://www.sme.go.th>
- รัฐพล ขาวสี. (2558). ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการสมัยใหม่ที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพรรณ เพ็ชรเที่ยง และดารณี พิมพ์ช่างทอง (2562). ผลกระทบของการควบคุมคุณภาพโดยรวมและพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรที่มีต่อความสำเร็จของระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร. วารสารวิจัยรำไพพรรณี. 13(3), 191-201
- Aaker, A., Kumar, V., & Day, S. (2001). Marketing Research (7th ed.). New York : Wiley.
- Black, K. (2006). Business Statistics for Contemporary Decision Making. (4th ed.). USA: Wiley.
- Hair, J. F. Jr. Black, W. C., Babin, B. J. Anderson, R. E. and Tatham, R. L. 2010. Multivariate data analysis. (6th ed). New Jersey: Pearson.

ภาคผนวก

ประกาศ วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่

เรื่อง จริยธรรมการตีพิมพ์ในวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่

จริยธรรมการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวิทยาการจัดการสมัยใหม่จะต้องมีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงจริยธรรมของกองบรรณาธิการ ดังนี้

1. สร้างความมั่นใจในกระบวนการ ดำเนินงานวารสาร ที่มีความโปร่งใส และสะท้อนถึงคุณภาพของบทความที่ตีพิมพ์
2. การตัดสินใจของบรรณาธิการต่อการยอมรับหรือปฏิเสธบทความวิจัยเพื่อการตีพิมพ์ มีความโปร่งใส ปราศจากอคติ สามารถชี้แจงต่อผู้สนับสนุนจนปราศจากข้อสงสัย
3. กองบรรณาธิการวารสารมีการเปิดการรับฟังความคิดเห็น หรือข้อโต้แย้ง จากผู้สนับสนุน หากผู้สนับสนุนมีความคิดเห็นแตกต่างจากการตัดสินใจของบรรณาธิการ
4. กองบรรณาธิการต้องปกปิดรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และจัดเก็บหลักฐานคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งที่เป็นเอกสารหรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยแก่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องทั้งแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ
5. การตัดสินใจตอบรับหรือปฏิเสธบทความวิชาการใด จะต้องคำนึงถึงหลักการที่เป็นที่ยอมรับ เช่น การใช้เสียงข้างมาก หรือการเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิคนใหม่ เพื่อให้สามารถชี้ขาดได้
6. กองบรรณาธิการต้องเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความที่เหมาะสม หลากหลาย ไม่ทำการมอบหมายให้ผู้ทรงคุณวุฒิ รายใดรายหนึ่งจนอาจก่อให้เกิดความมีอคติ
7. กองบรรณาธิการจะต้องดำเนินงานวารสารให้เป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละขั้นตอน โดยเคร่งครัด
8. กองบรรณาธิการมีหน้าที่ติดตามความประพฤติมิชอบหากมีกรณีเกิดข้อสงสัย ซึ่งรวมถึงบทความวิจัยทั้งที่ได้รับการตีพิมพ์และยังไม่ได้ตีพิมพ์
9. กองบรรณาธิการควรพยายามทำให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องด้วยหลักเหตุและผล
10. กองบรรณาธิการจะต้องแสดงหลักฐาน การดำเนินการกับผู้สนับสนุนหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่กองบรรณาธิการวารสารกำหนดไว้ อย่างเหมาะสม

จริยธรรมของผู้ประเมิน(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ผู้ประเมินจะต้องมีความรับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการพิจารณาบทความวิชาการ ดังนี้

1. ผู้ประเมินบทความต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่พิจารณาแก่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องและควรส่งกลับคืนตามระยะเวลาที่กองบรรณาธิการวารสารกำหนด ไม่ประเมินด้วยความเร่งรีบ

2. ผู้ประเมินบทความควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น รูปแบบการเขียน การใช้ภาษา ตลอดจนรายละเอียดของกระบวนการการที่ได้มาซึ่งองค์ความรู้ ตามกระบวนการวิจัยที่ถูกต้องและเหมาะสม เช่น เนื้อหา วิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้น และประโยชน์ของงานวิจัย

3. ผู้ประเมินบทความควรประเมินด้วยความซื่อตรง ปราศจากอคติ

4. ผู้ประเมินบทความควรตระหนักว่ากรณีที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน เช่น เป็นผู้ร่วมโครงการ หรือรู้จักผู้เขียนเป็นการส่วนตัว หรือเหตุผลอื่นๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น

5. ผู้ประเมินบทความพึงชี้ให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อน รวมทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ และมีความเป็นวิชาการที่แท้จริง เพื่อให้ผู้นิพนธ์นำไปปรับปรุงแก้ไขบทความนั้น

6. ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบหากพบว่า ส่วนใดส่วนหนึ่งของบทความมีการลอกเลียนหรือซ้ำซ้อนกับผลงานของผู้อื่น

จริยธรรมของผู้นิพนธ์

1. บทความวิจัยที่ส่งให้ทางกองบรรณาธิการพิจารณาจะต้องเป็นบทความวิจัยที่ไม่มีการพิมพ์ซ้ำ/ซ้ำซ้อน (Duplications/Plagiarism)

2. บทความวิจัยที่ส่งมาให้กองบรรณาธิการวารสารพิจารณา ต้องไม่เป็นบทความวิจัยที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารฉบับอื่น ๆ

3. การอ้างอิง จะต้องเป็นการอ้างอิงที่ถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อหาบทความ และการลงรายการอ้างอิงต่างๆ จะต้องถูกต้องครบถ้วนไม่ก่อให้เกิดการเข้าใจผิด หรือผิดเจตนารมณ์ของเจ้าของบทความต้นฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดทอนเฉพาะเนื้อหาที่ไม่เป็นไปตามผู้เขียนบทความต้นฉบับแสดงเจตนารมณ์ แต่ตัดข้อความเฉพาะที่ต้องการ ทำให้ประเด็นการนำเสนอของต้นฉบับอาจคลาดเคลื่อนได้

4. ควรหลีกเลี่ยงการอ้างอิงเอกสารที่ไม่ได้เกิดจากการค้นคว้าจากต้นฉบับที่แท้จริง แต่คัดลอกจากบทความอื่นแล้วนำมาอ้างอิงต่อ

5. ผู้นิพนธ์ต้องรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัย ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ

6. ผู้นิพนธ์ต้องแก้ไข ปรับปรุง การเขียนบทความตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำโดยเคร่งครัด ยกเว้นกรณีจำเป็นจริงๆ ที่ไม่สามารถแก้ไขตามคำแนะนำได้ โดยมีคำชี้แจงที่มีเหตุผลรับฟังได้

7. ผู้นิพนธ์ต้องปฏิบัติตามรูปแบบการเขียน ที่กองบรรณาธิการกำหนดโดยเคร่งครัด และต้องตระหนักเสมอว่า การเขียนบทความวิจัยตามรูปแบบที่วารสารกำหนด เป็นเงื่อนไขเบื้องต้นที่ทางกองบรรณาธิการจะพิจารณา รับหรือปฏิเสธการรับบทความวิจัยเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณา

การร้องเรียน

1. ผู้นิพนธ์สามารถร้องเรียน หรืออุทธรณ์ ต่อกองบรรณาธิการได้ตามช่องทางที่วารสารกำหนดและข้อร้องเรียนดังกล่าวจะได้รับการพิจารณาด้วยความรวดเร็ว

2. เมื่อกองบรรณาธิการได้ชี้แจงผลการพิจารณาข้อร้องเรียนแล้ว ผู้นิพนธ์ไม่ได้ร้องเรียนเพิ่มหรือมีข้อสงสัยอื่นเพิ่มเติมตามระยะเวลาที่กำหนด ถือว่าผู้นิพนธ์ไม่ติดใจผลการพิจารณานั้นอีกต่อไป

Journal of Modern Management Science

Faculty of Management Science, Lampang Rajabhat University

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/JMMS>

2020 - 2024

หลักเกณฑ์และรูปแบบการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ สำหรับวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่บทความวิจัยที่มีคุณภาพแสดงถึงคุณค่าทางวิชาการ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงทฤษฎี (Theoretical Contributions) และเชิงการบริหารจัดการ (Managerial Contributions)
2. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่แวดวงวิชาการและสังคม ในการเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เชิงบริหารธุรกิจในแขนงต่าง ๆ รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนประสานการณ์ระหว่าง คณาจารย์ นักวิชาการ ผู้บริหาร นักธุรกิจ นักศึกษา และประชาชน

เนื้อหาและขอบเขต

1. บทความวิจัยเชิงปริมาณหรือแบบผสมวิธี(Mix Method) อันเป็นผลงานที่เกิดจากงานวิจัยทางด้านบริหารธุรกิจ โดยมีกระบวนการที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ที่นำไปสู่การสร้างความรู้ใหม่ที่มีการอธิบายกระบวนการหรือระเบียบวิธีวิจัยได้ชัดเจนบนพื้นฐาน ทฤษฎี แนวคิด และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มข้น
2. เป็นงานวิจัยที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านบริหารธุรกิจ(เชิงทฤษฎี หรือการนำไปใช้ประโยชน์ต่อองค์กร ทั้งเชิงนโยบาย เชิงพาณิชย์ หรือเชิงการบริหารจัดการ ในวงกว้าง ไม่เป็นงานวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง)

การพิจารณาบทความ

บทความที่ผ่านการพิจารณาขั้นต้นจากกองบรรณาธิการวารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่จะถูกส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้องโดยจะมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1. กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้ส่งบทความทราบเมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความเรียบร้อยแล้ว และทำการตรวจสอบหัวข้อและเนื้อหาของบทความถึง รูปแบบการจัดพิมพ์ความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร รวมถึงประโยชน์ในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ในกรณีที่จะต้องมีการแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนให้แก่ผู้ส่งตามข้อเสนอแนะเบื้องต้น และให้ส่งกลับคืนมาภายในระยะเวลาที่กำหนด
2. เมื่อกองบรรณาธิการได้รับบทความฉบับแก้ไข จะดำเนินการส่งบทความเพื่อทำการกลั่นกรองต่อไปโดยจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 คนตอบบทความ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะลงตีพิมพ์หรือไม่ โดยในกระบวนการพิจารณาครั้งนี้นี้ ผู้ทรงคุณวุฒิจะไม่สามารถทราบข้อมูลของผู้ส่งบทความ (Double-blind peer review)

3. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาถ้อยแถลงแล้ว กองบรรณาธิการจะตัดสินใจโดยอิงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิว่าบทความนั้นๆ ควรนำลงตีพิมพ์ หรือควรที่จะส่งให้กับผู้ส่งบทความกลับไปแก้ไขก่อนพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์

รูปแบบและแนวการเขียนบทความวิจัย

1. การส่งบทความเพื่อลงตีพิมพ์ สามารถเสนอให้พิจารณาได้ทั้งบทความภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ ความยาว 10-15 หน้ากระดาษ A4 (รวมรายการอ้างอิง) ตั้งแต่หน้า 16 เป็นต้นไปทางวารสารจะคิดค่าธรรมเนียม หน้าละ 200 บาท

- ตัวอักษร TH Sarabun New ขนาด 18 พอยต์หนา เฉพาะชื่อเรื่อง

- ตัวอักษร TH Sarabun New ขนาด 14 พอยต์ เฉพาะเนื้อหา อาจมีภาพ ตาราง แผนภูมิประกอบโดยทั้งหมดต้องอยู่ในข้อจำกัด 10-15 หน้า

- การตั้งค่าหน้ากระดาษสำหรับการพิมพ์ระยะห่างจากขอบกระดาษ

1. ด้านบนและด้านซ้าย 3.81 เซนติเมตร

2. ด้านล่างและด้านขวา 2.54 เซนติเมตร

2. การส่งบทความ ให้ผู้เขียนส่งบทความต้นฉบับโดยบันทึกเป็นไฟล์ *.pdf (เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนในการพิมพ์) ผ่านระบบการรับบทความออนไลน์ www.mgts.lpru.ac.th/journal ซึ่งผู้เขียนต้องลงทะเบียนสมัครสมาชิกให้เรียบร้อยก่อน จึงจะสามารถนำส่งบทความออนไลน์ได้ต่อไป ซึ่งในขั้นตอนนี้ห้ามผู้เขียนชำระค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ก่อน โดยเด็ดขาดจนกว่าจะได้รับแจ้งจากทางฝ่ายบริหารจัดการวารสาร

3. กองบรรณาธิการจะเป็นผู้พิจารณาบทความในเบื้องต้นและอาจส่งกลับคืนให้ผู้เขียนแก้ไข และส่งกลับมาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ จึงจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมก่อนจึงจะส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา เมื่อบทความได้รับการปรับหรือแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะไว้อย่างสมบูรณ์ จนผ่านเกณฑ์มาตรฐานของวารสารฯ จึงจะพิจารณาให้ตีพิมพ์ได้ ซึ่งผู้เขียนจะต้องส่งไฟล์บทความทั้งในรูปแบบนามสกุล *.doc หรือ *.docx และ *.pdf

4. องค์ประกอบของบทความวิจัย ผู้เขียนไม่ต้องใส่ลำดับเลขในแต่ละหัวข้อ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

4.1 ชื่อบทความ (Title)

บทความภาษาไทย ให้กำหนดชื่อให้ใช้ภาษาไทยถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีความกระชับ สามารถสื่อจุดประสงค์การวิจัยได้อย่างชัดเจน และต้องมีชื่อบทความภาษาอังกฤษให้ขึ้นต้นตัวพิมพ์ใหญ่ทุกคำและไม่ให้ใช้ตัวสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการพิมพ์ชื่อเรื่อง

บทความภาษาอังกฤษ ไม่ต้องกำหนดชื่อบทความเป็นภาษาไทย

4.2 ชื่อผู้เขียน (Author)

บทความภาษาไทย ระบุชื่อ นามสกุล และสังกัด ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับ และลงเครื่องหมาย (*) เฉพาะผู้เขียน ตามด้วยชื่อหน่วยงาน หมายเลขโทรศัพท์ และ email address ในเชิงอรรถท้ายหน้า (ในส่วนหมายเลขโทรศัพท์ และ email address จะไม่ปรากฏในบทความเมื่อตีพิมพ์)

บทความภาษาอังกฤษ ไม่ต้องกำหนดชื่อผู้เขียนเป็นภาษาไทยโดยให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะตัวอักษรแรกของชื่อและนามสกุล ถ้ามีผู้วิจัยหลายคนให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับและลงเครื่องหมาย (*) เฉพาะผู้เขียน ตามด้วยชื่อหน่วยงาน หมายเลขโทรศัพท์ และ email address ในเชิงอรรถท้ายหน้า (ในส่วนหมายเลขโทรศัพท์ และ email address จะไม่ปรากฏในบทความเมื่อตีพิมพ์)

4.3 บทคัดย่อ (Abstract)

บทความภาษาไทย ประกอบด้วย บทคัดย่อทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ กำหนดความยาวไม่เกิน 15 บรรทัด(ภาษาไทย) และไม่เกิน 300 คำ(ภาษาอังกฤษ) โดยให้สรุปเนื้อหาของบทความทั้งหมดให้เข้าใจที่มาของการวิจัย วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการวิจัยโดยย่อได้ เช่น ลักษณะประชากร กลุ่มตัวอย่าง ประเภท ของตัวแปร การวัดตัวแปร และ การใช้วิธีการทางสถิติ ผลการวิจัยรวมถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติ (ถ้ามีการทดสอบ) วิธีการนำไปใช้ประโยชน์ โดยให้มีความหมายเหมือนเหมือนกัน

คำสำคัญ (Keywords) ให้ระบุได้ 3-5 คำ ระบุไว้ท้ายบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

บทความที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งฉบับ **ไม่ต้องมีบทคัดย่อภาษาไทย** และใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับ บทคัดย่อภาษาไทย รวมถึง Keywords ด้วย

4.4 เนื้อหาของบทความวิจัย ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.4.1 บทนำ

- 1) ชี้ให้เห็นความสำคัญของงานวิจัยที่ทำ เขียนให้สั้น กระชับ ไม่ควรเกิน 20 -25 บรรทัด
- 2) ค้นคว้าเพิ่มเติมว่ามีผู้ใดทำงานวิจัยในลักษณะใกล้เคียงแล้วบ้าง ได้ผลอย่างไร (อ้างอิง)

4.4.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ระบุแนวทางการวิจัย จุดประสงค์ ให้เขียนเป็นความเรียงหรือจัดลำดับความสำคัญแล้วเรียงเป็นหัวข้อ

4.4.3 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ควรประกอบด้วย

1) ทฤษฎี/ แนวความคิด /คำอธิบายตัวแปร/เอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/ สมมติฐานการวิจัย(ให้แทรกในการทบทวนวรรณกรรมแต่ละตัวแปร **โดยไม่ต้องแยกหัวข้อสมมติฐานการวิจัยออกมาเป็นหัวข้อหลัก**)/กรอบแนวความคิด

2) การเขียนอ้างอิงในเนื้อหา ควรหลีกเลี่ยงการอ้างอิงที่อ้างอิงต่อจากงานคนอื่น เช่น (อ้างใน นพชัย สิ้นสุนทร,2017)

4.5 ระเบียบวิธีการวิจัย

อธิบายวิธีดำเนินการให้เห็นขั้นตอน กระบวนการ ระบุขอบเขตของการวิจัย วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ชัดเจน เครื่องมือที่ใช้วัด และคุณภาพของเครื่องมือ ในลักษณะที่หากมีผู้อื่นต้องการทำวิจัยในลักษณะเดียวกันสามารถอ่านและนำไปปฏิบัติได้

4.6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.7 ผลการวิจัย

อธิบายผลที่เกิดจากการวิจัยโดยตรง ไม่มีการแสดงความคิดเห็นในส่วนนี้ อาจมีภาพประกอบ
แผนภูมิ ตาราง

4.8 สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษา หรือผลการทดสอบสมมุติฐาน และอ้างอิงให้เห็นว่าการดำเนินงานดังกล่าวได้
สร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรมหรือทางเลือกใหม่ให้แก่พื้นที่ องค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างไรและอธิบาย
ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจากผลการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม หรืออภิปรายเหตุผลเพื่อสนับสนุน ผลการทดสอบสมมุติฐาน
ที่ได้กำหนดไว้ ว่าสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องจากสาเหตุใด

4.9 ข้อเสนอแนะทิศทางการงานวิจัยในอนาคต

4.9.1 ข้อเสนอแนะที่จะทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น หรือ สิ่งที่จะทำให้ข้อจำกัดในงานวิจัย
ครั้งต่อไปลดลง

4.9.2 การนำเสนอแนวทางหรือหัวข้อการศึกษาที่สามารถศึกษาต่อไปในอนาคต

4.10 รายการอ้างอิง

4.10.1 การเขียนรายการอ้างอิง ห้ามใช้ชื่อ ย่อสำหรับ การอ้างอิงวารสาร/ วิทยานิพนธ์

4.10.2. รายการอ้างอิงท้ายบทความ ที่เป็นวารสาร หรือหนังสือ จะต้องปรากฏเลขหน้า ทุกรายการ และเป็น
รูปแบบเดียวกัน

* ภายในบทความ หากมีภาพหรือตารางประกอบ จะต้องระบุชื่อภาพหรือตารางประกอบ ไว้บริเวณกึ่งกลางด้านบนของภาพ
หรือ ตาราง เสมอ

การเขียนอ้างอิงให้ใช้รูปแบบ APA citation style ดังนี้

การอ้างอิงในเนื้อหา

1. ให้ใช้รูปแบบ ผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์) เช่น สมหมาย ภาชี (2557) หรือ Henry (2017) หรือ John (2017) โดย
อ้างก่อนถึงข้อความ
รูปแบบ (ผู้แต่ง,ปีพิมพ์) เช่น (สมหมาย ภาชี, 2557) หรือ (Henry, 2017) หรือ (Mathew, 2017) โดย
อ้างไว้ท้ายข้อความ
2. กรณีผู้แต่งหลายคน หากเป็นการอ้างอิงครั้งแรก ให้ใส่ชื่อ สกุล ครบทุกคน หากเป็นผู้แต่งคนไทยให้ใส่
“และ” หากเป็นชาวต่างชาติให้ใส่ “&” ก่อนถึงชื่อคนสุดท้าย
3. ให้ใช้ “และคณะ”หรือ “และคนอื่น” หรือ“et al.” ได้ ก็ต่อเมื่อได้กล่าวถึงก่อนหน้านั้นแล้ว และใช้กรณีที่มีตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
4. ภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในบทความทั้งเนื้อหาและการอ้างอิง การจัดทำบรรณานุกรม ให้ขึ้นต้นคำแรกด้วยตัว
ใหญ่ทุกคำ ยกเว้นคำบุพบท

การอ้างอิงในรายการอ้างอิง

การอ้างอิงวารสาร

1. ผู้แต่ง 1 คน

รูปแบบ ชื่อ สกุล. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ . ชื่อวารสาร, ปีที่(ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

ตัวอย่าง

ผู้เขียนไทย

ปรียาพร จินะ. (2559). คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร โรงเรียนหนองบัว จังหวัดลำปาง.
วารสารการจัดการ, 4(1), 40-51.

ผู้เขียนต่างชาติ

March, R. M., & Mari, H. G. (2017). Organization Commitment and Turnover: A Predication Study. *Administrative Sociological Quarterly*, 22(1), 57-75.

2. ผู้แต่ง 2 คน

คนไทยให้ใช้คำว่า “และ” กรณีชาวต่างชาติใช้สัญลักษณ์ & คั่นระหว่างคนที่ 1 กับคนที่ 2

3. ผู้แต่งตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

ให้คั่นระหว่างชื่อด้วย จุลภาค (,) ผู้แต่งคนไทยใช้คำว่า “และ” ต่างชาติใช้สัญลักษณ์ “&” ก่อนถึงชื่อคนสุดท้าย

4. ห้ามใช้คำว่า “และคณะ” “และคนอื่น” หรือ “ et al.” ในรายการอ้างอิงท้ายบทความ

5. ชื่อวารสาร ปีที่(ฉบับที่) ให้ใช้ตัวเอียง ห้ามใช้ ชื่อย่อ

6. บรรทัดที่ 2 ให้เริ่มพิมพ์ตั้งแต่ตัวอักษรตัวที่ 8 หรือย่อหน้าเข้ามาประมาณ ครึ่งนิ้ว

- การอ้างอิงเอกสารอื่นๆ สามารถศึกษารูปแบบจากเอกสารแนบในหัวข้อ รูปแบบการเขียนรายการอ้างอิง (อ้างอิงจากเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค)
- ทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ ที่จะปฏิเสธ บทความที่ไม่ได้ใช้รูปแบบการเขียน และรายการอ้างอิงตามที่ทางวารสารกำหนด

ตัวอย่าง รูปแบบการเขียนบทความ

ชื่อเรื่องภาษาไทย (TH Sarabun NEW 18 pt. หนา)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (TH Sarabun NEW 18 pt. หนา)

ชื่อ-สกุลภาษาไทย..... 1* 2 3

(TH Sarabun NEW 16 pt. ปกติ, ใส่ * เฉพาะผู้เขียนหลัก คนเดียวเท่านั้น)

บทคัดย่อ (TH Sarabun NEW 14 pt. หนา)ไม่เกิน 15 บรรทัด (จัดชิดซ้าย)

.....
.....
..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt.ปกติ).....
.....

คำสำคัญ : (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หนา) (เนื้อหา TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ)

Abstract (TH Sarabun NEW 14 pt. หนา) ไม่เกิน 300 คำ (จัดชิดซ้าย)

.....
..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....
.....

Keywords: (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หนา) (คำสำคัญ 3-5 คำ ภาษาอังกฤษ คั่นด้วยเครื่องหมาย (,) ไม่มี “and” TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ)

บทนำ/Introduction (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หนา)

.....
..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....
.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย/ Research Objectives(หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หนา)

.....

^{1*} รายละเอียดของผู้เขียนภาษาไทย (เนื้อหา TH Sarabun NEW 12 pt. ปกติ), หน่วยงานที่สังกัด, เบอร์โทรศัพท์, E mail:

..... ถ้ามีเพียงข้อเดียวไม่ต้องใส่ลำดับเลขข้อ (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง/Literature Review (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....ประกอบด้วย ทฤษฎี /แนวความคิด/นิยามตัวแปร/เอกสาร/งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/สมมุติฐาน/กรอบแนวความคิด

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

.....

ภาพที่ 1/Figure 1 (TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า) (ชื่อภาพ TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ

จัดกึ่งกลางรูปภาพ)

ระเบียบวิธีการวิจัย /Research Methodology (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....อย่างน้อยต้องประกอบด้วยหัวข้อ ต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

.....

เครื่องมือวิจัย/ Research Tools (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

.....

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย/Research Tool Development (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....ประกอบด้วย รายละเอียดของคุณภาพเครื่องมือ/การวัด/การทดสอบ.....

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

.....

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล/Statistical Techniques(หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล /Results and Discussion (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....(เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

ตารางที่ 1/Table 1 (TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)
(ชื่อตาราง TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ จัดกึ่งกลางตาราง)

.....			
.....			

.....คำอธิบายประกอบตาราง.....
..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

การนำไปใช้ประโยชน์/ Contributions (หัวข้อ TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

.....ประโยชน์เชิงทฤษฎี.....
.....ประโยชน์เชิงบริหารจัดการ..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

สรุป/ Conclusion (TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต /Limitations and Future Research Directions
(TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

..... (เนื้อหา (TH Sarabun NEW 14 pt. ปกติ).....

รายการอ้างอิง/ References (TH Sarabun NEW 14 pt. หน้า)

การจัดทำรายการอ้างอิง ให้จัดทำตามรูปแบบรายการอ้างอิงที่กล่าวไว้ข้างต้น